Ýubileýler

1-NJI BAP

1 Ysraýyl ogullarynyň Müsürden çykmagynyň birinji ýylynda, üçünji aýyň on altynjy gününde, [2450 Anno Mundi] Hudaý Musa bilen gürleşip: «Dagda Maňa çyk, Men saňa iki daş tagta berjek, olarda kanun we buýruklar bar, sen olara öwretmegiň üçin».
2 Musa Hudaýyň dagyna çykdy we Rebbiň şöhraty Sinaý dagynda galdy, bulut bolsa alty günläp ony kölegede galdyrdy.
3 Ol ýedinji gün bulutyň içinden Musany çagyrdy we Rebbiň şöhratynyň görnüşi dagyň depesinde ýanýan ot ýaly boldy.
4 Musa dagda kyrk gün we kyrk gije boldy we Hudaý oňa kanunyň we şaýatlykyň ähli günleriniň bölünmeginiň öňki we soňky taryhyny öwretdi.
5 Ol şeýle diýdi: «Bu dagda saňa aýtjak her bir sözüme ýüregiňi gönükdir we olary kitapda ýaz, şonda olaryň nesilleri şu gün Sinaý dagynda seniň bilen meniň arasynda baglaşan ähti bozup, eden ähli ýamanlyklary üçin olary terk etmedigimi görsünler».
6 Şeýdip, bularyň hemmesi olaryň başyna gelende, olar ähli hökümlerinde we ähli işlerinde Meniň olardan has dogrudygymy we Meniň hakykatdanam olaryň ýanynda bolandygymy boýun alarlar.
7 Şu gün saňa yglan edýän şu sözleriň hemmesini özüň üçin ýaz, sebäbi Men olary ata-babalary Ybraýyma, Yshaga we Ýakuba ant içip: 'Seniň nesliňe süýt we bal akýan ýurdy bererin' diýip, ant içmezden öň, olaryň pitnelerini we boýnunyň berkligini bilýärin.
8 Olar iýip-içerler we doýarlar, özlerini hiç bir kynçylykdan halas edip bilmeýän başga hudaýlara tarap öwrülerler. Bu şaýatlyk olara garşy şaýatlyk hökmünde eşidiler. Sebäbi olar Meniň ähli tabşyryklarymy, hatda olara tabşyrýanlarymy hem unudarlar, başga milletleriň yzyna düşerler, olaryň hapaçylygyna we utançlaryna eýererler we öz hudaýlaryna gulluk ederler, bular olar üçin jenaýat, kynçylyk, betbagtçylyk we duzak bolar.
9 Köp adam heläk bolar, ýesir alnyp, duşmanyň eline düşer, sebäbi olar Meniň hökümlerimi, tabşyryklarymy, ähtimiň baýramlaryny, Sabat günlerimi, olaryň arasynda Özüm üçin mukaddes eden mukaddes ýerimi, ýurduň ortasynda Özüm üçin mukaddes eden çadyrymy we mukaddes ýerimi terk etdiler, adymy onuň üstünde goýup, onuň şol ýerde ýaşamagy üçin.
10 Olar özlerine sežde edilýän ýerleri, Aşera butlaryny we oýma butlary ýasap, her biri özüne sežde eder, şonuň üçin azaşarlar we çagalaryny jynlara we ýürekleriniň ähli ýalňyş işlerine gurban bererler.
11 Men olara garşy şaýatlyk etmek üçin şaýatlary ibererin, ýöne olar diňlemezler, şaýatlary hem öldürerler, kanun gözleýänleri yzarlarlar, gözümiň öňünde ýamanlyk etmek üçin ähli zady ýatyrarlar we üýtgederler.
12 Men olardan ýüzümi gizlejek, olary sürgün, talaň we ýok etmek üçin başga milletleriň eline berjek, olary ýurduň ortasyndan çykaryp, başga milletleriň arasyna dargadaryn.
13 Olar Meniň ähli kanunlarymy, ähli tabşyryklarymy we ähli hökümlerimi unudarlar, täze aýlara, şenbe günlerine, baýramçylyklara, ýubileýlere we kanunlara ynanmazlar.
14 Şondan soň olar bütin ýürekleri, bütin jany we ähli güýji bilen başga milletleriň arasyndan Maňa tarap öwrülerler. Men olary ähli başga milletleriň arasyndan ýygnaýaryn we olar Meni gözlärler, şonda olar Meni bütin ýürekleri we bütin jany bilen gözleýänlerinde, Meni taparlar.
15 Men olara dogruçyllyk bilen baý parahatçylygy açaryn, bütin ýüregim we bütin janym bilen dogruçyllyk ösümligini aýyraryn, olar nälet däl-de, bereket bolar, olar guýruk däl-de, baş bolar.
16 Men olaryň ortasynda mukaddes öýümi guraryn we olaryň bilen ýaşaryn, olaryň Hudaýy bolaryn, olar bolsa hakykat we dogruçylyk bilen Meniň halkym bolarlar.
17 Men olary terk etmerin we olary taşlamaryn, çünki Men olaryň Hudaýy Rebdirin».
18 Musa ýüzüni ýere ýykyp, doga etdi: «Eý, Reb Hudaýym, Öz halkyňy we mirasyňy terk etme, olar ýürekleriniň ýalňyşlygynda azaşsynlar we olary duşmanlarynyň, başga milletleriň eline berme, ýogsam olar olaryň üstünden höküm sürüp, Saňa garşy günä etmegine sebäp bolarlar».
19 Ýa Reb, rehimdarlygyň Öz halkynyň üstünde bolsun we olarda dogruçyl ruh döret, we Seniň öňüňde olary aýyplamak we olary ähli dogrulyk ýollaryndan düşürmek üçin olara höküm sürmek üçin, olaryň Seniň huzuryňda ýok bolmagy üçin, olaryň üstünden agalyk etmegine ýol bermäň.
20 Emma olar Seniň halkyň we mirasyň, Sen olary müsürlileriň elinden beýik güýjüň bilen halas etdiň. Olarda arassa ýürek we mukaddes ruh döret, şondan soň ebedilik günälerine düşmesinler».
21 Reb Musa şeýle diýdi: «Men olaryň garşylygyny, pikirlerini we boýnunyň berkligini bilýärin, öz günälerini we ata-babalarynyň günälerini boýun alýança gulak asmazlar».
22 Şondan soň olar bütin dogrulygy, bütin ýürekleri we jany-teni bilen Maňa tarap öwrülerler. Men olaryň ýürekleriniň we nesilleriniň ýüreginiň sünnetini keserin, olarda mukaddes ruh dörederin we olary tämizlärin, şonda olar şol günden ebedilik Menden ýüz öwürmezler.
23 Olaryň jany Maňa we ähli tabşyryklaryma ýapyşar, olar Meniň tabşyryklarymy ýerine ýetirerler, Men olaryň Atasy bolaryn, olar bolsa Meniň çagalarym bolar.
24 Olaryň hemmesi diri Hudaýyň ogullary diýiler, her perişde we her ruh biler, olar munuň Meniň çagalarymdygyny, Meniň dogruçyllykda we dogruçylykda olaryň Atasydygymy we olary söýýändigimi bilerler.
25 Bu dagda saňa yglan edýän şu sözlerimiň ählisini, ilkinji we soňky sözlerimi, kanunda, şaýatlykda, hepdelerde we ýubileýlerde ebedilik bolup geçjek sözlerimi ýazyp al, Men aşak düşüp, ebedilik olaryň bilen bile ýaşaýançam».
26 Ol huzurdaky perişdä şeýle diýdi: «Musa üçin ýaradylyşyň başyndan başlap, mukaddes jaýym olaryň arasynda ebedi gurulýança ýaz».
27 Reb hemmeleriň gözüne göründer we hemmeler Meniň Ysraýylyň Hudaýydygymy, Ýakupyň ähli ogullarynyň

Atasydygymy we Sion dagynda ebedi Patyşadygymy bilerler. Sion we Iýerusalim mukaddes bolar».
28 Ysraýyl düşelgesiniň öňünde ýören perişde kanunyň we şaýatlygyň döredilen wagtyndan başlap, ýubileý hepdeleriniň döredilen wagtyndan başlap, her ýyl üçin, ýubileýleriň ähli sany üçin [her ýyl üçin], gökleriň we ýeriň täzelenýän gününden we olaryň ähli ýaradylyşlary gök güýçlerine we ýeriň ähli ýaradylyşlaryna görä täzelenýän gününden, Rebbiň mukaddes jaýynyň Iýerusalimde Sion dagynda gurulmagyna we Ysraýylyň saýlananlarynyň hemmesi üçin şypa, parahatçylyk we bereket üçin täzelenmegine çenli, şol günden we ýeriň ähli günlerine çenli ýyllaryň bölüniş tablisalaryny aldy.

2-NJI BAP

1 Rebbiň sözüne görä, huzuryň perişdesi Musa bilen gürleşip, şeýle diýdi: «Reb Hudaýyň ähli işlerini we ýaradan zatlarynyň hemmesini alty günde tamamlap, ýedinji güni Sabat güni belläp, ony ähli nesiller üçin mukaddes edendigini we ähli işleri üçin alamat hökmünde belländiginiň doly taryhyny ýaz».
2 Sebäbi ilkinji günde Ol ýokardaky gökleri, ýeri, suwlary we öňünde hyzmat edýän ähli ruhlary — huzur perişdelerini, mukaddes perişdelerini, ýel ruhynyň perişdelerini, bulutlaryň, garaňkylygyň, garyň, dolunyň we aýazyň perişdelerini, sesleriň, gök gümmürdisiniň we ýyldyrymyň perişdelerini, sowuk we yssy ruhlaryň perişdelerini, gyşyň, ýazyň, güýzüň we tomusyň ruhlarynyň perişdelerini we göklerde we ýerde bolan ähli jandarlarynyň ruhlaryny ýaratdy. (Ol) çuňluklary we garaňkylygy, agşam we gijäni, şeýle hem ýüreginiň biliminde taýýarlan ýagtylygy, daňy we gündizi ýaratdy.
3 Şonda biz Onuň işlerini gördük we Oňa öwgüler aýtdyk we ähli işleri üçin Onuň öňünde öwgüler aýtdyk, sebäbi Ol birinji günde ýedi sany beýik eser döretdi.
4 Ikinji gün Ol suwlaryň ortasynda asman gabyny döretdi we şol gün suwlar bölündi - olaryň ýarysy ýokary galdy, ýarysy bolsa tutuş ýer ýüzüniň ortasynda bolan asman gabynyň aşagyna düşdü. Bu (Hudaýyň) ikinji gün döreden ýeke-täk işi boldy.
5 Üçünji gün Ol suwlaryň bütin ýer ýüzünden bir ýere geçmegini we gury ýeriň peýda bolmagyny buýurdy.
6 Suwlar Onuň buýrugy ýaly boldy we olar ýer ýüzünden çekilip, bu gök gatlagyň daşyndaky bir ýere gaýtdylar we gury ýer peýda boldy.
7 Şol gün Ol olar üçin aýratyn ýygnanýan ýerlerine görä ähli deňizleri, ähli derýalary, daglardaky we ýer ýüzündäki suwlaryň ýygnanýan ýerlerini, ähli kölleri, ýeriň ähli çygyny, ekilen tohumlary, ähli ösýän zatlary, miweli agaçlary we tokaý agaçlaryny, Eremde Erem bagyny we olaryň görnüşlerine görä ähli ösümlikleri döretdi.
8 Hudaý üçünji günde şu dört beýik işi döretdi. Dördünji günde bolsa Güni, Aýy we ýyldyzlary ýaratdy we olary asmanyň giňişligine goýdy, bütin ýer ýüzüne ýagtylyk saçsyn, gündiz bilen gijäni dolandyrsyn we ýagtylygy garaňkylykdan bölsün.
9 Hudaý Güni ýer ýüzünde günler, şenbe günleri, aýlar, baýramçylyklar, ýyllar, ýyllaryň şenbe günleri, ýubileýler we ýyllaryň ähli möwsümleri üçin uly alamat hökmünde belledi.
10 Ol ýagtylygy garaňkylykdan bölýär we abadançylyk üçin ýer ýüzünde ösüp-ösýän ähli zatlaryň gülläp ösmegini üpjün edýär.
11 Ol dördünji gün şu üç görnüşi döretdi. Bäşinji gün bolsa suwuň çuňlugynda uly deňiz jandarlaryny döretdi, sebäbi bularyň hemmesi Onuň elleri bilen ilkinji gezek ýaradylan etlerdi: balyklar we suwda hereket edýän ähli zatlar, uçýan ähli zatlar, guşlar we olaryň ähli görnüşleri.
12 Gün olaryň üstünde, ýer ýüzündäki ähli zatlaryň üstünde, ýerden ösüp çykýan ähli zatlaryň üstünde, miwe berýän ähli agaçlaryň we ähli etleriň üstünde dogdy.
13 Ol bäşinji günde şu üç görnüşi ýaratdy, altynjy günde bolsa ýer ýüzündäki ähli haýwanlary, ähli mallary we ýer ýüzünde hereket edýän ähli jandarlary ýaratdy.
14 Bularyň hemmesinden soň, Ol adamy, erkek we aýal ýaratdy we oňa ýer ýüzündäki, deňizlerdäki ähli zadyň, uçýanlaryň, haýwanlaryň we mallaryň, ýer ýüzündäki ähli hereket edýänleriň we tutuş ýer ýüzüniň üstünden höküm sürdi. Oňa bularyň hemmesiniň üstünden höküm sürdi.
15 Ol altynjy günde şu dört görnüşi ýaratdy. Jemi ýigrimi iki görnüş bardy.
16 Ol altynjy günde ähli işlerini — göklerdäki we ýerdäki, deňizlerdäki we çuňluklardaky, ýagtylykda we garaňkylykda we ähli zatdaky ähli zady tamamlady.
17 Ol bize alty gün işläp, ýedinji gün bolsa ähli işden sabaty saklamagymyz üçin uly alamat, Sabat güni berdi.
18 Şeýle hem, ähli huzurdaky perişdeler we mukaddesleşdiriji perişdeler, bu iki uly topar — Ol bize gökde we ýerde Özü bilen Sabat güni saklamagy buýurdy.
19 Ol bize şeýle diýdi: «Ine, Men ähli halklaryň arasyndan Özüme bir halk saýlaryn, olar Sabat gününi saklarlar, Men olary halkym hökmünde Özüme mukaddes ederin we olara bereket bererin; Men Sabat gününi mukaddes edip, Özüme mukaddes edenim ýaly, Men olary hem bereketlärin, olar Meniň halkym bolar, Men bolsa olaryň Hudaýy bolaryn».
20 Men görenlerimiň hemmesiniň arasyndan Ýakubyň neslini saýladym we ony ilkinji oglum hökmünde ýazdym we ony ebedi we baky Özüme mukaddes etdim; we olara Sabat gününi öwrederin, şonda olar Sabat gününi ähli işlerden saklasynlar».
21 Şeýdip, Ol şol ýerde ýedinji gün biziň bilen şenbe güni iýip-içmek, şeýle hem ähli zady ýaradan Hudaýa şükür etmek üçin alamat döretdi, sebäbi Ol ähli halklardan tapawutly bir halky Özüne bereket berip, mukaddes etdi we olaryň biziň bilen şenbe güni bile bolmagy üçin.
22 Ol Öz buýruklaryny hemişe Özüne hoşboý ysly hoşboý ys hökmünde ýokary galdyrdy...
23 Adamdan Ýakuba çenli adamzadyň ýigrimi iki başlygy bardy we ýedinji güne çenli ýigrimi iki dürli iş edildi; bu bereketli we mukaddesdir; birinjisi hem bereketli we mukaddesdir; we bu biri mukaddeslik we bereket üçin hyzmat edýär.
24 Şeýle hem, ýedinji gün Sabat gününi mukaddesleşdirip, bereketledigi ýaly, olara (Ýakup we onuň nesline) ilkinji şaýatlyk we kanunyň hemişe bereketli we mukaddesleri bolmak ygtyýary berildi.
25 Ol gökleri, ýeri we ýaradan ähli zadyny alty günde ýaratdy we Hudaý ýedinji güni ähli işleri üçin mukaddes etdi; şonuň üçin Ol onuň üçin: "Ol ýerde bir iş eden her kim öler, ony hapa eden bolsa hökman öler" diýip tabşyrdy.

26 Şonuň üçin ysraýyl halkyna şu güni mukaddes saklamagy, hiç hili iş etmezligi we ony hapa etmezligi tabşyr, sebäbi ol beýleki günlerden has mukaddesdir.
27 Ony haram eden adam hökman öler, onda bir iş eden adam bolsa ebedi öler, şonda ysraýyl halky bu güni nesiller boýy belläp, ýurtdan aýrylmaz, çünki bu mukaddes we bereketli gündür.
28 Ony berjaý edýän we ähli işinden daşda Sabat gününi saklaýan her bir adam biziň ýaly ähli günlerde mukaddes we bereketli bolar.
29 Ysraýyl ogullaryna şu günüň kanuny barada aýdyň we aýdyň: olar Sabat güni üçin dynç almagy we ýürekleriniň ýalňyşlygy bilen ony terk etmezligi, şol ýerde öz islegleri bilen işlemek üçin nädogry iş etmegiň, şol ýerde iýmek ýa-da içmek üçin hiç zat taýýarlamazlyk, şeýle hem altynjy gün öýlerinde özleri üçin taýýarlamadyk ýükleri derwezelerinden getirmek ýa-da çykarmak üçin rugsat berilmez.
30 Şol gün olar öýden öýe getirip ýa-da başga öýe alyp gitmezler, sebäbi şol gün ýubileý günleriniň islendik gününden has mukaddes we bereketlidir; ýer ýüzünde şenbe güni saklamak üçin hiç bir adama mälim bolmazyndan öň, biz göklerde şenbe güni geçirdik.
31 Ähli zadyň Ýaradyjysy ony bereketledi, ýöne ol ähli halklary we milletleri Sabat güni tutmak üçin mukaddesledi, diňe Ysraýyly mukaddesledi: Ol diňe olara iýip-içmäge we ýer ýüzünde Sabat güni tutmaga rugsat berdi.
32 Ähli zadyň Ýaradyjysy ähli günlerden has köp bereket, mukaddeslik we şöhrat üçin ýaradan şu güni bereketledi.
33 Bu kanun we şaýatlyk ysraýyl halkyna nesillerboýy ebedi kanun hökmünde berildi.

3-NJI BAP

1 Ikinji hepde alty güni, Hudaýyň sözüne görä, Adama ähli haýwanlary, ähli mallary, ähli guşlary, ýer ýüzünde hereket edýänleriň hemmesini we suwda hereket edýänleriň hemmesini, görnüşlerine we görnüşlerine görä getirdik: birinji gün haýwanlary; ikinji gün mallary; üçünji gün guşlary; dördünji gün ýer ýüzünde hereket edýänleriň hemmesini; bäşinji gün suwda hereket edýänleriň hemmesini.
2 Adam olaryň hemmesiniň atlaryny goýdy we olary nähili atlandyrsa, olaryň ady hem şeýle boldy.
3 Adam şu bäş günüň dowamynda ýer ýüzündäki ähli jandarlaryň erkek we aýal görnüşlerini gördü, ýöne ol ýeke özi üçin kömekçi tapmady.
4 Reb bize şeýle diýdi: «Adamyň ýeke galmagy gowy däl, geliň, oňa kömekçi tapalyň».
5 Hudaýymyz Reb onuň üstüne çuňňur uky berdi we ol uklap galdy. Ol aýalyň gapyrgalarynyň arasyndan bir gapyrga aldy. Bu gapyrga onuň gapyrgalarynyň arasyndan aýalyň asyl nusgasy bolup, onuň ýerine etini gurup, aýaly döretdi.
6 Ol Adamy ukudan oýardy we oýanandan soň altynjy güni turdy we ony ýanyna getirdi. Adam ony tanap: «Bu indi meniň süňkümden, etimden; ol meniň aýalym diýler, sebäbi ol ärinden alyndy» diýdi.
7 Şonuň üçin erkek bilen aýal bir bolar, şonuň üçin erkek ata-enesini taşlap, aýalyna ýapyşar, olar bir ten bolar.
8 Birinji hepdede Adam ýaradyldy, gapyrga bolsa onuň aýaly boldy. Ikinji hepdede Hudaý ony oňa görkezdi. Şonuň üçin erkek kişini ýedi gün, aýal kişini iki gezek ýedi gün hapa etmek tabşyrygy berildi.
9 Adam ýaradylan ýerinde kyrk gün ýaşandan soň, biz ony ekin ekmek we saklamak üçin Erem bagyna getirdik, ýöne onuň aýalyny segseniňnji güni getirdiler, şondan soň ol Erem bagyna girdi.
10 Şonuň üçin hem gögüň tagtalarynda çaga dogurýan aýal barada şeýle buýruk ýazylan: «Eger ol erkek çaga dogursa, ilkinji hepdede ýedi gün hapa bolmaly, otuz üç gün arassaçylyk ganynda bolmaly we erkek çaga üçin bellenen günleri doldurýança, hiç bir mukaddes zada degmeli däl we mukaddes ýere girmeli däl».
11 Emma gyz çaga üçin, ilkinji iki hepde ýaly, iki hepde haramlykda, tämizlenme döwründe altmyş alty gün gan akmasynda galsyn we olar jemi segsen gün dowam etsin».
12 Ol şu segsen güni tamamlandan soň, biz ony Erem bagyna getirdik, sebäbi ol bütin ýer ýüzünden mukaddesdir we onda ekilen her bir agaç mukaddesdir.
13 Şonuň üçin erkek ýa-da gyz çaga dogran aýal barada şol günleriň kanuny boýunça erkek ýa-da gyz çaga dogran günleri tamamlanýança, ol hiç hili mukaddes zada degmeli däldi we mukaddes ýere girmeli däldi.
14 Bu kanun we şaýatlyk Ysraýyl üçin ýazylandyr, olar ony hemişe berjaý etmelidirler.
15 Birinji ýubileýiň ilkinji hepdesinde [irden sagat 1-den 7-ä çenli] Adam we onuň aýaly ýedi ýyllap Erem bagynda ekin ekip, ony gorap ýördüler. Biz oňa iş berdik we ekin ekmek üçin amatly ähli zady etmegi tabşyrdyk.
16 Ol (bag) ekin ekdi, ýalaňaçdy we ony bilmedi, utanmady, bagy guşlardan, haýwanlardan we mallardan gorady, miwelerini ýygnady we iýdi, galanyny özi we aýaly üçin saklady.
17 Ol ýerde ýedi ýyly, ýagny takmynan ýedi ýyly, [irden sagat 8] tamamlandan soň, ikinji aýyň on ýedinji gününde ýylan gelip, aýala ýakynlaşdy. Ýylan aýala: «Hudaý size bagdaky ähli agaçlardan iýmäň diýip tabşyrdymy?» diýdi.
18 Ol oňa: «Bagdaky ähli agaçlaryň miwelerinden Hudaý bize: „Iýiň“ diýdi, ýöne bagyň ortasyndaky agajyň miwesinden Hudaý bize: „Ondan iýmäň we oňa degmäň, ýogsam ölersiňiz“ diýdi» diýdi.
19 Ýylan aýala: «Siz ölmersiňiz, çünki Hudaý ondan iýen gününiňizde gözleriňiziň açyljakdygyny we hudaýlar ýaly boljagyňyzy, ýagşylygy we ýamany biljekdigiňizi bilýär» diýdi.
20 Aýal agajyň owadan we göze ýakymly, miwesiniň bolsa iýmit üçin gowydygyny görüp, ondan alyp iýdi.
21 Ol ilki injir ýapraklary bilen utanç ýerini örtende, ondan Adama berdi we ol iýdi. Onuň gözleri açyldy we ol ýalaňaçdygyny gördi.
22 Ol injir ýapraklaryny alyp, olary birleşdirip tikdi, özüne fartuk tikip, utanç ýerini örtdi.
23 Hudaý ýylany näletledi we oňa ebedi gaharlandy...
24 Ol aýala gaharlandy, sebäbi ol ýylanyň sesine gulak asyp, iýdi we oňa şeýle diýdi: «Men seniň gam-gussaňy we derdiňi köpeltmek üçin, sen gam-gussa bilen çagalar dogurjaksyň, sen äriňe gaýdyp gelersiň, ol saňa hököm sürer».
25 Adama hem şeýle diýdi: «Aýalyňyň sözüne gulak asyp, iýme diýip tabşyran agajymyň miwesinden iýendigiň üçin,

topraga nälet bolsun! Ol saňa tiken we tiken çykarar, sen öz alnan topragyňa gaýdyp gelýänçäň, deriň bilen çöregiňi iýersiň, çünki sen topraksyň we topraga gaýdyp gelersiň».
26 Ol olara deriden köýnekler ýasady we geýindirdi, soňra olary Erem bagyndan çykardy.
27 Adam bagdan çykan güni, irden utançly ýerini örtýän gününden bäri, gün dogýança ýakymly ysly sadaka hökmünde ladan, galbanum, stakte we ysly otlary hödürledi.
28 Şol gün ähli haýwanlaryň, mallaryň, guşlaryň, ýöreýänleriň we hereket edýänleriň agzy ýapyldy, şonuň üçin olar gepleşip bilmediler, sebäbi olaryň hemmesi biri-biri bilen bir dodakdan, bir dilden gepleşýärdiler.
29 Ol Erem bagyndan Erem bagyndaky ähli jandarlary iberdi we ähli jandarlar öz görnüşlerine we görnüşlerine görä özleri üçin döredilen ýerlere ýaýrady.
30 Ol diňe Adama onuň utanç ýerini örtmek üçin ähli haýwanlardan we mallardan (zatlardan) berdi.
31 Şonuň üçin gökdäki tagtalarda kanunyň hökümini bilýänleriň hemmesi barada, öz utançlaryny örtmeli we başga milletler özlerini açýan ýaly özlerini açmaly däl diýlip ýazylypdyr.
32 Dördünji aýyň täze aýynda Adam we onuň aýaly Erem bagyndan çykyp, özleriniň ýaradylan ýurdunda, Elda ýurdunda ýaşadylar.
33 Adam aýalynyň adyny Howwa goýdy.
34 Olaryň birinji ýubileý baýramyna çenli [irden sagat 8-de] ogullary bolmady, şondan soň ol gyzy bilen tanyşdy.
35 Ol Eden bagynda öwredilişi ýaly ýeri sürdi.

4-NJI BAP

1 Ikinji ýubileýiň üçünji hepdesinde [irden 64-70] ol Kabyly, dördünjisinde [irden 71-77] Habyly, bäşinjisinde [irden 78-84] gyzy Awany dogurdy.
2 Üçünji ýubileýiň birinji (ýylynda) [99-105 AM] Kabyl Habyly öldürdi, sebäbi (Hudaý) Habylyň gurbanlygyny kabul etdi we Kabylyň gurbanlygyny kabul etmedi.
3 Ol ony meýdanda öldürdi, onuň gany ýerden göge çykyp, ony öldürendigi üçin şikaýat etdi.
4 Reb Kabyly Habyl sebäpli käýinç bilen jezalandyrdy, sebäbi ol Habylyň ganyny tökendigi üçin ony ýer ýüzünde gaçgak etdi we ony ýer ýüzünde näletledi.
5 Şonuň üçin gökdäki tablisalarda şeýle ýazylypdyr: «Goňşusyny haýynlyk bilen urýana nälet bolsun! Gören we eşidenleriň hemmesi: «Goý, şeýle bolsun» diýsin. Görüp, aýtmadyk adam hem beýleki adam ýaly nälet bolsun».
6 Şonuň üçin biz Hudaýymyz Rebbiň huzuryna gelende, gökde we ýerde, ýagtylykda we garaňkylykda we ähli ýerde edilen ähli günäleri yglan edýäris.
7 Adam we onuň aýaly Habyl üçin dört hepde dowam edip, [99-127] ýas tutdular we bäşinji hepdeniň dördünji ýylynda [130] olar şatlandylar. Adam aýaly bilen ýene-de tanyşdy we aýaly oňa ogul dogurdy. Ol onuň adyny Şit goýdy, sebäbi ol: «HUDAÝ ýer ýüzünde Habylyň ýerine bize ikinji bir zürýat döretdi, sebäbi Kabyl ony öldürdi» diýdi.
8 Altynjy hepdede [irden sagat 134-40] ol gyzy Azurany dünýä indirdi.
9 Kabyl gyz doganyny aýal edinip, dördünji ýubileý dabarasynyň ahyrynda oňa Hanok dogurdy. [190-196 AM] Bäşinji ýubileý dabarasynyň birinji hepdesiniň birinji ýylynda [197 AM] ýer ýüzünde öýler guruldy we Kabyl şäher gurup, oňa ogly Hanokyň adyny dakdy.
10 Adam aýaly Howa bilen ýakynlaşdy we ol ýene dokuz ogul dogurdy.
11 Bäşinji ýubileýiň bäşinji hepdesinde [225-31 irden] Set gyz dogany Azurany özüne aýal edindi, dördünji (altynjy hepde) ýylda [235 irden] ol oňa Enoşy dogurdy.
12 Ol ýer ýüzünde Rebbiň adyny çagyryp başlady.
13 Üçünji hepdede, ýedinji ýubileý dabarasynda [309-15 AM] Enoş gyz dogany Noamy özüne aýal edindi. Ol bäşinji hepdesiniň üçünji ýylynda oňa ogul dogurdy. Ol onuň adyny Kenan goýdy.
14 Sekizinji ýubileý dabarasynyň ahyrynda [325, 386-3992 AM] Kenan gyz dogany Mualeti özüne aýal edindi we ol dokuzynjy ýubileý dabarasynda, şu hepdeligiň üçünji ýylynyň birinji hepdesinde [395 AM] oňa ogul dogurdy we ol onuň adyny Mahalalel goýdy.
15 Onunjy ýubileýiň ikinji hepdesinde [449-55 AM] Mahalalel kakasynyň doganynyň gyzy Barakieliň gyzy Dinany özüne aýal edindi we altynjy ýylyň üçünji hepdesinde [461 AM] oňa ogul dogurdy we ol onuň adyny Ýared goýdy, sebäbi onuň döwründe Rebbiň perişdeleri, ýagny Gözegçiler diýlip atlandyrylýanlar, ynsan ogullaryna tälim bermek we ýer ýüzünde adalatlylyk we dogrylyk etmek üçin ýere geldiler.
16 On birinji ýubileýde [512-18 AM] Ýared özüne bir aýal aldy, onuň ady Barakady, ol kakasynyň doganynyň gyzy, Rasujalyň gyzydy, bu ýubileýiň dördünji hepdesinde [522 AM] we ol oňa ýubileýiň dördünji ýylynda, bäşinji hepdede ogul dogurdy we ol onuň adyny Hanok goýdy.
17 Ol ýer ýüzünde doglan adamlaryň arasynda ýazuwy, bilimi we akyldarlygy öwrenen ilkinji adam boldy we adamlaryň her aýyň tertibine görä ýyllaryň möwsümlerini bilmegi üçin asman alamatlaryny aýlarynyň tertibine görä kitapda ýazdy.
18 Ol ilkinji bolup şaýatlyk ýazdy we ýer ýüzüniň nesilleriniň arasynda ynsan ogullaryna şaýatlyk etdi, ýubileý hepdelerini sanap berdi, olara ýyllaryň günlerini mälim etdi, aýlary tertipleşdirdi we ýyllaryň Sabat günlerini biziň oňa mälim edişimiz ýaly sanap berdi.
19 Ol öz ukusynda gören we görjek zadyny, ýagny höküm gününe çenli ynsan ogullarynyň başyna nähili geçjekdigini gördi; ol hemme zady görüp, düşündi, öz şaýatlygyny ýazdy we şaýatlygy ähli ynsan ogullary we olaryň nesilleri üçin ýer ýüzünde ýerleşdirdi.
20 On ikinji ýubileýde, [582-88], ýedinji hepdesinde, ol özüne bir aýal aldy, onuň ady Ednady, ol kakasynyň doganynyň gyzy Daneliň gyzydy, we altynjy ýylda, şol hepdede [587 AM] ol oňa ogul dogurdy we ol onuň adyny Metuşela goýdy.
21 Şeýle hem, ol Hudaýyň perişdeleri bilen şu alty ýyllyk ýubileý ýylynda boldy we olar oňa ýerde we gökde bolan ähli zady, Günüň hökümdarlygyny görkezdiler we ol ähli zady ýazyp aldy.
22 Ol adam gyzlary bilen günä eden Gözegçilere şaýatlyk etdi, sebäbi olar adam gyzlary bilen birleşip, hapa bolup başladylar, we Hanok olaryň hemmesine garşy şaýatlyk etdi.
23 Ol ynsan ogullarynyň arasyndan alyndy we biz ony beýiklik we hormat bilen Erem bagyna alyp gitdik, ine, ol

dünýäniň hökümini we hökümini, şeýle hem ynsan ogullarynyň ähli ýamanlygyny ýazýar.
24 Şonuň üçin (Hudaý) tutuş Erem topragyna sil suwlaryny iberdi; sebäbi ol ýerde alamat hökmünde bellendi we ähli ynsan ogullaryna garşy şaýatlyk edip, höküm gününe çenli nesilleriň ähli işlerini gaýtalady.
25 Ol dagda mukaddes ýerde hoşboý ysly tütetgileri, ýagny Rebbiň huzurynda hoşboý ysly tütetgileri ýakdy.
26 Çünki Rebbiň ýer ýüzünde dört ýeri bar: Erem bagy, Gündogar dagy, şu gün seniň şu ýerde bolan dagyň, Sinaý dagy we täze ýaradylyşda ýer ýüzüniň mukaddesleşdirilmegi üçin mukaddesleşdiriljek Sion dagy; onuň üsti bilen ýer ýüzü dünýäniň nesilleriniň dowamynda ähli günälerinden we hapaçylyklaryndan mukaddesleşdiriler.
27 On dördünji ýubileý dabarasynda [652 AM] Metuşela kakasynyň doganynyň gyzy Azrialyň gyzy Ednany şu hepde, birinji ýylyň üçünji hepdesinde [701-7 AM] özüne aýal edinip, ogul dogurdy we onuň adyny Lemek goýdy.
28 On bäşinji ýubileý dabarasynda, üçünji hepdede, Lemek özüne bir aýal aldy. Onuň ady Betenosdy, ol Barakiýiliň gyzy, kakasynyň doganynyň gyzydy. Şol hepdede ol oňa ogul dogurdy. Lemek onuň adyny Nuh goýup: «Bu meniň kynçylyklarym we ähli zähmetim üçin, şeýle hem Rebbiň näletlän topragy üçin meni teselli eder» diýdi.
29 On dokuzynjy ýubileýiň ahyrynda, altynjy ýylyň ýedinji hepdesinde [irden sagat 9:30-da] Adam aradan çykdy we ähli ogullary ony ýaradan ýurdunda jaýladylar we ol ýere jaýlanan ilkinji adam boldy.
30 Ol müň ýylyň ýetmiş ýylyny ýitirdi; çünki müň ýyl gökleriň şaýatlyk etmeginde bir gün ýalydyr we şonuň üçin bilim agajy barada şeýle ýazylypdyr: "Ondan iýen günüňizde ölersiňiz". Şonuň üçin ol şu günüň ýyllaryny tamamlamady; sebäbi ol şol gün öldi.
31 Şol ýylky ýubileý dabarasynyň ahyrynda Kabyl hem onuň yzyndan öldürildi, sebäbi onuň öýi ýykylyp, öýüniň ortasynda öldi we daşlar bilen öldürildi, sebäbi ol Habyly daş bilen öldürdi we adalatly höküm bilen daş bilen öldürildi.
32 Şonuň üçin gökdäki tagtalarda şeýle ýazylypdyr: «Bir adam goňşusyny nähili ýarag bilen öldürse, şol ýarag bilen hem öldürilmelidir; oňa nähili ýara salsa, oňa hem şeýle jeza berilmelidir».
33 Ýigrimi bäşinji ýubileýde Nuh özüne bir aýal aldy. Onuň ady Emzarady. Ol kakasynyň doganynyň gyzy Rake'eliň gyzydy. Ol bäşinji hepdede [1207], üçünji ýylynda oňa Samy, bäşinji ýylynda [1209] oňa Hamy, altynjy hepdede bolsa [1212] oňa Ýafesi dogurdy.

5-NJI BAP

1 Ynsan ogullary ýer ýüzünde köpelip başlanda we olara gyzlar dünýä inende, Hudaýyň perişdeleri olary şu ýubileý ýylynyň birinde gördüler, olaryň gözel görünmegi üçin, olar öz saýlanlarynyň hemmesinden aýal alyp, ogul dogurdylar we olar ägirt uly adamlar boldular.
2 Ýer ýüzünde kanunsyzlyk köpeldi we ähli jandarlar, ýagny adamlar, mallar, haýwanlar, guşlar we ýer ýüzünde ýöreýänleriň hemmesi öz ýollaryny we tertiplerini bozdular, biri-birini iýip başladylar, ýer ýüzünde kanunsyzlyk köpeldi we ähli adamlaryň pikirleri hemişe ýaman boldy.
3 Hudaý ýer ýüzüne seretdi, onuň bozulandygyny, ähli jandarlaryň onuň düzgünlerini bozandygyny we ýer ýüzündäkileriň hemmesiniň Onuň gözüniň öňünde dürli ýaman işleri edendigini gördü.
4 Ol Öz ýaradan ýer ýüzündäki adamlary we ähli jandarlary ýok etjekdigini aýtdy.
5 Emma Nuh Rebbiň nazarynda merhemet tapdy.
6 Ol ýer ýüzüne iberen perişdelerine gaty gaharlandy we olary ähli hökümdarlyklaryndan kökünden ýok etmegi tabşyrdy we bize olary ýeriň çuňlugyna baglamagy tabşyrdy, ine, olar olaryň arasynda baglanyp, aýry saklanýar.
7 Olaryň ogullaryna garşy Hudaýdan gylyç bilen öldürilmelidigi we gökden kowulmalydygy barada buýruk çykdy.
8 Ol şeýle diýdi: «Meniň Ruhum hemişe ynsanlaryň üstünde galmaz, çünki olar hem tendir we olaryň günleri ýüz ýigrimi ýyl bolar».
9 Ol her kimiň goňşusyny öldürmegi üçin gylyjyny olaryň arasyna iberdi we olar biri-birini öldürmäge başladylar, soň bolsa hemmesi gylyçdan ýykylyp, ýer ýüzünden ýok edildi.
10 Olaryň ata-babalary (olaryň ýok edilişine) şaýat boldular we mundan soň, Rebbiň öňünde öz ýollaryny we işlerini bozýanlaryň ählisine höküm çykarylýan uly höküm gününe çenli, ýeriň çuňlugynda ebedilik baglandylar.
11 Ol hemmesini ýerlerinden ýok etdi, olaryň hiç birini galdyrmady, olaryň ähli ýamanlyklaryna görä jezalandyrmady.
12 Ol ähli işleri üçin täze we dogruçyl tebigaty döretdi, şonda olar bütin tebigatynda ebedi günä etmesinler, her biri öz görnüşinde hemişe dogruçyl bolsunlar.
13 Ähli adamlaryň hökümi gökdäki tagtalarda dogrulyk bilen bellendi we ýazyldy - hatda ýöremek üçin bellenen ýoldan çykanlaryň hemmesiniň hökümi hem; eger olar şol ýolda ýöremeseler, höküm her bir jandar we her bir görnüş üçin ýazyldy.
14 Gökde-de, ýerde-de, ýagtylykda-da, garaňkylykda-da, ölüler dünýäsinde-de, çuňlukda-da, garaňkylykda-da höküm edilmeýän hiç zat ýok; olaryň ähli hökümleri bellenen, ýazylan we oýulyp ýazylan.
15 Ol hemmelere ulyny beýikligine görä, kiçini kiçiligine görä, her kimi öz ýoluna görä höküm eder.
16 Ol hiç kimiň şahsyýetine seretmeýär, sowgat kabul etmeýär, eger ol her kimiň üstünden höküm çykararyn diýse: eger biri ýer ýüzündäki ähli zady berse, sowgatlara ýa-da şahsyýete seretmez, elinden hiç zat kabul etmez, sebäbi Ol adalatly kazydyr.
17 Ysraýyl ogullary barada şeýle ýazylypdyr we bellenen: Eger olar dogrulyk bilen Oňa tarap öwrülseler, Ol olaryň ähli günälerini bagyşlar we ähli günälerini geçer.
18 Her ýyl bir gezek günälerinden ýüz öwürenleriň hemmesine Onuň rehim etjekdigi ýazylyp, bellenen.
19 Tufandan öň öz ýollaryny we pikirlerini bozýanlaryň hemmesiniň jany kabul edilmedi, diňe Nuhuňky kabul edildi, çünki onuň jany ogullary üçin kabul edildi, olary (Hudaý) onuň üçin sil suwundan halas etdi, sebäbi onuň ýüregi ähli ýollarynda dogruçyldy, buýruga laýyklykda we özi üçin bellenen zatlaryň hiç birinden çykmady.
20 Reb ýer ýüzündäki ähli zady, adamlary, mallary, haýwanlary, howa guşlaryny we ýer ýüzünde hereket

edýänleri ýok etjekdigini aýtdy we Nuha sil suwundan halas bolmak üçin gämi ýasamagy buýurdy.
21 Nuh gämini Hudaýyň tabşyrygy boýunça ähli babatda ýasady, bäşinji ýylyň bäşinji hepdesinde, ýigrimi ýedinji ýyl ýubileýinde (birinji aýyň täze aýynda). [13:07 AM]
22 Ol altynjy ýylda, ikinji aýyň täze aýynda, on altynjy aýa çenli, irden sagat 13:08-de, gäminiň içine girdi. Ol we biziň oňa getiren ähli zatlarymyz gäminiň içine girdi. Reb bolsa ony on ýedinji agşam daşardan ýapdy.
23 Reb gökleriň ýedi derwezesini, uly çuňlugyň çeşmeleriniň agzyny açdy, ýedi agzyň sany bardy.
24 Suw derwezeleri gökden kyrk gün we kyrk gije suw ýagdyryp başlady, çuňlukdaky çeşmeler hem suwlary çykardy, bütin dünýä suw bilen doldy.
25 Suw ýer ýüzüne çykdy. Suw ähli beýik daglardan on bäş tirsek ýokary galdy, gämi ýer ýüzüne çykdy we suwuň ýüzünde hereket etdi.
26 Suw ýer ýüzünde bäş aý, ýüz elli gün dowam etdi.
27 Gämi gidip, Ararat daglarynyň biri bolan Lubar dagynyň depesinde galdy.
28 Dördünji aýda (täze aýda) beýik çuňlugyň çeşmeleri ýapyldy we gökleriň suw derwezeleri ýapyldy; ýedinji aýyň täze aýynda bolsa ýeriň ähli çuňluklarynyň agzlary açyldy we suw çuňluga akyp başlady.
29 Onunjy aýyň täze aýynda daglaryň depeleri, birinji aýyň täze aýynda bolsa ýer ýüzü göründi.
30 Ýedinji ýylyň bäşinji hepdesinde [irden sagat 13:09] suw ýer ýüzünden ýitip gitdi, ikinji aýyň on ýedinji güni bolsa ýer gurady.
31 Ýigrimi ýedinji güni ol gämini açyp, ondan haýwanlary, mallary, guşlary we ähli hereket edýän jandarlary çykardy.

6-NJY BAP

1 Üçünji aýyň täze aýynda ol gämiden çykyp, şol dagda gurbanlyk sypasyny gurdy.
2 Ol ýer ýüzüni günälerden arassalady, bir owlagy alyp, onuň gany bilen ýer ýüzüniň ähli günälerini ýuwdy, sebäbi Nuh bilen gämide bolanlardan başga ýer ýüzündäki ähli zat ýok edilipdi.
3 Soňra ol onuň ýagyny gurbanlyk sypasynyň üstüne goýdy. Ol bir öküz, bir geçi, bir goýun, bir owlak, duz, bir kepderi we bir kepderi çagasyny alyp, gurbanlyk sypasynyň üstünde ýakma gurbanlyk goýdy. Üstüne ýag garylan gurbanlyk guýdy, şerap sepdi we ähli zadyň üstüne ladan sepdi. Şeýlelik bilen, Rebbiň huzurynda hoşboý ys peýda boldy.
4 Reb hoşboý ysly ys duýup, onuň bilen äht baglaşdy, ýer ýüzüni ýok etjek sil bolmazlygy, ýer ýüzüniň ähli günlerinde ekin ekmek we hasyl ýygmak asla togtamazlygy, sowuk we yssy, tomus we gyş, gündiz we gijäniň öz tertibini üýtgetmezligi we ebedi togtamazlygy barada.
5 Siz bolsa, ýer ýüzünde köpeliň we köpeliň, onda köpeliň we bereketli boluň. Men ýer ýüzündäki we deňizdäki ähli zatlara sizden gorkmagy we sizden gorkmagy oýararyn.
6 Ine, Men size ähli haýwanlary, ähli ganatlylary, ýer ýüzündäki ähli hereket edýänleri, suwdaky balyklary we iýmit üçin ähli zatlary berdim; gök otlar ýaly, size iýmit üçin ähli zatlary berdim.
7 Emma etini, onuň janyny we gany bilen iýmäň, sebäbi ähli etiň jany ganyň içinde, şonuň üçin janyňyzyň gany talap edilmesin. Her bir adamyň, her bir haýwanyň elinden Men adamyň ganyny talap ederin.
8 Kim adamyň ganyny adam arkaly dökse, onuň gany döküler, çünki Ol adamy Hudaýyň keşbinde ýaratdy.
9 Siz bolsa, ýer ýüzünde köpeliň we köpeliň».
10 Nuh we onuň ogullary hiç bir etiň ganyny iýmejekdiklerine kasam etdiler we şu aýda ýer ýüzüniň ähli nesilleri üçin Reb Hudaýyň öňünde ebedi äht baglaşdylar.
11 Şonuň üçin Ol saňa şu aýda dagda ysraýyl halky bilen ant içip, olaryň üstüne gan sepmelidigini aýtdy. Çünki Rebbiň olar bilen ebedi baglaşan ähtiniň ähli sözlerini ýerine ýetirmeli.
12 Bu şaýatlyk size degişli ýazylandyr, siz ony yzygiderli berjaý etmelisiňiz, ýer ýüzüniň ähli günlerinde haýwanlaryň, guşlaryň ýa-da mallaryň ganyny hiç bir gün iýmeli dälsiňiz. Ýer ýüzüniň ähli günlerinde haýwanlaryň, mallaryň ýa-da guşlaryň ganyny iýen adam we onuň nesli ýerden köküncen aýrylar.
13 Ysraýyl ogullaryna gan iýmezligi tabşyr, şonda olaryň atlary we nesilleri Hudaýymyz Rebbiň huzurynda hemişe bolar.
14 Bu kanunyň günleriň çägi ýok, çünki ol ebedidir. Olar ony nesiller boýy berjaý etmelidirler, şonda olar gurbanlyk sypasynyň öňünde gan bilen siziň üçin ýalbaryp durarlar; her gün, ertir we agşam Rebbiň huzurynda hemişe siziň üçin bagyşlanma dileg ederler, şonda olar ony berjaý edip, köküncen aýrylmazlar.
15 Ol Nuha we onuň ogullaryna ýer ýüzünde gaýtadan sil bolmajagynyň alamatyny berdi.
16 Ol ýer ýüzünde sil suwunyň gaýtalanmazlygy we ýeriň bütin ömrüniň dowamynda ony ýok etmezligi baradaky ebedi ähtiň alamaty hökmünde bulutda ýaýyny goýdy.
17 Şonuň üçin gökdäki tagtalarda her ýyl ähti täzelemek üçin, bu aýda hepdeler baýramyny ýylda bir gezek bellemelidigi we ýazylgydygy bellendi.
18 Bu baýram döredilen gününden Nuhuň günlerine çenli gökde dabaraly geçirildi — ýigrimi alty ýubileý we bäş hepde [1309-1659]: Nuhuň ogullary ony ýedi ýubileý we bir hepde ýyllap, Nuhuň ölen gününe çenli bellediler. Nuhuň ölen gününden ogullary ony Ybraýymyň günlerine çenli taşladylar we gan iýdiler.
19 Emma Ybraýym, Yshak, Ýakup we onuň ogullary ony seniň günleriňe çenli berjaý etdiler, ysraýyl halky seniň günleriňde ony ýatdan çykardy, sen ony bu dagda täzeden belleýänçäň.
20 Ysraýyl ogullaryna bu baýramy ähli nesiller boýy belläp geçmegi tabşyr: olar ýylda bir gün, şu aýda bu baýramy bellesinler.
21 Sebäbi bu hepdeleriň we ilkinji miweleriň baýramydyr. Bu baýramçylyk iki esse we iki esse häsiýetlidir. Bu barada ýazylanlara we oýlup ýazylanlara görä, ony baýram ediň.
22 Sebäbi men size ilkinji kanunyň kitabynda ýazdym, ony ýylyň bir gününde, öz wagtynda bellemelidigiňizi we ysraýyl halkynyň her ýylyň bir gününde, şu aýda, nesiller boýy ýatlap, bellemelidigi gurbanlyklaryny size düşündirdim.
23 Birinji aýyň täze aýynda, dördünji aýyň täze aýynda, ýedinji aýyň täze aýynda we onunjy aýyň täze aýynda ýatlama günleri we ýylyň dört böleginde möwsümleriň

günleri bar. Bu günler ebedi şaýatlyk hökmünde ýazylyp, bellendi.
24 Nuh olary özi üçin nesiller boýy baýram hökmünde belledi, şonuň üçin olar onuň üçin ýatlama boldy.
25 Birinji aýyň täze aýynda oňa özi üçin gämi ýasamak tabşyryldy we şol gün ýer gurady we ol (gämini) açyp, ýeri gördü.
26 Dördünji aýyň täze aýynda ýeriň çuňluklarynyň agzlary ýapyldy. Ýedinji aýyň täze aýynda bolsa ýeriň çuňluklarynyň ähli agzlary açyldy we suwlar olaryň içine siňip başlady.
27 Onunjy aýyň täze aýynda daglaryň depeleri göründi we Nuh begendi.
28 Şonuň üçin ol olary ebedi ýatlama hökmünde özüne baýram hökmünde belledi we olar şeýle bellendi.
29 Olar olary gökdäki tagtalara goýdular, her biriniň on üç hepdesi bardy; olaryň ýatlamalary birinjiden ikinjisine, ikinjiden üçünjisine, üçünjiden dördünjisine geçdi.
30 Buýrugyň ähli günleri iki elli hepdeden ybarat bolar we (bularyň hemmesi) tutuş ýyly doly eder. Şeýlelik bilen, ol asman tagtalaryna oýulyp, ýazylypdyr.
31 (Bu tabşyrygy) bir ýyl ýa-da ýyldan-ýyla taşlamak bolmaz.
32 Ysraýyl ogullaryna ýyllary şu hasaplama boýunça - üç ýüz altmyş dört gün - bellemegi tabşyr, we (bularyň) hemmesi bir ýyl bolar, we olar onuň günlerinden we baýramlaryndan wagtyny bozmazlar, sebäbi ähli zat olaryň şaýatlyklaryna görä olarda bolar we olar hiç bir güni goýbolsun etmezler ýa-da hiç bir baýramlary bozmazlar.
33 Emma eger olar Onuň buýrugyna laýyklykda olary äsgermezlik edip, berjaý etmeseler, onda olar ähli möwsümlerini bozarlar we ýyllar bu tertip-düzgünden aýrylar [we olar möwsümleri bozarlar we ýyllar aýrylar] we öz düzgünlerini äsgermezlik ederler.
34 Ysraýyl ogullarynyň hemmesi ýyllaryň ýoluny unudarlar we tapmazlar, täze aýlary, möwsümleri we şenbe günlerini unudarlar we ýyllaryň ähli tertibi boýunça ýalňyşarlar.
35 Çünki men bilýärin we mundan beýläk muny size aýdaryn, bu meniň öz oýlap tapan zadym däl; sebäbi kitap meniň öňümde ýazylan we gökdäki listlerde günleriň bölünişi bellenen, sebäbi olar äht baýramlaryny ýatdan çykaryp, ýalňyşlyklaryna we nadanlyklaryna eýerip, başga milletleriň baýramlaryna laýyklykda ýaşamazlar.
36 Sebäbi aýyň möwsümleri bozýandygyny we ýyldan ýyla on gün ir gelýändigini hökman synlaýanlar bolar.
37 Şonuň üçin olaryň başyndan ýyllar geler, olar (tertibi) bozarlar, ýigrenji güni şaýatlyk güni, hapa güni bolsa baýramçylyk güni ederler, ähli günleri, mukaddes güni hapa bilen, hapa güni bolsa mukaddes bilen garyşdyrarlar, sebäbi olar aýlar, şenbe günleri, baýramçylyklar we ýubileýler babatda ýalňyşarlar.
38 Şonuň üçin men saňa olara şaýatlyk bermegiňi tabşyrýaryn we şaýatlyk edýärin; sebäbi seniň ölümiňden soň çagalaryň olary biynjalyk ederler, şonuň üçin olar ýyly diňe üç ýüz altmyş dört gün etmezler, şonuň üçin olar täze aýlara, möwsümlere, şenbe günlerine we baýramçylyklara üns bermezler, şeýle hem dürli ganlary we dürli etleri iýerler.

7-NJI BAP

1 Birinji ýylyň ýedinji hepdesinde [irden sagat 13:17], şu ýubileýde Nuh gäminiň duran dagynda Ararat daglarynyň biri bolan Lubar atly üzüm agaçlaryny ekdi we olar dördünji ýylda [irden sagat 13:20] miwe berdiler we olaryň miwesini gorap, şu ýylyň ýedinji aýynda ýygnady.
2 Ol ondan şerap ýasap, ony bir gapda goýdy we ony bäşinji ýyla çenli, [13:21], birinji aýyň täze aýynyň birinji gününe çenli saklady.
3 Ol bu baýramyň gününi şatlyk bilen baýram etdi we özüni we ogullaryny günälerinden saplamak üçin Rebbe ýakma gurbanlyk berdi: bir öküz, bir goç, ýedi goýun, her biri biryaşar erkegi we bir geçi.
4 Ol ilki owlagy taýýarlady we onuň ganyndan ýasan gurbanlyk sypasynyň etine, ýakma gurbanlyk sypasynyň üstüne goýan ähli ýagyna, şeýle hem öküzleriň, goçlaryň we goýunlaryň etine çaldy.
5 Ol olaryň ähli gurbanlyklaryny ýag bilen garyşdyryp, onuň üstüne goýdy, soňra gurbanlyk sypasynda öň ýakýan otuna şerap sepdi we gurbanlyk sypasyna hoşboý ys goýdy we Hudaýy Rebbiň huzurynda hoşboý ys galdyrdy.
6 Ol şatlanyp, bu şerapdan özi we çagalary şatlyk bilen içdiler.
7 Agşam düşüp, ol çadyryna girdi we serhoş bolup, ýatyp uklady. Ol uklap ýatyrka, çadyrynda ýalaňaç ýatdy.
8 Ham kakasy Nuhuň ýalaňaçlygyny görüp, daşary çykyp, iki doganyna gürrüň berdi.
9 Şonda Sam onuň eşigini alyp, turdy, Ýafes bilen bilelikde eşigi eginlerine atyp, yza çekilip, kakalarynyň utanç ýerini örtdüler, ýüzleri bolsa yza öwrüldi.
10 Nuh ukudan oýanyp, kiçi oglunyň özüne edenleriniň hemmesini bildi we ogluna nälet okap: «Kengan näletlensin! Ol doganlarynyň gulçulygyna öwrülsin» diýdi.
11 Ol Samy ak pata berip, şeýle diýdi: «Samyň Hudaýy Rebbi alkyşlasyn, Kengan onuň guly bolsun».
12 Hudaý Ýafeti giňelder, Hudaý Samyň öýünde mesgen tutar, Kengan bolsa onuň hyzmatkäri bolar».
13 Ham kakasynyň kiçi ogluna nälet edendigini bildi we ogluna nälet edendigi üçin gaharlandy. Şeýdip, ol kakasyndan aýrylyşdy, özi we onuň ogullary Kuş, Misraýym, Put we Kengan bilen bilelikde.
14 Ol özi üçin şäher gurup, ony aýaly Neelatamukyň ady bilen atlandyrdy.
15 Ýafet ony görüp, doganyna göriplik etdi we özi üçin şäher gurdy we onuň adyny aýaly Adatanlaryň ady bilen dakdy.
16 Sam kakasy Nuh bilen ýaşady. Ol dagda kakasynyň golaýynda bir şäher gurdy we oňa aýaly Sedeketelebabyň adyny dakdy.
17 Ine, şu üç şäher Lubar dagynyň golaýynda; dagyň gündogarynda Sedeketelebab, günortasynda Na'eltama'uk; günbatarynda bolsa Adatanlar.
18 Samyň ogullary şulardyr: Elam, Aşur we Arpakşat (bu oglan silden iki ýyl soň doguldy), şeýle hem Lud we Aram.
19 Ýafesiň ogullary: Gomer, Magog, Madaý, Ýawan, Tubal, Meşek we Tiras; bular Nuhyň ogullarydyr.
20 Ýigrimi sekizinji ýubileýde [1324-1372 AM] Nuh ogullaryna bilýän ähli düzgünleri, tabşyryklary we hökümleri tabşyryp başlady we ogullaryna dogruçyllygy saklamagy, bedenleriniň utançlaryny örtmegi,

Ýaradyjylaryny alkyşlamagy, ata-enelerini hormatlamagy, goňşularyny söýmegi, janlaryny zynahorlukdan, hapaçylykdan we ähli erbetlikden goramagy ündedi.
21 Çünki şu üç zat sebäpli ýer ýüzüne sil geldi, ýagny gözegçiler öz kanunlarynyň garşysyna çykyp, ynsan gyzlarynyň yzyna düşüp, öz islegleri boýunça aýal edinip, hapaçylygyň başlangyjyny etdiler.
22 Olar Nafidim atly ogullary dünýä indirdiler, olaryň hemmesi dürli milletlerdendi we biri-birini iýýärdiler. Äpetler Nafili öldürdiler, Nafiller Eljony, Eljo adamzadyny we birini öldürdiler.
23 Her kim özüni erbet işlere we köp gan dökmäge satdy, ýer ýüzi erbetlikden doldy.
24 Şondan soň olar haýwanlara, guşlara, ýer ýüzünde hereket edýän we ýöreýän ähli jandarlara garşy günä etdiler. Ýer ýüzünde köp gan döküldi, adamlaryň ähli pikirleri we islegleri boş we ýaman zatlary göz öňüne getirdi.
25 Reb ýer ýüzünden ähli zady ýok etdi, çünki olaryň eden ýaman işleri we ýeriň ortasynda dökýän ganlary üçin Ol ähli zady ýok etdi.
26 Men, siz, ogullarym we biziň bilen gämi girýänleriň hemmesi galdyk. Ine, siziň işleriňizi öňümde görýärin: siz dogruçyllyk bilen ýöremeýärsiňiz. Sebäbi siz heläkçilik ýolunda ýöräp başladyňyz, biri-biriňizden aýrylýarsyňyz, biri-biriňiz bilen göriplik edýärsiňiz, şonuň üçin hem ogullarym, her biriňiz öz doganyňyz bilen ylalaşykda dälsiňiz.
27 Çünki men görýärin we ine, jynlar size we çagalaryňyza garşy azdyrmaga başladylar. Indi men siziň üçin gorkýaryn, meniň ölümimden soň siz ýer ýüzünde adamlaryň ganyny dökersiňiz we siz hem ýer ýüzünden ýok edilersiňiz.
28 Çünki adam ganyny dökýän we islendik etiň ganyny iýýän her kim ýer ýüzünden ýok ediler.
29 Gan iýýän ýa-da ýer ýüzünde adamyň ganyny dökýän hiç kim galmaz, onuň üçin asmanyň aşagynda ýaşaýan hiç bir tohum ýa-da nesil galmaz, çünki olar ölüler dünýäsine giderler, höküm ýerine düşerler, we olaryň hemmesi zorlukly ölüm bilen çuňlugyň garaňkylygyna äkiderler.
30 Haýwanlary, mallary ýa-da ýerde uçýanlary öldüren günleriňiziň hemmesiniň ganyndan başga hiç hili gan görmäň we ýer ýüzünde dökülen zady örtmek bilen janyňyza ýagşy iş ediň.
31 Siz gan bilen iýýän adam ýaly bolmaň, ýöne özüňizi gorap saklaň, öňüňizde hiç kim gan iýmesin. Gany örtüň, sebäbi maňa size we çagalaryňyza, ähli jandarlara şaýatlyk etmek tabşyryldy.
32 Janyň eti bilen iýilmegine ýol berme, ýogsam ýer ýüzünde gan dökýänleriň hiç biriniň elinden gan almaz.
33 Çünki ýer ýüzüne dökülen gandan arassa bolmaz, çünki (diňe) ony dökýäniň gany bilen ýer ýüzüniň ähli nesilleriniň dowamynda arassalanar.
34 Indi, çagalarym, diňleň: bütin ýer ýüzüne dogruçylyk ekmek üçin, meni sil suwlaryndan halas eden Hudaýymyň öňünde şöhratyňyzy götermek üçin, adalat we dogruçylyk bilen işläň.
35 Ine, siz gidip, özüňiz üçin şäherler gurarsyňyz we şol ýerlerde ýer ýüzündäki ähli ösümlikleri, şeýle hem miweli agaçlary ekersiňiz.
36 Üç ýyllap iýilýän ähli zadyň miwesi ýygnalmaz, dördünji ýyl bolsa onuň miwesi mukaddes hasaplanar [we ilkinji miweleri hödürlärler], gökleri, ýeri we ähli zady ýaradan Beýik Hudaýyň öňünde kabul ederlikli bolar. Olar ilkinji şerap we ýagy ilkinji miwe hökmünde Rebbiň gurbanlyk sypasynda bol-elin hödürlesinler, ol ony kabul edýär, galanyny bolsa Rebbiň öýüniň hyzmatkärleri ony kabul edýän gurbanlyk sypasynyň öňünde iýsinler.
37 Bäşinji ýylda bolsa, ony dogruçyllyk we dogruçyllyk bilen boşadyň, şonda siz dogruçyl bolarsyňyz we ekýän ähli ekinleriňiz gülläp öser.
38 Sebäbi seniň ataňyň kakasy Hanok ogly Metuşela we ogly Metuşela Lemege şeýle tabşyryk berdi, Lemek bolsa ata-babalarynyň oňa tabşyranlarynyň hemmesini maňa tabşyrdy.
39 Eý, ogullarym, men size tabşyryk bererin, Hanok öz ogluna ilkinji ýubileý ýyllarynda tabşyryş eden ýaly: ol ýedinji nesliniň diri wagtynda, ölýänçä ogluna we oglunyň ogullaryna tabşyryk berip, olara wada berdi».

8-NJI BAP

1 Ýigrimi dokuzynjy ýubileýiň birinji hepdesinde, [13:73], Arpakşat özüne bir aýal aldy. Onuň ady Rasuejady. Ol Elamyň gyzy Susanyň gyzydy. Ol oňa ogul dogurdy. Bu hepdede, [13:75], üçünji ýylda ol oňa ogul dogurdy. Ol onuň adyny Kainam goýdy.
2 Ogly ulalyp, kakasy oňa ýazuw öwretdi we özi üçin şäher edinip boljak ýer gözläp gitdi.
3 Ol öňki nesiller tarapyndan gaýa oýulyp ýazylan ýazgyny tapdy we onda näme barlygyny okady, ony göçürip aldy we şonuň üçin günä etdi; sebäbi onda Gözegçileriň taglymatlary bardy, olar gökdäki ähli alamatlarda günüň, aýyň we ýyldyzlaryň alamatlaryny synlaýardylar.
4 Ol muny ýazyp aldy we bu barada hiç zat aýtmady, sebäbi Nuha bu barada aýtmakdan gorkdy, sebäbi Nuha bu sebäpli gaharlanmaz.
5 Otuzynnjy ýubileýde, [14:29], ikinji hepdede, birinji ýylynda, ol özüne bir aýal aldy, onuň ady Melkady, ol Ýafesiň ogly Madaýyň gyzydy, dördünji ýylynda bolsa [14:32] ol ogul dünýä indi we onuň adyny Şela goýdy, sebäbi ol: «Hakykatdan-da, men iberildim» diýdi.
6 Şela ulalyp, özüne bir aýal aldy. Onuň ady Muakdy. Ol kakasynyň dogany Kesediň gyzydy. Ol otuz birinji ýubileý dabarasynda, bäşinji hepdede, birinji ýylynda [1499-njy ýyl] doguldy.
7 Ol bäşinji ýylynda [15:03] oňa ogul dogurdy we ol onuň adyny Eber goýdy. Ol özüne bir aýal aldy. Onuň ady Nebrodyň gyzy Azuraddy. Ol otuz ikinji ýubileý dabarasynda, ýedinji hepdede, üçünji ýylynda [15:64]
8 Altynjy ýylynda [1567-nji ýylda] ol oňa ogul dogurdy we Nuhuň adyna Pelek dakdy, sebäbi Nuhuň doglan günlerinde onuň ogullary ýeri paýlaşyp başladylar; şonuň üçin Nuhuň adyna Pelek dakdy.
9 Olar muny gizlinlikde öz aralarynda paýlaşdylar we Nuha aýtdylar.
10 Otuz üçünji ýubileýiň başynda [1569-njy ýyl], ilkinji ýylyň birinji hepdesinde, iberilenlerden birimiz olaryň ýanynda bolanymyzda, olar ýeri miraslaryna görä üç bölege böldüler: Sam, Ham we Ýafes.
11 Ol ogullaryny çagyrdy, olar we olaryň çagalary oňa ýakynlaşdylar. Ol ýeri üç oglunyň mülk edinmegi üçin bölüp berdi. Olar ellerini uzadyp, ýazgyny kakalary Nuhuň gujagyndan aldylar.

12 Ýazgyda Samyň paýy hökmünde ýeriň ortasy çykdy, ol özi we ogullary üçin ebedi nesiller üçin miras hökmünde Rafa dag gerişiniň ortasyndan, Tina derýasynyň suwunyň agzyndan, onuň paýy günbatara, bu derýanyň ortasyndan geçýär we ol çuňluklaryň suwuna ýetýänçä uzalýar, bu derýa şol ýerden çykyp, suwuny Meat deňzine guýýar we bu derýa Beýik deňze guýýar. Demirgazykdaky ähli zat Ýafesiňki, günortadaky ähli zat bolsa Samyňkydyr.
13 Ol Karaso çenli uzalyp gidýär: bu günorta tarap seredýän diliň göwresindedir.
14 Onuň paýy Beýik deňziň boýundan uzalyp, günorta tarap seredýän diliň günbataryna ýetýänçä göni çyzyk bilen uzalýar, sebäbi bu deňziň ady Müsür deňziniň dilidir.
15 Ol şu ýerden günorta tarap, suwlarynyň kenaryndaky Beýik deňziň agzyna tarap öwrülýär we günbatara, Afra çenli uzalýar we Gihon derýasynyň suwlaryna ýetýänçä, Gihon suwlarynyň günortasynda bolsa şu derýanyň kenaryna çenli uzalýar.
16 Ol gündogara tarap uzalyp, Erem bagyna, onuň günortasyna, [günorta tarapyna] ýetýär we tutuş Erem topragynyň we tutuş gündogaryň gündogaryndan gündogara öwrülýär we Rafa atly dagyň gündogaryna ýetýänçä dowam edýär we Tina derýasynyň agzynyň kenaryna düşýär.
17 Bu paý Sam we onuň ogullary üçin bije boýunça bölünip berildi, olar ony nesillerine ebedi eýeçilik etmekleri üçin.
18 Nuh bu paýyň Sam we onuň ogullary üçin çykandygyna begendi we pygamberlik hökmünde agzy bilen aýdanlarynyň hemmesini ýadyna saldy, sebäbi ol: «Samyň Hudaýy Reb alkyş bolsun, Reb Samyň öýünde ýaşasyn» diýdi.
19 Ol Erem bagynyň mukaddesleriň iň mukaddesi we Rebbiň mesgenidigini, Sinaý dagynyň çölüň merkezi we Sion dagynyň ýeriň göbeginiň merkezidigini bilýärdi: bu üçüsi biri-birine garşy mukaddes ýer hökmünde ýaradylypdyr.
20 Ol Rebbiň sözüni agzyna salan hudaýlaryň Hudaýyna we ebedi Rebbi alkyşlady.
21 Ol Şeme we onuň ogullaryna nesillerboýy bereketli paýyň we bereketiň gelendigini bilýärdi: tutuş Erem topragy, tutuş Gyzyl deňziň ýurdy, tutuş gündogar we Hindistan ýurdy, tutuş Gyzyl deňziň we onuň daglary, tutuş Başan ýurdy, tutuş Liwan ýurdy, tutuş Kaftur adalary, ähli Sanir we Amana daglary, demirgazykdaky Aşşur daglary, tutuş Elam ýurdy, Aşşur, Babyl, Susan we Maedaý ýurdy, ähli Ararat daglary we deňizden aňyrdaky, demirgazykdaky Aşşur daglarynyň aňyrsyndaky ähli sebit, bereketli we giň ýurt we ondaky ähli zat örän gowy.
22 Ikinji bölek Ham üçin Gihonyň günortasyndan, bagyň sag tarapyndan çykdy we günorta tarap uzalyp, ähli ot daglaryna çenli uzaldy, günbatara Atel deňzine çenli uzaldy we günbatara, ýok edilmedik ähli zadyň düşýän Mauk deňzine çenli uzaldy.
23 Ol demirgazyga, Gadiriň çäklerine çenli uzalyp, deňiz suwlarynyň kenaryna, Gihon derýasyna golaýlaýança, Beýik deňziň suwlaryna çenli uzalyp, Gihon derýasynyň boýundan Eden bagynyň sag tarapyna ýetýänçä uzap gidýär.
24 Bu Ham üçin miras galan ýer, ol özi we ogullary üçin ebedi miras hökmünde miras almalydy.
25 Ýafet üçin üçünji bölek Tina derýasynyň aňyrsyndan, onuň suwlarynyň akymynyň demirgazyk tarapyna çykýar we demirgazyk-gündogara Gogyň tutuş sebitine we onuň gündogaryndaky ähli ýurda çenli uzalýar.
26 Ol demirgazykdan demirgazyga, demirgazykda Kelt daglaryna we Mauk deňzine çenli uzalýar we Gadiriň gündogaryna, deňiz suwlarynyň çägine çenli uzalýar.
27 Ol Faranyň günbataryna golaýlaşýança we Aferaga tarap gaýdyp gelýänçä, gündogara Meat deňziniň suwlaryna çenli uzalýar.
28 Ol demirgazyk-gündogar ugurda Tina derýasynyň sebitine çenli uzalyp, Rafa dagyna tarap suwlarynyň serhedine ýetýär we demirgazyga tarap öwrülýär.
29 Bu, Ýafet we onuň ogullary üçin miras hökmünde bölünip berlen ýerdir, ol özi we ogullary üçin, nesilleri üçin ebedi miras almalydy; bäş uly ada we demirgazykda uly ýurt.
30 Emma ol sowuk, Ham ýurdy yssy, Sam ýurdy bolsa ne yssy, ne-de sowuk, sowuk we yssy garyşykdyr.

9-NJY BAP

1 Ham ogullarynyň arasynda paýlady. Ilkinji paý gündogarda Kuşa, günbatarda Misraima, günbatarda Puta, günbatarda bolsa deňiz kenarynda Kengana düşdi.
2 Sam hem ogullarynyň arasynda paýlady. Ilkinji paý Ham we onuň ogullaryna, Tigr derýasynyň gündogaryna, gündogara golaýlaýança, Hindistanyň ähli ýerine, Gyzyl deňziň kenarynda, Dedanyň suwlarynda, Mebri we Ela daglarynyň hemmesinde, Susanyň ähli ýurdunda we Farnagyň kenaryndaky, Gyzyl deňziň we Tina derýasynyň golaýyndaky ähli ýerde paýlandy.
3 Ikinji bölek Aşşurdan çykdy, Aşşur, Ninewe we Şinaryň ähli ýerleri we Hindistanyň serhedine çenli. Ol derýanyň boýundan ýokary galyp, onuň daş-töweregine çenli uzalyp gidýär.
4 Üçünji bölek Arpakşat üçin bölünip berildi: Ýefrat derýasynyň gündogarynda, Gyzyl deňziň kenaryndaky Babyllaryň tutuş ýeri, Müsüre seredýän deňiz diline golaý çölüň ähli suwlary, Ýefrat derýasynyň serhedine çenli Liwanyň, Saniriň we Amanyň tutuş ýeri.
5 Dördünji bölek Aram üçin çykdy, ýagny Tigr bilen Ýefrat derýalarynyň arasyndaky Mesopotamiýanyň ähli ýeri, Haldeýleriň demirgazygyndan Aşur daglarynyň we Arara topragynyň serhedine çenli.
6 Bäşinji bölek Luda, ýagny Aşşur daglary we olara degişli ähli ýerler, Beýik deňze çenli we onuň dogany Aşşuryň gündogaryna çenli ýetýänçä çenli, geldi.
7 Ýafes hem miras alan ýerini ogullarynyň arasynda paýlady.
8 Ilkinji bölek demirgazyk tarapdan gündogara, Tina derýasyna çenli, demirgazykdan bolsa Magogyň ähli içerki bölekleri Meat deňzine çenli uzalyp gidýärdi.
9 Madaý iki doganynyň günbataryndan adalara we adalaryň kenarlaryna çenli öz paýy hökmünde geldi.
10 Dördünji bölek Ýawana we Ludyň serhedindäki adalara bölünip berildi.
11 Tubal üçin bäşinji bölek diliň ortasyndan çykdy, ol Ludyň böleginiň serhedine, ikinji diliň aňyrsyna, üçünji diliň çägine golaýlaşdy.

12 Altynjy bölek Meşek üçin bölünip çykdy, üçünji dilden soňky ähli ýerler Gadiriň gündogaryna golaýlaşýar.
13 Tiras üçin ýedinji bölek, deňziň ortasynda Hamyň paýyna çenli uzalyp gidýän dört uly ada [Kamaturi adalary bolsa Arpakşad ogullaryna miras hökmünde bölünip berildi].
14 Şeýdip, Nuhuň ogullary kakalary Nuhuň öňünde ogullaryna bölündi we ol olaryň hemmesini ant içmäge mejbur etdi we özüne düşmedik paýy almaga synanyşýanlaryň hemmesine nälet ýazdy.
15 Olaryň hemmesi: «Şeýle bolsun, şeýle bolsun!» diýdiler. Höküm gününe çenli olar we ogullary üçin ebedi nesiller boýy, Reb Hudaý olary gylyç we ot bilen höküm eder, sebäbi olar ýer ýüzüni jenaýat, hapaçylyk, zynahorluk we günä bilen doldurdylar».

10-NJY BAP

1 Bu ýubileýiň üçünji hepdesinde hapa jynlar Nuhuň ogullarynyň çagalaryny azdyryp, olary ýalňyşdyryp, ýok etmäge başladylar.
2 Nuhuň ogullary kakalary Nuhuň ýanyna gelip, ogullarynyň ogullaryny ýoldan çykaryp, kör edip öldürýän jynlar barada oňa gürrüň berdiler.
3 Ol öz Hudaýy Rebbiň huzurynda doga edip, şeýle diýdi: «Eý, ähli jandarlaryň ruhlarynyň Hudaýy! Maňa rehim etdiň. Meni we ogullarymy sil suwlaryndan halas etdiň. Meni heläkçilik ogullary ýaly ýok etmediň. Sebäbi Seniň rehimiň maňa uly boldy, Seniň rehimiň meniň janyma uly boldy. Seniň rehimiň ogullarymyň üstünde bolsun, we zalym ruhlar olaryň üstünden höküm sürmesin, ýogsam olar ýer ýüzünden ýok edilmesin.»
4 Emma Sen maňa we ogullaryma bereket ber, şonda biz köpelip, ýer ýüzüni dolduryp, köpelip bileris.
5 Sen meniň döwrümde Seniň Goragçylaryňyň, bu ruhlaryň atalarynyň nähili hereket edendigini bilýärsiň. Diri bolan bu ruhlara bolsa, olary tussag et we höküm edilýän ýerde berk sakla, guluňyň ogullaryna, Hudaýym, ýok etmesinler, sebäbi olar erbet we ýok etmek üçin ýaradylan.
6 Olar dirileriň ruhlaryna höküm sürmesinler, sebäbi diňe Sen olaryň üstünden höküm sürüp bilersiň. Şeýle-de, olaryň indi we ebedilik dogruçyllaryň ogullaryna höküm sürmesinler».
7 Hudaýymyz Reb bize hemmämizi baglamagy buýurdy.
8 Ruhlaryň baştutany Mastema gelip şeýle diýdi: «Eý, Ýaradyjy Reb, goý, olaryň käbiri meniň öňümde galsyn, meniň sesime gulak assyn we olara aýtjaklarymyň hemmesini etsin; sebäbi olaryň käbiri maňa galdyrylmasa, men adam ogullaryna erk-islegimiň güýjüni ýerine ýetirip bilmerin; sebäbi olar meniň hökümümiň öňünde zaýalamak we ýoldan çykarmak üçindir, sebäbi adam ogullarynyň ýamanlygy ulydyr».
9 Ol şeýle diýdi: «Olaryň ondan bir bölegi Onuň öňünde galsyn, dokuz bölegi bolsa höküm ýerine düşsün».
10 Biziň birimiz Nuha ähli dermanlaryny öwretmegimizi tabşyrdy, sebäbi Ol olaryň dogruçyllykda ýöremejekdigini we dogruçyllykda göreşmejekdigini bilýärdi.
11 Biz Onuň ähli aýdanlary ýaly etdik: ähli erbet ýamanlary höküm ýerine bagladyk we olaryň ondan bir bölegini ýer ýüzünde Şeýtanyň öňünde tabyn bolmaklary üçin galdyrdyk.
12 Biz Nuha olaryň keselleriniň ähli dermanlaryny, şeýle hem olaryň aldawlaryny, ýer otlary bilen olary nädip sagaldyp biljekdigini düşündirdik.
13 Nuh pygamber bize her bir derman barada görkezme berenimiz ýaly, ähli zady kitapda ýazdy. Şeýdip, ýaman ruhlar Nuh pygamberiň ogullaryna zyýan ýetirmekden saklandy.
14 Ol ýazanlarynyň hemmesini uly ogly Şeme berdi, sebäbi ol ony ähli ogullaryndan has köp söýýärdi.
15 Nuh ata-babalary bilen ýatdy we Ararat ýurdundaky Lubar dagynda jaýlandy.
16 Ol ömrüniň dokuz ýüz elli ýylyny, on dokuz ýubileýini we iki hepde bäş ýylyny tamamlady. [1659 AM]
17 Ol ýer ýüzünde ýaşaýşynda kämil bolan dogrulygy sebäpli Hanokdan başga ynsan ogullaryndan tapawutlandy. Sebäbi Hanokyň wezipesi dünýäniň nesillerine şaýatlyk hökmünde bellendi, şonuň üçin ol höküm gününe çenli ähli işleri nesilden-nesle gürrüň bermelidi.
18 Otuz üçünji ýubileý aýynda, birinji ýylyň ikinji hepdesinde, Pelek özüne Sinaaryň gyzy Lomna atly bir aýal aldy. Ol şu hepdäniň dördünji ýylynda oňa ogul dogurdy. Pelek onuň adyny Reu goýdy, sebäbi ol: «Ine, ynsan ogullary Şinar ýurdunda özlerine şäher we diň gurmak ýaly erbet niýet bilen zalym boldular» diýdi.
19 Olar Ararat ýurdundan gündogara, Şinara tarap göçdüler, sebäbi onuň döwründe şäheri we diňi gurup,: «Geliň, şol ýerden göge çykalyň» diýdiler.
20 Olar gurmaga başladylar we dördünji hepdede ot bilen kerpiç ýasadylar, kerpiçler daşyň ýerine hyzmat etdi, olary birleşdirýän toýun bolsa deňizden we Şinar ýurdundaky suw çeşmelerinden çykýan asfalt boldy.
21 Olar ony kyrk üç ýyl [1645-1688] gurdular; onuň ini 203 kerpiç, beýikligi bir kerpiçiň üçden bir bölegi; beýikligi 5433 tirsek we 2 palma agajy, (bir diwaryň uzynlygy) on üç stadiýa (beýlekisiniňki bolsa otuz stadiýa) deňdi.
22 Hudaýymyz Reb bize şeýle diýdi: «Ine, olar bir halk, we olar muny etmäge başladylar, indi olardan hiç zat saklanmaz. Geliň, aşak düşüp, olaryň dilini garyşdyralyň, şonda olar biri-biriniň sözlerini düşünmezler, şäherlere we milletlere dargap, höküm gününe çenli olaryň arasynda bir maksat bolmaz».
23 Reb aşak düşdi, biz bolsa onuň bilen adam ogullarynyň guran şäherini we diňini görmek üçin aşak düşdik.
24 Ol olaryň dilini garyşdyrdy, şonuň üçin olar biri-biriniň sözüni düşünmeýärdiler, şonuň üçin şäheri we diňi gurmagy bes etdiler.
25 Şonuň üçin tutuş Şinar ýurduna Babyl diýilýär, sebäbi Reb ol ýerde adamzadyň ähli dilini garyşdyrdy we ol ýerden olar öz diline we öz milletine görä şäherlerine ýaýradylar.
26 Reb diňe güýçli ýel iberdi we ony ýer ýüzüne agdardy. Ol Aşşur bilen Babylyň arasynda, Şinar ýurdunda ýerleşýärdi we olar onuň adyny «Aýdar» diýip atlandyrdylar.
27 Birinji ýylyň dördünji hepdesinde [1688-nji ýylyň 16-njy aýynda], otuz dördünji ýubileý ýylynyň başynda, olar Şinar ýurdundan dargadyldylar.
28 Ham we onuň ogullary onuň günorta ýurdundan paý hökmünde eýeläp alan ýurduna gitdiler.

29 Kengan Liwan topragynyň Müsür derýasyna çenli örän gowydygyny görüp, günbatardaky (ýagny deňziň kenaryndaky) miras alan ýurduna girmedi we Iordan derýasynyň we deňziň kenaryndan gündogara we günbatara çenli Liwan topragynda ýaşady.
30 Onuň kakasy Ham, doganlary Kuş we Mizraýym oňa şeýle diýdiler: «Sen özüňki bolmadyk we bize bije arkaly berilmedik ýurtda ýaşadyň. Şeýle etme, sebäbi şeýle etseň, sen we ogullaryň şol ýerde ýykylyp, pitne sebäpli näletlenersiň, çünki sen pitne sebäpli ýaşadyň, çagalaryň bolsa pitne sebäpli ýykylar we sen ebedilik köküinden aýrylyp taşlanarsyň».
31 Samyň öýünde ýaşama, çünki ol Sam bilen onuň ogullaryna olaryň paýy boýunça geldi.
32 Mukaddes kazynyň we atamyz Nuhuň öňünde özümizi ant bilen baglaýan näletimiz üçin, sen näletlendiň we Nuhuň ähli ogullaryndan has köp näletlenersiň».
33 Emma ol olara gulak asmady we ogullary bilen şu güne çenli Hamatdan Müsüriň girelgesine çenli Liwan ýurdunda ýaşady.
34 Şonuň üçin hem ol ýer Kengan diýlip atlandyryldy.
35 Ýafet we onuň ogullary deňze tarap gidip, öz paýyna düşen ýerde ýaşadylar. Madaý deňiz ýerini görüp, oňa ýaramady. Ol Hamdan, Aşurdan we aýalynyň dogany Arpakşatdan paý diledi we şu güne çenli aýalynyň doganynyň golaýynda, Midiýa ýurdunda ýaşady.
36 Ol öz ýaşaýan ýerine we ogullarynyň ýaşaýan ýerine atalarynyň Madaýynyň ady bilen Mediýa diýip at berdi.

11-NJI BAP

1 Otuz bäşinji ýubileýiň birinji ýylynyň üçünji hepdesinde [1681-nji ýyl] Reu özüne bir aýal aldy. Onuň ady Örady, ol Kesediň ogly Öriň gyzydy. Ol oňa ogul dogurdy. Ýedinji ýylynda, şu ýubileýde Reu onuň adyny Seroh goýdy. [1687-nji ýyl]
2 Nuhuň ogullary biri-biri bilen söweşmäge, ýesir almaga, biri-birini öldürmäge, ýer ýüzünde adamlaryň ganyny dökmäge, gan iýmäge, berk şäherleri, diwarlary we diňleri gurmaga başladylar. Adamlar özlerini milletden ýokary götermäge, patyşalyklaryň başlangyçlaryny döretmäge, halklara garşy, milletlere garşy, şäherlere garşy söweşmäge başladylar. Hemmeler ýamanlyk etmäge, ýarag edinmäge we ogullaryna uruş öwretmäge başladylar. Olar şäherleri basyp almaga, erkek we aýal gullary satmaga başladylar.
3 Kesediň ogly Ýur haldeýleriň Ara şäherini gurdy we onuň adyny öz adynyň we atasynyň adynyň dakdy. Olar özleri üçin guýma butlary ýasadylar we her biri özleri üçin ýasan guýma butlara, butlara sežde etdiler, oýma butlary we hapa simulýakralary ýasamaga başladylar, erbet ruhlar bolsa olary günä we hapaçylyk etmäge kömek edip, azdyrdylar.
4 Şazada Mastema bularyň hemmesini etmäge çalyşdy we eline berlen başga ruhlary iberdi, olar her hili erbetlik, günä we dürli kanun bozmak, zaýalamak we ýok etmek, şeýle hem ýer ýüzünde gan dökmek üçin.
5 Şonuň üçin ol her bir adam günä we kanun bozuklyk etmäge başlandygy üçin Serohyň adyny Serug dakdy.
6 Ol ulalyp, aýalynyň ejesiniň kakasynyň golaýyndaky Haldeýleriň Ur şäherinde ýaşady we butlara sežde etdi. Ol otuz altynjy ýubileý dabarasynda, bäşinji hepdede, birinji ýylynda [1744] özüne aýal aldy. Onuň ady Melkady, ol kakasynyň doganynyň gyzy Kaberiň gyzydy.
7 Ol şu hepdäniň birinji ýylynda Nahory dogurdy. Nahor ulalyp, haldeýleriň Ur şäherinde ýaşady. Kakasy oňa haldeýleriň gözleglerini we gök alamatlaryna görä paş etmekligi öwretdi.
8 Otuz ýedinji ýubileýde, altynjy hepdede, onuň birinji ýylynda, [irden sagat 18:00] ol özüne bir aýal aldy, onuň ady Haldeýlileriň Nestagynyň gyzy Iýaskady.
9 Ol şu hepdeligiň ýedinji ýylynda oňa Terany dogurdy. [1806 AM]
10 Şazada Mastema topragy weýran etmek we adamlaryň çagalaryny zähmetinden mahrum etmek üçin ýere ekilen tohumy iýmek üçin gargalary we guşlary iberdi. Gargalar tohumy sürmäge ýetişmänkä, ony ýeriň ýüzünden ýygdylar.
11 Şonuň üçin hem ol onuň adyny Tera dakdy, sebäbi gargalar we guşlar olary ýoksulluga eltdiler we tohumlaryny iýdiler.
12 Guşlar sebäpli ýyllar hasylsyz bolmaga başlady we olar agaçlaryň ähli miwelerini iýdiler. Diňe uly tagalla bilen olar öz döwründe ýer ýüzüniň ähli miwelerinden az-kem saklap bildiler.
13 Bu otuz dokuzynjy ýubileýde, birinji ýylyň ikinji hepdesinde, [1870 irden] Tera özüne bir aýal aldy, onuň ady Ednady, ol kakasynyň gyz doganynyň gyzy, Abramyň gyzydy. Bu hepdäniň ýedinji ýylynda [1876 irden] Tera oňa ogul dogurdy we ol onuň adyny ejesiniň kakasynyň ady bilen Ybram goýdy.
14 Sebäbi ol gyzynyň göwreli bolmazyndan öň ölüpdi.
15 Çaga ýer ýüzündäki ýalňyşlyklary düşünip başlady, olar oýma heýkelleriň we hapaçylygyň yzyna düşüp, azaşdylar. Atasy oňa ýazmagy öwretdi, ol iki hepdelikdi [1890 AM] we kakasy bilen bilelikde butlara sežde etmezligi üçin özüni ondan aýyrdy.
16 Ol ähli zadyň Ýaradyjysyna, ynsan ogullarynyň ýalňyşlyklaryndan halas etmegini we onuň paýynyň hapaçylykdan we ýaramazlykdan soň ýalňyşlyga düşmezligini dileg etmäge başlady.
17 Ýere tohum ekmek wagty geldi we olar öz tohumlaryny gargalardan goramak üçin bilelikde çykdylar. Ybram bolsa gidenler bilen gitdi. Çaga on dört ýaşly oglandy.
18 Tohumy iýmek üçin garga bulutlary geldi. Ybram olar ýere düşmänkä, olaryň öňüne çykmaga ylgady we olar ýere düşmänkä, tohumy iýmek üçin olara gygyryp: «Aşak düşmäň, gelen ýeriňize gaýdyň» diýdi. Olar yzyna gaýtdylar.
19 Şol gün Ol garga bulutlaryny ýetmiş gezek yzyna gaýtardy we Ybramyň ýaşaýan ýeriniň ähli gargalaryndan birine-de eýe bolmady.
20 Onuň bilen birlikde ýurduň ähli ýerlerinde bolanlaryň hemmesi onuň gygyrýandygyny, ähli gargalaryň yzyna gaýdyp gelýändigini gördüler we onuň ady tutuş Babyl ýurdunda beýik boldy.
21 Şu ýyl ekmek isleýänleriň hemmesi onuň ýanyna geldi. Ekiş wagty gutarýança, ol olaryň bilen gitdi. Olar ýerlerini ekdiler we şol ýyl öýlerine ýeterlik däne getirip, iýip, doýdular.
22 Bäşinji hepdeligiň birinji ýylynda [1891-nji ýyl] Ybram öküzler üçin gurallar ýasaýanlara, agaçdan ussalara öwretdi we tohumy ýere goýmak üçin ýeriň üstünde, sygyryň çarçuwasyna tarap bir gap ýasady, tohum bolsa sygyryň

paýyna düşüp, ýere gizlendi we olar indi gargalardan gorkmadylar.
23 Şeýdip, olar ýeriň üstünde ähli gyrymsy agaçlaryň çarçuwalarynda (gap-gaçlar) ýasadylar we Ybramyň tabşyrygy boýunça ähli ýeri ekdiler we sürdüler, şondan soň olar guşlardan gorkmadylar.

12-NJI BAP

1 Ýedinji ýylynyň altynjy hepdesinde, [1904] Ybram kakasy Teraha: «Kaka!» diýdi.
2 Ol: «Ine, men, oglum!» diýdi. Ol şeýle diýdi:
«Seniň sežde edýän butlaryňdan bize nähili kömek we peýda bar?
Sen haýsynyň öňünde baş egýärsiň?
3 Çünki olarda ruh ýok,
Sebäbi olar samsyk şekillerdir we ýüregiň aldawçysydyr.
Olara sežde etme:
4 Gökleriň Hudaýyna sežde ediň,
Ýer ýüzüne ýagyş we şeh ýagdyrýan kim?
Ýer ýüzünde ähli zady edýär,
we ähli zady Öz sözi bilen ýaradan,
Ähli ýaşaýyş Onuň öňündedir.
5 Näme üçin siz ruhlary bolmadyk zatlara sežde edýärsiňiz?
Çünki olar (adamlaryň) elleriniň işidir,
Olary eginleriňizde göterýärsiňiz,
Size olardan hiç hili kömek ýok,
Ýöne olar olary ýasanlar üçin uly utanç sebäbidir,
Olara sežde edýänleriň ýüregini aldawdyr:
Olara sežde etme.
6 Kakasy oňa: «Men hem bilýärin, oglum, ýöne meni özlerine gulluk etdiren halk bilen näme etmeli?» diýdi.
7 Eger men olara hakykaty aýtsam, olar meni öldürerler, sebäbi olaryň jany olara sežde etmek we hormatlamak üçin ýapyşýar.
8 Oglum, dym, ýogsam seni öldürerler.» Ol bu sözleri iki doganyna aýtdy we olar oňa gaharlandylar, ol bolsa dymdy.
9 Kyrkynjy ýubileý dabarasynyň ýedinji ýylynyň ikinji hepdesinde, [1925-nji ýyl] Ybram özüne bir aýal aldy. Onuň ady Saraýdy, ol kakasynyň gyzydy we ol onuň aýaly boldy.
10 Onuň dogany Haran üçünji hepdesiniň üçünji ýylynda, [19:28] özüne bir aýal aldy we ol ýedinji hepdesiniň [19:32] ýedinji ýylynda oňa ogul dogurdy. Haran onuň adyny Lut goýdy.
11 Onuň dogany Nahor özüne bir aýal aldy.
12 Ybramyň ömrüniň altmyşnjy ýylynda, ýagny dördünji hepdesinde, dördünji ýylynda, [1936-njy ýyl] Ybram gije turup, butlaryň öýüni ýakdy we öýüň içinde bolan ähli zady ýakdy, emma hiç kim muny bilmeýärdi.
13 Olar gije turup, hudaýlaryny otdan halas etmek üçin synanyşdylar.
14 Haran olary halas etmek üçin howlukdy, ýöne ot onuň üstüne ýandy we ol otda ýandy. Ol kakasy Teranyň öňünde Haldeýleriň Ur şäherinde öldi. Ony Haldeýleriň Ur şäherinde jaýladylar.
15 Tera ogullary bilen bilelikde Liwan we Kengan ýerlerine gitmek üçin haldeýleriň Ur şäherinden çykdy we Haranda ýaşady. Ybram bolsa kakasy Tera bilen Haranda iki hepde ýaşady.
16 Bäşinji ýylynyň altynjy hepdesinde, [1951 irden] Ybram ýedinji aýyň täze aýynda gijelerine agşamdan ertire çenli ýyldyzlary synlamak üçin oturyp, ýylyň ýagyşyna baglylykda nähili boljakdygyny gördi we ýeke özi oturyp synlady.
17 Onuň ýüregine bir söz geldi we ol şeýle diýdi: «Ýyldyzlaryň, aýyň we günüň ähli alamatlary Rebbiň elinde. Men näme üçin olary gözleýärin?»
18 Eger Ol islese, ertir we agşam ýagyş ýagdyrar;
Eger islese, ony saklaýar,
Ähli zat onuň elindedir.
19 Şol gije ol doga edip, şeýle diýdi:
«Eý Hudaýym, Beýik Hudaýym, meniň Hudaýym diňe Sensiň,
Men Seni we Seniň hökümdarlygyňy saýladym.
Sen ähli zady ýaratdyň,
Seniň elleriň bilen döredilen ähli zatlar.
20 Meni adamlaryň ýürekleriniň pikirlerine höküm sürýän ýaman ruhlaryň elinden halas et,
Eý Hudaýym, meni Senden azaşdyrmasynlar.
Meni we meniň neslimi ebedi berkit.
Mundan beýläk we ebedi ýoldan çykmazlygymyz üçin.
21 Ol şeýle diýdi: «Meniň ýüzümi gözleýän keldeýlileriň Ur şäherine gaýdyp, olaryň ýanyna gaýdyp bilerinmi? Men şu ýerde galmalymy? Eý Hudaýym, Seniň öňüňdäki dogry ýoly guluňyň elinde abadan et, şonda ol ony ýerine ýetirer we men ýüregimiň aldawçylygynda ýöremezin».
22 Ol gepleşip, doga edip gutardy we şu wagt Rebbiň meniň üstimden oňa şeýle sözler geldi: «Öz ýurduňdan, garyndaşlaryňdan we ataňyň öýünden çykyp, saňa görkezjek ýerime git, seni uly we köp sanly millet ederin».
23 Men seni ak pata bererin,
Seniň adyňy beýik ederin,
Sen ýer ýüzünde bereketli bolarsyň,
Ýer ýüzündäki ähli maşgalalar Sende bereketlenerler,
Saňa ak pata berenlere ak pata bererin,
Seni näletleýänlere nälet aýt.
24 Men seniň, ogluňyň, ogluňyň oglunyň we ähli nesliňiň Hudaýy bolaryn. Gorkma, mundan beýläk we ýer ýüzüniň ähli nesilleri üçin Men seniň Hudaýyňdyryn».
25 Reb Hudaý şeýle diýdi: «Onuň agzyny we gulaklaryny açyň, şonda ol eşidip, aýan edilen dil bilen geplesin»; çünki ol (Babylyň) agdarylan gününden bäri ähli ynsan ogullarynyň agzyndan çykmady.
26 Men onuň agzyny, gulaklaryny we dodaklaryny açdym we ýaradylyşyň dilinde onuň bilen ýewreý dilinde gepleşmäge başladym.
27 Ol ata-babalarynyň kitaplaryny alyp, olar ýewreý dilinde ýazylypdy we şondan soň olary öwrenmäge başlady. Men oňa düşünip bilmeýän zatlaryny aýtdym we ol alty ýagyşly aýyň dowamynda olary öwrendi.
28 Altynjy hepdeligiň ýedinji ýylynda [19:53] ol kakasy bilen gürleşip, oňa Haran ýurduna gidip, Kengan topragyny görüp, ýanyna gaýdyp geljekdigini aýtdy.
29 Kakasy Tera oňa: «Parahatlyk bilen gidiň!» diýdi.
Ebedi Hudaý seniň ýoluňy dogru etsin.
Reb seniň bilen bolsun we seni ähli ýamanlyklardan gorasyn,
Seni görenleriň öňünde saňa merhemet, rehim we lutf ber,
Ynsan ogullarynyň hiç biriniň saňa zyýan ýetirmek üçin güýjüniň ýetmezligi;

Parahatlyk bilen gidiň.
30 Eger ýaşamak üçin gözüňe ýakymly bir ýurdy görseň, tur-da, meni ýanyňa alyp git. Doganyň Haranyň ogly Luty öz ogluň ýaly alyp git. Reb saňa ýar bolsun».
31 Doganyň Nahor sag-aman gaýdyp gelýänçäň meniň ýanymda gitsin, biz hemmämiz seniň bilen bile gideris».

13-NJI BAP

1 Ybram Harandan göçüp, aýaly Saraýy we dogany Haranyň ogly Luty alyp, Kengan ýurduna gitdi. Ol Aşşura gelip, Şekeme gitdi we beýik bir dub agajynyň golaýynda ýaşady.
2 Ol gördi, Hamat girelgesinden beýik dub agajyna çenli ýer örän owadan eken.
3 Reb oňa: «Men bu ýeri saňa we seniň nesliňe bererin» diýdi.
4 Ýakup ol ýerde gurbanlyk sypasyny gurup, oňa görünen Rebbe ýakma gurbanlyk berdi.
5 Ol ýerden daglyga... günbatarda Beýtel we gündogarda Aý şäherlerine tarap gitdi we çadyryny şol ýerde gurdy.
6 Ol ýeriň örän giň we gowydygyny, onda ähli zatlaryň ösýändigini gördi: üzüm, injir we nar, dub, ileks, terebint, ýagly agaçlar, kedr, särwi we hurma agaçlary, şeýle hem meýdandaky ähli agaçlar. Daglarda suw bardy.
7 Ol ony Haldeýleriň Ur şäherinden çykaryp, bu ýurda getiren Rebbe alkyş aýtdy.
8 Birinji ýylyň ýedinji hepdesinde, birinji aýyň täze aýynda, sagat 19:54-de ol şu dagda gurbanlyk sypasyny gurup, Rebbiň adyny tutup: «Sen, ebedi Hudaý, meniň Hudaýymsyň» diýdi.
9 Ol Rebbe gurbanlyk sypasynda ýakma gurbanlyk berdi, şonda ol onuň bilen bolardy we ömrüniň ahyryna çenli ony terk etmezdi.
10 Ol ýerden göçüp, günorta tarap ýola düşdi we Hebrona geldi. Şol wagt Hebron guruldy we ol ýerde iki ýyl ýaşady. Soňra ol ýerden günorta ýurduna, Bealota gitdi. Şol ýerde açlyk boldy.
11 Ybram hepdeligiň üçünji ýylynda Müsüre gitdi we aýalynyň aýrylyşyndan bäş ýyl öň Müsürde ýaşady.
12 Şol wagt Müsürdäki Tanais Hebrondan ýedi ýyl soň guruldy.
13 Fyrown Ybramyň aýaly Saraýy tutanda, Reb Ybramyň aýaly Saraý sebäpli fyrowna we onuň öýüne uly belalary iberdi.
14 Ybram goýunlary, iri şahly mallary, eşekleri, atlar, düýeleri, gullary we gyrnaklary, şeýle hem kümüş we altyny köp bolany üçin örän şöhratlydy. Onuň doganynyň ogly Lut hem baýdy.
15 Fyrown Ybramyň aýaly Sareýi yzyna gaýtaryp berdi we ony Müsür ýurdundan çykaryp iberdi. Ol ilki çadyryny diken ýerine, gündogarda Aý, günbatarda Beýtel bolan gurbanlyk sypasynyň ýerine gitdi we ony parahatçylyk bilen yzyna gaýtaran Hudaýy Rebbi alkyşlady.
16 Birinji hepdeniň üçünji ýylynda, kyrk birinji ýubileý baýramynda, [1963-nji ýylda] ol bu ýere gaýdyp geldi we ol ýerde ýakma gurbanlyk berdi we Rebbiň adyny tutup: «Sen, iň beýik Hudaý, ebedi we baky meniň Hudaýymsyň» diýdi.
17 Şu hepdäniň dördünji ýylynda [1964-nji ýylyň 19-njy awgustynda] Lut ondan aýryldy we Lut Sodomda ýaşady, Sodomyň halky bolsa örän günäkärdi.
18 Doganynyň oglunyň özünden aýrylyşandygy üçin, onuň ýüreginde gynanç duýdy, sebäbi onuň çagalary ýokdy.
19 Lut ýesir alnanda, Reb Ybrama bu hepdeligiň dördünji ýylynda, Lut ondan aýrylandan soň, oňa şeýle diýdi: «Ýaşaýan ýeriňden, demirgazyga we günorta, günbatara we gündogara göz aýla.
20 Çünki seniň görýän ähli ýeriňi Men saňa we seniň nesliňe ebedi bererin, seniň nesliňi deňiz çägesi ýaly köpelderin. Adam ýeriň tozany sanap bilse-de, seniň nesliň sanalyp bilinmez.
21 Tur, onuň uzynlygyna we inine aýlan we hemmesini gör, çünki Men ony seniň nesliňe bererin». Şeýdip, Ybram Hebrona gitdi we şol ýerde ýaşady.
22 Şol ýyl Elam patyşasy Kedorlaomer, Şinar patyşasy Amrafel, Sellasar patyşasy Arýok we milletleriň patyşasy Tergal gelip, Gomorra patyşasyny öldürdiler, Sodom patyşasy bolsa gaçyp gitdi, köpüsi Duz deňziniň kenaryndaky Siddim jülgesinde ýaralanyp öldi.
23 Olar Sodomy, Adamy we Seboýymy, şeýle hem Ybramyň doganynyň ogly Luty we onuň ähli emlägini ýesir alyp, Dana gitdiler.
24 Gaçyp gutulanlaryň biri gelip, Ybrama doganynyň oglunyň ýesir alnandygyny we (Ybramanyň) öý hyzmatkärlerini ýaraglandyrandygyny aýtdy...
25 ... Ybram we onuň nesli üçin ilkinji miweleriň ondan birini Rebbe berdi we Reb ony ebedilik hököm edip, Onuň huzurynda hyzmat edýän ruhanylara bermegi, olaryň ony ebedi eýelemegini belledi.
26 Bu kanunyň gün çägi ýok, çünki Ol nesiller boýy ähli zatlaryň, tohumyň, şerabyň, ýagyň, mallaryň we goýunlaryň ondan birini Rebbe bermegi tabşyrdy.
27 Ol ony ruhanylaryna berdi, olar Onuň huzurynda şatlyk bilen iýip-içdiler.
28 Sodom patyşasy onuň ýanyna gelip, oňa tagzym edip: «Eý, Rebimiz Ybram, halas eden janlaryňy bize ber, ýöne olja seniňki bolsun» diýdi.
29 Ybram oňa şeýle diýdi: «Men Beýik Hudaýa ellerimi galdyrýaryn, seniňkini, ýüpden aýakgap bagajyna çenli almaryn, ýogsam sen: "Men Ybramy baýatdym" diýersiň. Diňe ýaş ýigitleriň iýeninden we meniň bilen giden adamlaryň - Aneriň, Eşolyň we Mamreniň paýyndan başga zat almaryn. Bularyň paýy bolar».

14-NJI BAP

1 Şu wakalardan soň, şu hepdäniň dördünji ýylynda, üçünji aýyň täze aýynda, Rebbiň sözi Ybrama düýşünde geldi: «Gorkma, Ybram, Men seniň goragçyň, seniň sylagyň örän uly bolar».
2 Ol şeýle diýdi: «Ýa Reb, ýa Reb, maňa näme berersiň, sebäbi men çagasyz ýaşaýaryn, meniň gyrnagymyň ogly Masekiň ogly Dammasek Eliýezerdir. Ol meniň mirasdüşerim bolar, sen bolsa maňa hiç hili nesil bermediň».
3 Ol oňa: «Bu adam seniň mirasdüşeriň däl, öz içiňden çykýan adam bolar; ol seniň mirasdüşeriň bolar» diýdi.
4 Ol ony daşary çykaryp, oňa şeýle diýdi: «Asmana seret we ýyldyzlary sanap bilseň, olary sana».

5 Ol asmana seredip, ýyldyzlara seretdi we oňa: «Seniň nesliň şeýle bolar» diýdi.
6 Ol Rebbe iman etdi we bu oňa dogrulyk hökmünde hasaplandy.
7 Reb oňa şeýle diýdi: «Men seni Kanaanlylaryň ýurduny ebedi eýelemek üçin, seni Haldeýleriň Ur şäherinden çykaran Rebdirin. Men seniň we seniň nesilleriňiň Hudaýy bolaryn».
8 Ol: «Ýa Reb, ýa Reb, men ony miras aljakdygymy nädip bilerin?» diýdi.
9 Reb oňa: «Maňa üç ýaşly bir düýe, üç ýaşly geçi, üç ýaşly goýun, bir guzgy we bir kepderi al» diýdi.
10 Ol bularyň hemmesini aýyň ortasynda alyp, Hebron şäheriniň golaýyndaky Mamre dub agajynda ýaşady.
11 Ol ýerde gurbanlyk sypasyny gurup, bularyň hemmesini gurbanlyk etdi; olaryň ganyny gurbanlyk sypasyna dökdi, olary ortasyna böldi we biri-biriniň garşysyna goýdy; ýöne guşlary bölmedi.
12 Guşlar bölejikleriň üstüne uçup geldiler, ýöne Ybram olary kowup, guşlaryň olara degmegine rugsat bermedi.
13 Gün ýaşanda, Ybrama şatlyk çökdi we onuň üstüne uly garaňkylyk çökdi. Ybrama şeýle diýildi: «Bil, seniň nesliň özlerine degişli bolmadyk ýurtda gelmişek bolar we olary gulçulyga alyp, dört ýüz ýyllap ezerler».
14 Olaryň gulçulykda boljak milletini Men höküm ederin, şondan soň olar ol ýerden köp baýlyk bilen çykarlar.
15 Sen ata-babalaryňyň ýanyna parahatçylyk bilen gidersiň we gowy garrap, jaýlanarsyň.
16 Emma dördünji nesilde olar şu ýere gaýdyp geler, sebäbi amorlaryň günäsi heniz doly däl».
17 Ol ukudan oýanyp, turdy, Gün batyp, alow çykdy, birden peç tüssälenip, bölekleriň arasyndan ot ýalyn geçdi.
18 Şol gün Reb Ybrama şeýle äht baglady: «Men seniň nesliňe Müsür derýasyndan beýik Ýefrat derýasyna çenli bu ýeri, keýnleri, kenizleri, kadmonlary, perizleri, refalary, pakorlary, hiwileri, amorlary, kananlary, girgaşlary we ýabuslary bererin».
19 Gün geçdi, Ybram et böleklerini, guşlary, miwe sadakalaryny we içgi sadakalaryny hödürledi, ot bolsa olary ýakyp taşlady.
20 Şol gün biz Nuh bilen şu aýda baglaşan ähtimiz ýaly, Ybram bilen hem äht baglaşdyk; Ybram baýramy we kanuny ebedilik özi üçin täzeledi.
21 Ybram begendi we bularyň hemmesini aýaly Saraýa aýtdy; ol zürýat aljakdygyna ynanýardy, ýöne ol dogurmady.
22 Saraý adamsy Ybrama maslahat berip, oňa: «Müsürli gyzym Hajaryň ýanyna bar, belki, men onuň üsti bilen saňa nesil bererin» diýdi.
23 Ybram aýaly Saraýyň sözüne gulak asyp: «Şeýle et!» diýdi. Saraý onuň müsürli gyzy Hajary alyp, ony adamsy Ybrama aýallyga berdi.
24 Ybram onuň ýanyna girdi we ol göwreli bolup, oňa bir ogul dogurdy. Ybram onuň adyny Ysmaýyl goýdy, bu hepde bäşinji ýylda [1965-nji ýylda]; we bu Ybramyň ömrüniň segsen altynjy ýylydy.

15-nji BAP

1 Bu ýubileýiň dördünji hepdesiniň bäşinji ýylynda, [1979-njy ýylyň 19-njy iýulynda], üçünji aýyň ortasynda, Ybram däne hasylynyň ilkinji miweleriniň baýramyny belledi.
2 Ol gurbanlyk sypasynda Rebbe täze gurbanlyklary, miweleriň ilkinji miwelerini hödürledi, gurbanlyk sypasynda Rebbe ýakma gurbanlyk hökmünde bir düýe, bir geçi we bir goýny hödürledi; olaryň miwelerini we içgilerini gurbanlyk sypasynda hoşboý ysly tütetgi bilen hödürledi.
3 Reb Ybrama göründi we oňa şeýle diýdi: «Men Gudratygüýçli Hudaýdyryn; Meniň öňümde öz razylygyňy ber we kämil bol.
4 Men seniň bilen äht baglaşaryn we seni örän köpelderin».
5 Ybram ýüzüni ýere ýykdy we Hudaý onuň bilen gepleşip, şeýle diýdi:
6 «Ine, Meniň hökümim seniň bilendir,
Sen köp milletleriň atasy bolarsyň.
7 Indi seniň adyň Ybram diýlip atlandyrylmaz,
Ýöne mundan beýläk, hatda ebedilik seniň adyň Ybraýym bolar.
Çünki seni köp milletleriň atasy etdim.
8 Men seni örän beýik ederin,
Men seni milletlere öwürerin,
Senden patyşalar çykar.
9 Men seniň we seniň nesliňiň Hudaýy bolmak üçin, Men seniň bilen we seniň nesliň bilen nesillerboýy ebedi äht hökmünde äht baglaşaryn.
10 <Men saňa we senden soňky nesilleriňe seniň göçüp gelen ýeriňi, Kengan topragyny bererin, sen ony ebedi eýelärsiň we Men olaryň Hudaýy bolaryn>».
11 Reb Ybraýyma şeýle diýdi: «Sen we seniň nesilleriň Meniň ähtimi sakla. Araňyzdaky ähli erkekleriňi sünnetle we sünnetle, şonda bu Meniň bilen siziň araňyzdaky ebedi ähtiň nyşany bolar».
12 Sekizinji gün siz öýde doglan ýa-da öz nesliňizden bolmadyk başga bir adamdan pula satyn alan ähli erkekleri sünnetlediň.
13 Seniň öýüňde doglan her bir adam sünnetlensin, pul bilen satyn alanlaryň hem sünnetlensin, Meniň ähtim bolsa seniň bedeniňde ebedi kanun bolar.
14 Sünnetsiz erkek kişi sekizinji güni sünnetlenmedik bolsa, ol öz halkynyň arasyndan aýrylyp taşlanar, sebäbi ol Meniň ähtimi bozdy».
15 Hudaý Ybraýyma şeýle diýdi: «Aýalyň Saraý indi Saraý däl-de, Sara bolar».
16 Men oňa bereket bererin we ondan saňa bir ogul bererin, oňa bereket bererin, şonda ol millet bolar we ondan milletleriň patyşalary çykar».
17 Ybraýym ýüzüni ýere ýykyp, begendi we içinden: «Ýüz ýaşly adama ogul dogurarmy, togsan ýaşly Sara dogurarmy?» diýdi.
18 Ybraýym Hudaýa: «Kaş Ysmaýyl Seniň huzuryňda ýaşasady!» diýdi.
19 Hudaý şeýle diýdi: «Hawa, Sara hem saňa ogul dogurar, sen onuň adyny Yshak goýarsyň, Men onuň bilen we ondan soňky nesli üçin ebedi äht baglaşaryn».
20 Ysmaýyl barada hem seniň aýdanlaryňy eşitdim, ine, Men ony bereketleýärin, ony beýik ederin we ony örän

köpelderin, ondan on iki şazada dünýä inderer we Men ony beýik millet ederin.
21 Emma Men Öz ähtimi şu günlerde, indiki ýylda Saranyň saňa dogurjak Yshak bilen baglaşaryn».
22 Hudaý Ybraýym bilen gepleşmegini bes etdi we Hudaý onuň ýanyndan ýokary galdy.
23 Ybraýym Hudaýyň oňa aýdanyny edip, ogly Ysmaýyly, öýünde doglan we puluna satyn alan ähli erkekleri, öýündäki ähli erkekleri sünnetledi.
24 Şol gün Ybraýym sünnetlendi we onuň öýündäki ähli erkekler, öýde doglanlar we onuň daşary ýurtlylaryň çagalaryndan pula satyn alanlary hem onuň bilen sünnetlendiler.
25 Bu kanun ähli nesiller üçin ebedidir, günleri sünnetlemek ýa-da sekiz günüň bir gününi taşlamak bolmaz, çünki ol gökdäki tagtalara ýazylan we bellenen ebedi kanundyr.
26 Sekizinji güni sünnet edilmedik her bir doglan çaga Rebbiň Ybraýym bilen baglaşan ähtiniň ogullaryndan däl-de, heläkçilige uçran çagalardandyr; onuň Rebbiňkidigini görkezýän hiç bir alamat ýok, ýöne ol ýer ýüzünden ýok edilip öldürilmeli we kökünden aýrylmaly, sebäbi ol biziň Hudaýymyz Rebbiň ähtini bozdy.
27 Çünki ähli huzurdaky perişdeler we mukaddes perişdeleriň hemmesi döredilen gününden bäri şeýle ýaradyldy we huzurdaky perişdeleriň we mukaddes perişdeleriň öňünde Ol Ysraýyly mukaddes etdi, olar Onuň we mukaddes perişdeleriniň ýanynda bolsunlar.
28 Ysraýyl ogullaryna tabşyryk ber we olar bu ähtiň alamatyny nesiller boýy ebedi kanun hökmünde saklasynlar, şonda olar ýurtdan kökünden aýrylmazlar.
29 Bu buýruk ähli ysraýyl ogullarynyň arasynda ebedi berjaý edilmelidigi üçin äht hökmünde bellendi.
30 Reb Ysmaýyly, onuň ogullaryny, doganlaryny we Ysawy Özüne ýakynlaşdyrmady we olary Ybraýymyň çagalary bolandygy üçin däl-de, olary tanaýandygy üçin saýlady, emma Ysraýyly Öz halky etmek üçin saýlady.
31 Ol ony mukaddes etdi we ony ähli ynsan ogullarynyň arasyndan ýygnady, sebäbi köp milletler we köp halklar bar, we hemmesi Onuňkydyr, we Ol ähli zadyň üstünden ruhlary Özünden azaşdyrmak üçin ygtyýar berdi.
32 Emma Ysraýyla hiç bir perişde ýa-da ruh bellemedi, sebäbi olaryň hökümdary diňe Oldur. Ol olary gorap, perişdeleriniň, ruhlarynyň we ähli güýjüniň elinde olary gorar we olara bereket berer, şeýlelik bilen olar Onuňky bolar we Ol mundan beýläk ebedi olaryňky bolar.
33 Indi size ysraýyl halkynyň bu kanuna eýermejekdigini we ogullaryny şu kanunyň hemmesine laýyklykda sünnetlemejekdigini yglan edýärin, sebäbi olar sünnetlenenlerinde ogullaryny sünnetlemeýärler we Beliar ogullarynyň hemmesi ogullaryny doglan ýaly sünnetsiz galdyrarlar.
34 Reb ysraýyl halkyna garşy uly gazap alar, sebäbi olar Onuň ähtini terk etdiler, Onuň sözünden ýüz öwürdiler, bu kanunyň düzgünlerini berjaý etmedikleri üçin gaharlandyrdylar we küfür etdiler, sebäbi olar öz agzalaryny başga milletler ýaly etdiler, şonuň üçin olar ýurtdan aýrylyp, kökünden aýryldylar. Bu ebedi ýalňyşlygyň ähli günäleri üçin olara bagyşlama ýa-da bagyşlama bolmaz.

16-NJY BAP

1 Dördünji aýyň täze aýynda biz Mamre dub agajynda Ybraýyma göründik we onuň bilen gürleşdik, şeýle hem oňa aýaly Saradan ogul boljakdygyny habar berdik.
2 Sara güldi, sebäbi biziň Ybraýym bilen bu sözleri aýdandygymyzy we oňa käýeýändigimizi eşidende, ol gorkup, sözler sebäpli gülendigini inkär etdi.
3 Biz oňa oglunyň adyny aýtdyk, sebäbi onuň ady asman tagtalarynda (ýagny Yshakda) ýazylandyr.
4 Bellenen wagtda onuň ýanyna gaýdyp gelenimizde, ol göwreli bolardy.
5 Şol aýda Reb Sodom, Gomorra, Seboýym we Iordan derýasynyň ähli töweregine hökümlerini ýerine ýetirdi, olary ot we kükürt bilen ýakdy we şu güne çenli ýok etdi. Ine, Men size olaryň ähli işlerini, ýagny olaryň erbet we örän günäkärdigini, özlerini hapa edýändiklerini we bedenlerinde zyna edýändiklerini, ýer ýüzünde hapaçylyk edýändiklerini aýtdym.
6 Şonuň ýaly-da, Hudaý Sodomlylaryň hapa işleri eden ýerlerinde, Sodomyň hökümi ýaly, höküm çykarar.
7 Emma biz Luty halas etdik, çünki Hudaý Ybraýymy ýadyna salyp, ony ýykylyşyň arasyndan çykardy.
8 Ol we onuň gyzlary ýer ýüzünde şeýle günä etdiler, Adam atanyň döwründen onuň döwrüne çenli ýer ýüzünde bolmadyk günä etdiler, sebäbi adam gyzlary bilen ýatdy.
9 Ine, onuň ähli nesilleri barada gökdäki tagtalara şeýle buýruk berildi we oýlup ýazyldy: olary aýyryp, kökünden ýok etmek, Sodomyň hökümi ýaly olara höküm çykarmak we höküm gününde ýer ýüzünde adamyň neslini galdyrmazlyk.
10 Şol aýda Ybraýym Hebrondan göçüp, Kadeş bilen Şuryň arasynda, Gerar daglarynda ýaşady.
11 Bäşinji aýyň ortasynda ol ýerden göçüp, Kasam guýusynyň ýanynda ýaşady.
12 Altynjy aýyň ortasynda Reb Sarany görüp, aýdany ýaly etdi we Sara göwreli boldy.
13 Ol üçünji aýda ogul dogurdy we Rebbiň Ybraýyma aýdan aýynyň ortasynda, hasylyň ilkinji miweleriniň baýramynda Yshak doguldy.
14 Ybraýym ogluny sekizinji güni sünnetledi: ol ebedilik äht boýunça sünnetlenen ilkinji ogludy.
15 Dördünji hepdeniň altynjy ýylynda biz Ybraýymyň ýanyna, Kasam guýusyna geldik we oňa göründik [Saranyň ýanyna gaýdyp barmalydygymyzy aýdanymyzda, ol ogul göwreli bolardy].
16 Ýedinji aýda biz gaýdyp geldik we Saranyň öňümizde çagalydygyny gördük. Biz oňa ak pata berdik we onuň barada berlen ähli hökümleri oňa yglan etdik: ol ýene alty ogul dünýä indirýänçä we ölmezden öň olary görýänçä ölmez; ýöne onuň ady we nesli Yshagdan gelip çykar.
17 Onuň ogullarynyň hemmesi başga milletlerden bolup, başga milletler bilen hasaplanar, ýöne Yshagyň ogullaryndan biri mukaddes nesil bolup, başga milletler bilen hasaplanmaz.
18 Çünki ol Beýik Hudaýyň paýy bolmalydy, onuň ähli nesilleri Hudaýyň mülküne düşmelidi, şonuň üçin ol ähli milletlerden has köp Rebbiň mülküne öwrülmelidi, patyşalyk, ruhanylar we mukaddes millet bolmalydy.
19 Biz ýola düşüp, Sara aýdanlarymyzyň hemmesini oňa gürrüň berdik we olar ikisi hem örän şatlykdan begendiler.

20 Ol ýerde ony halas eden we onuň ýaşan ýurdunda şatlyk döredýän Rebbe gurbanlyk sypasyny gurdy we şu aýda Kasam guýusynda guran gurbanlyk sypasynyň ýanynda ýedi gün şatlyk baýramyny belledi.
21 Ol bu baýramçylykda özi we hyzmatkärleri üçin çadyr gurdy we ýer ýüzünde ilkinji bolup çadyr baýramyny belledi.
22 Şol ýedi günüň dowamynda ol her gün gurbanlyk sypasyna iki öküz, iki goç, ýedi goýun we bir geçi getirip, günä gurbanlygy hökmünde Rebbe ýakma gurbanlygyny berdi. Bu gurbanlyklar özüniň we nesliniň günälerini ýuwmak üçin edildi.
23 Şeýle hem, şükür gurbanlygy hökmünde ýedi goç, ýedi owlak, ýedi goýun we ýedi geçi, olaryň miwe sadakalaryny we içgi sadakalaryny hödürledi; olaryň ähli ýagyny gurbanlyk sypasynda ýakdy, bu bolsa Rebbe ýakymly ysly sadaka boldy.
24 Ol ertir we agşam hoşboý ysly maddalary: ladan, galbanum, stakte, nard, mirra, ysly otlar we kostum ýakdy; bularyň ýedisini deň derejede garyşdyryp, ezip, arassa görnüşde hödürledi.
25 Ol bu baýramy ýedi günläp baýram etdi, özi we öýündäkileriň hemmesi bütin ýüregi we jany-teni bilen şatlandylar. Onuň ýanynda hiç bir daşary ýurtly ýokdy, sünnetsiz adam hem ýokdy.
26 Ol öz neslinde ony ýaradan Ýaradyjysyna alkyş aýtdy, sebäbi Ol ony Öz islegi boýunça ýaratdy, çünki Ol Ondan ebedi nesiller üçin dogrulyk ösümliginiň we ondan mukaddes tohumyň ösüp çykjakdygyny bilýärdi we duýýardy, şonuň üçin ol ähli zady ýaradan Hudaýa meňzeýärdi.
27 Ol bereket berdi we şatlandy, bu baýramçylygyň adyny Beýik Hudaýa ýaramly bolan Rebbiň baýramy diýip atlandyrdy.
28 Biz oňa we onuň yzyndan gelýän ähli nesillerine ýer ýüzüniň ähli nesillerine ebedi bereket berdik, sebäbi ol bu baýramy gökdäki tagtalaryň şaýatlyk etmegine görä, öz wagtynda belledi.
29 Şonuň üçin Ysraýyl barada gökdäki tagtalarda şeýle buýruk berildi: ýedinji aýda ýedi gün şatlyk bilen Çadyr baýramyny bellemeli, bu bolsa Rebbiň huzurynda kabul ederlikli we her ýyl nesiller üçin ebedi kanundyr.
30 Munuň günleriniň çäksizdigi ýok, çünki Ysraýyl üçin ebedilik bellendi, olar muny baýram etmeli, çadyrlarda ýaşamaly, başlaryna gül çemenlerini goýmaly, ýaprakly şahalary we derýadan söwütleri almaly.
31 Ybraýym palma agaçlarynyň şahalaryny we owadan agaçlaryň miwelerini alyp, her gün irden ýedi gezek şahalary bilen gurbanlyk sypasynyň daşyndan aýlanyp, şatlyk bilen ähli zady üçin Hudaýyna şükür edip, alkyşlar aýtdy.

17-NJI BAP

1 Bäşinji hepdeligiň birinji ýylynda, Yshak şu ýubileý gününde süýtden aýryldy, [1982-nji ýylda] Ybraýym üçünji aýda, ogly Yshak süýtden aýrylan güni uly zyýarat etdi.
2 Müsürli Hajaryň ogly Ysmaýyl kakasy Ybraýymyň öňünde, onuň ýerine oturdy. Ybraýym ogullaryny görüp, çagasyz ölmändigi üçin şatlanyp, Hudaýa alkyş aýtdy.
3 Lut ondan aýrylan güni oňa aýdan sözlerini ýadyna saldy we Rebbiň oňa ýer ýüzüni miras almak üçin ýer ýüzünde tohum berendigi üçin begendi we ähli zadyň Ýaradyjysyny ähli agzy bilen alkyşlady.
4 Sara Ysmaýylyň oýnap, tans edýändigini, Ybraýymyň bolsa şatlykdan begenýändigini görüp, Ysmaýyla göriplik edip, Ybraýyma: «Bu gyrnagy we onuň ogluny kow, sebäbi bu gyrnagyň ogly meniň oglum Yshak bilen mirasdüşer bolmaz» diýdi.
5 Bu iş Ybraýymyň gözünde agyr boldy, sebäbi ol öz hyzmatkäri we ogluny öldürdi, sebäbi ol olary özünden kowdy.
6 Hudaý Ybraýyma şeýle diýdi: «Çaga we gyrnak üçin saňa gynanma; Saranyň saňa aýdanlarynyň hemmesini diňle we ýerine ýetir, sebäbi seniň adyň Yshakdan gelip çykar».
7 Emma bu gyrnagyň ogluna gelende, Men ony uly millet ederin, sebäbi ol seniň nesliňdendir».
8 Ybraýym irden turup, çörek we bir küýze suw alyp, Hajar bilen çaganyň egnine goýdy-da, ony ugratdy.
9 Ol gidip, Beýerşeba çölünde aýlandy, küýzedäki suw gutardy, çaga suwsady, öňe geçip bilmedi we ýere ýykyldy.
10 Ejesi ony alyp, zeýtun agajynyň aşagyna taşlady we ýaý atyş aralygynda, onuň garşysynda oturtdy; sebäbi ol: «Çagamyň ölümini görmäýin» diýdi we oturyp aglady.
11 Mukaddesleriň biri bolan Hudaýyň perişdesi oňa: «Hajar, näme üçin aglaýarsyň? Tur, çagany alyp, ony eliňe al, çünki Hudaý seniň sesiňi eşitdi we çagany gördü» diýdi.
12 Ol gözlerini açdy we suwly guýu gördi. Ol baryp, küýzesini suw bilen doldurdy we ogluna suw berdi. Soňra turup, Paran çölüne tarap gitdi.
13 Çaga ulalyp, ok atýan boldy, Hudaý onuň bilen boldy, ejesi bolsa oňa Müsür gyzlaryndan bir aýal aldy.
14 Ol aýala ogul dogurdy we ol: «Reb maňa ýakyndy» diýip, onuň adyny Nebaýot goýdy.
15 Ýedinji hepdede, onuň birinji ýylynda, [2003 AM], şu ýubileý aýynyň birinji aýynda, şu aýyň on ikinjisinde, gökde Ybraýym barada sesler eşidildi, ol Hudaýyň oňa aýdan ähli zatlarynda wepalydy, Rebbi söýýärdi we her bir kynçylykda wepalydy.
16 Şazada Mastema Hudaýyň huzuryna gelip: «Ybraýym ogly Yshagy söýýär we ony ähli zatdan has gowy görýär; oňa gurbanlyk sypasynda ýakma gurbanlyk hökmünde bermegi buýur, şonda Sen onuň bu buýrugy ýerine ýetirjekdigini ýa-da ýetirmejekdigini görersiň we Sen ony synap görjek ähli zadyňda wepalydygyny ýa-da däldigini bilersiň» diýdi.
17 Reb Ybraýymyň ähli kynçylyklarynda wepalydygyny bilýärdi; sebäbi Ol ony ýurdunda we açlykda synap gördi, patyşalaryň baýlygy bilen synap gördi, aýalyny (ondan aýrylyp) we sünnetlemek bilen ýene-de synap gördi; Ysmaýyl we hyzmatkäri Hajar arkaly synap gördi, olary iberende.
18 Ol ony synap gören ähli zatlarynda wepaly boldy, jany sabyrsyz bolmady we hereket etmekde haýal bolmady, sebäbi ol wepaly we Rebbi söýýän adamdy.

18-NJI BAP

1 Hudaý oňa: «Ybraýym, Ybraýym!» diýdi. Ol bolsa: «Men şu ýerde» diýdi.

2 Ol şeýle diýdi: «Söýgüli ogluň Yshagy alyp, belent ýere git we Men saňa görkezjek daglaryň birinde ony gurbanlyk et».
3 Ol irden turup, eşegini eýerläp, iki ýigidi we ogly Yshagy alyp, ýakma gurbanlygynyň odunlaryny ýasdy. Üçünji gün ol ýere gitdi we uzakdan ol ýeri gördü.
4 Ol suwly guýularyň ýanyna gelip, ýigitlerine: «Siz şu ýerde eşegiň ýanynda galyň, men we oglan ol ýere gideris, sežde edenimizden soň size gaýdyp geleris» diýdi.
5 Ol ýakma gurbanlygynyň odunyny alyp, ogly Yshagyň üstüne goýdy, ot bilen pyçagy eline alyp, ikisi bile şol ýere gitdiler.
6 Yshak kakasyna: «Kaka!» diýdi. Ol: «Men şu ýerde, oglum!» diýdi. Yshak kakasyna: «Ot, pyçak we odun, ýöne ýakma gurbanlyk üçin goýun nirede, kaka?» diýdi.
7 Ol: «Oglum, Hudaý Özüne ýakma gurbanlyk üçin goýun berer» diýdi we Hudaýyň dagynyň ýerine golaýlady.
8 Soňra ol gurbanlyk sypasyny gurup, odunlary gurbanlyk sypasynyň üstüne goýdy, ogly Yshagy daňyp, gurbanlyk sypasynyň üstündäki odunlaryň üstüne goýdy we ogly Yshagy öldürmek üçin pyçagy almak üçin elini uzatdy.
9 Men onuň we şazada Mastemanyň öňünde durdum we Reb: «Oňa oglana elini goýmagyny we oňa hiç zat etmesini tabşyrma, sebäbi Men onuň Rebden gorkýandygyny görkezdim» diýdi.
10 Men gökden oňa seslenip: «Ybraýym, Ybraýym!» diýdim. Ol gorkup: «Ine, men şu ýerde!» diýdi.
11 Men oňa: «Oglanyň üstüne elini uzatma, oňa hiç zat etme, çünki indi seniň Rebden gorkýandygyňy we ilkinji ogluňy menden aýyrmaýandygyňy görkezdim» diýdim.
12 Şazada Mastema utandy; Ybraýym başyny galdyryp seretdi we gördi, bir goç şahyndan tutuldy... Ybraýym gidip, goçy alyp, oglunyň ýerine ýakma gurbanlyk hökmünde hödürledi.
13 Ybraýym şol ýere: «Reb gördi» diýip at berdi, şonuň üçin dagda: «Reb gördi» diýilýär, ol Sion dagydyr.
14 Reb bizi Rebbiň adyndan Ybraýym bilen gürleşmäge mejbur edende, ony gökden ikinji gezek onuň ady bilen çagyrdy.
15 Ol şeýle diýdi: «Özümden ant içýärin, Reb şeýle diýýär: «Sen muny edip, ogluňy, söýgüli ogluňy Menden aýyrmadyň, Men seni bereket bilen bereketleýärin, nesliňi gökdäki ýyldyzlar ýaly, deňiz kenaryndaky çäge ýaly köpeldýärin. Seniň nesliň duşmanlarynyň şäherlerini miras alar.
16 Ýer ýüzündäki ähli milletler seniň nesliňde bereketlenerler, sebäbi sen Meniň sözüme gulak asdyň we Men saňa aýdan ähli zatlarymda seniň Maňa wepalydygyňy hemmelere görkezdim.
17 Şeýdip, Ybraýym ýigitleriniň ýanyna gitdi we olar turup, Beýerşeba gitdiler, Ybraýym bolsa Kasam guýusynyň ýanynda ýaşady.
18 Ol bu baýramy her ýyl ýedi gün şatlyk bilen belläp, parahatçylyk bilen gidip-gelýän ýedi gününe görä, ony Rebbiň baýramy diýip atlandyrdy.
19 Şonuň üçin hem Ysraýyl we onuň nesli barada gökdäki tagtalarda bu baýramy ýedi günläp şatlyk bilen bellemelidigi barada buýruk berildi we ýazyldy.

19-NJY BAP

1 Kyrk ikinji ýubileý ýylynyň birinji hepdesiniň birinji ýylynda Ybraýym gaýdyp geldi we iki hepdelik Hebron şäheriniň, ýagny KirýatArbanyň garşysynda ýaşady.
2 Bu ýubileýiň üçünji hepdesiniň birinji ýylynda Saranyň ömrüniň günleri dolup, ol Hebronda aradan çykdy.
3 Ybraýym onuň üçin ýas tutup, ony jaýlamaga gitdi, biz onuň ruhy sabyrlydygyny we agzyndaky sözlerde gaharlanmaýandygyny barlamak üçin ony synap gördük; ol bu babatda sabyrlydy we biynjalyk bolmady.
4 Ol hetleriň ogullary bilen sabyrly gepleşip, ölüsini jaýlamak üçin ýer bermegini isledi.
5 Reb ony görenleriň ählisiniň öňünde oňa merhemet etdi we ol het ogullaryndan mylaýymlyk bilen haýyş etdi. Olar oňa Mamreniň garşysyndaky iki gatly gowagyň ýerini, ýagny Hebrony dört ýüz kümüş teňňä berdiler.
6 Olar oňa ýalbaryp: «Biz ony saňa mugt bereris» diýdiler, ýöne ol ýeriň bahasyny, doly puluny berip, olaryň öňünde iki gezek tagzym etdi we şondan soň ölüsini goşa mağarada jaýlady.
7 Saranyň ömrüniň ähli günleri ýüz ýigrimi ýedi ýyl, ýagny iki ýubileý, dört hepde we bir ýyl boldy. Bular Saranyň ömrüniň günleridir.
8 Bu, Ybraýymyň synagdan geçirilen onunjy synagydyr we ol wepaly we ruhy taýdan sabyrly diýlip tapyldy.
9 Ol ýurduň içinde Hudaýyň ony we ondan soňky nesillerini berjekdigini aýdandygy baradaky myş-myşlar barada bir söz hem aýtmady we ölüsini jaýlamak üçin şol ýerde ýer sorap sorady, sebäbi ol wepaly bolup, gökdäki tagtalarda Hudaýyň dosty hökmünde ýazylypdyr.
10 Onuň dördünji ýylynda ogly Yshaga bir aýal aldy, onuň ady Rebekka [2020 AM] [Ybraýymyň dogany Nahoryň ogly Betuweliň gyzy], Labanyň gyzy we Betuweliň gyzy; Betuwel bolsa Ybraýymyň dogany Nahoryň aýaly Melkanyň oglydy.
11 Ybraýym özüne üçünji bir aýal aldy, onuň ady Keturady, ol öý hyzmatkärleriniň gyzlaryndandy, sebäbi Hajar Saradan öň aradan çykypdy. Ol oňa iki hepdelik wagtyň içinde Zimram, Ýokşan, Medan, Midýan, Ýyşbak we Şua atly alty ogul dogurdy.
12 Ikinji ýylynyň altynjy hepdesinde Rebekka Yshaga Ýakup we Esaw atly iki ogul dogurdy.
13 [2046 AM] Ýakup ýumşak we dogruçyl adamdy, Esaw bolsa zalym, meýdan adamy we tüýli adamdy, Ýakup bolsa çadyrlarda ýaşaýardy.
14 Ýaşlar ulaldylar, Ýakup ýazmagy öwrendi, ýöne Ysaw öwrenmedi, sebäbi ol meýdan adamy we awçydy, söweş öwrendi we onuň ähli işleri gazaplydy.
15 Ybraýym Ýakuby söýýärdi, Yshak bolsa Esawy söýýärdi.
16 Ybraýym Ysawyň işlerini görüp, onuň adynyň we nesliniň Ýakupda tutulmalydygyny bildi; ol Rebekany çagyryp, Ýakup barada tabşyryk berdi, sebäbi ol Rebekanyň hem Ýakuby Ysawdan has köp söýýändigini bilýärdi.
17 Ol oňa şeýle diýdi: «Gyzym, oglum Ýakuba gözegçilik et, çünki ol ýer ýüzünde meniň ornuma bolar, ynsan ogullarynyň arasynda bereket bolar, Samyň tutuş nesliniň şöhraty bolar».

18 Çünki men Rebbiň ýer ýüzündäki ähli halklaryň arasyndan Özüne miras hökmünde saýlandygyny bilýärin.
19 Ine, oglum Yshak Ýakuba garanda Esawy has gowy görýär, ýöne seniň Ýakuby hakykatdanam gowy görýändigiňi görýärin.
20 Oňa bolan ýagşylygyňy has-da artdyr, gözüň oňa söýgi bilen dikilsin, çünki ol mundan beýläk ýer ýüzündäki ähli nesiller üçin bize bereket bolar.
21 Elleriň berk bolsun, ýüregiň ogluň Ýakup bilen şatlansyn, çünki Men ony ähli ogullarymdan has köp söýýärin. Ol ebedi bereketli bolar, onuň nesli bütin ýer ýüzüni doldurar.
22 Eger bir adam ýer ýüzüniň gumlaryny sanap bilse, onuň tohumy hem sanalar.
23 Rebbiň maňa we meniň neslime beren ähli bereketleri hemişe Ýakuba we onuň nesline degişli bolar.
24 Onuň neslinde meniň adym we atalarymyň ady bolan Sam, Noab, Hanok, Mahalalel, Enos, Set we Adamyň ady mübärek bolar.
25 Bular gökleriň düýbüni gurmaga, ýeri berkitmäge, gökdäki ähli çyralary täzelemäge hyzmat eder.
26 Ol ejesi Rebekanyň gözüniň alnynda Ýakuby çagyryp, ony öpdi we oňa ak pata berip şeýle diýdi:
27 Eý, meniň söýgüli oglum Ýakup, Hudaý seni gökden bereketlesin we Adama, Hanoka, Nuha we Sama beren ähli bereketlerini, maňa aýdanlarynyň we maňa wada berenleriniň hemmesini, gökleriň ýeriň üstünde bolşy ýaly, saňa we seniň nesliňe ebedi ýapyşdyrsyn.
28 Mastemanyň ruhlary seniň we seniň nesliňiň üstünden höküm sürmezler, seni mundan beýläk ebedi Hudaýyň bolan Rebden sowmazlar.
29 Reb Hudaý seniň we ilkinji ogluňyň, şeýle hem halkyň hemişe Atasy bolsun.
30 Oglum, sag-aman git. Şeýdip, olar ikisi hem Ybraýymyň ýanyndan gitdiler.
31 Rebekka Ýakuby bütin ýüregi we jany bilen Esawdan has köp söýýärdi, ýöne Yshak Esawy Ýakupdan has köp söýýärdi.

20-NJI BAP

1 Ýedinji hepdeligiň birinji ýylynda, kyrk ikinji ýubileý dabarasynda Ybraýym Ysmaýyly we onuň on iki ogluny, Yshagy we onuň iki ogluny, şeýle hem Keturanyň alty ogluny we olaryň ogullaryny çagyrdy.
2 Ol olara Rebbiň ýoluny saklamagy, dogruçyllygy, goňşularyny söýmegi we ähli adamlaryň arasynda şeýle hereket etmegi, ýer ýüzünde adalat we dogruçyllyk etmek üçin olaryň ýolundan ýöremegi tabşyrdy.
3 Olar ogullaryny Rebbiň özleri bilen baglaşan ähtine laýyklykda sünnetlesinler, Rebbiň bize tabşyran ýollaryndan sagyna ýa-da soluna çykmasynlar, şeýle hem biz ähli zynahorlukdan we hapaçylykdan daşlaşaly [we aramyzdaky ähli zynahorlukdan we hapaçylykdan ýüz öwürmeli].
4 Eger araňyzda bir aýal ýa-da gyz zyna etse, ony otda ýakyň we olar onuň bilen gözleri we ýürekleri boýunça zyna etmesinler; olar Kengan gyzlaryndan aýal almasynlar, sebäbi Kengan nesli ýurtdan kökünden aýrylar.
5 Ol olara äpetleriň we sodomlylaryň hökümi barada, olaryň nähili ýamanlyklary sebäpli höküm edilendigini we zynahorlugy, hapaçylygy we zynahorlugy arkaly özara bozuklygy sebäpli ölendiklerini gürrüň berdi.
6 Özüňizi ähli zynahorlukdan, hapaçylykdan we günäniň ähli hapaçylygyndan goraň, ýogsam biziň adymyzy nälet, tutuş ömrüňizi gygyrma, ähli ogullaryňyz gylyç bilen ýok edilmez, Sodom ýaly näletlenmersiňiz, galanlaryňyzyň hemmesi Gomorra ogullary ýaly näletlenmersiňiz.
7 Eý ogullarym, size ýalbarýaryn, gökleriň Hudaýyny söýüň, Onuň ähli tabşyryklaryna ýapyşyň, olaryň butlaryna we hapa işlerine eýermäň.
8 Özüňiz üçin guýma ýa-da oýma hudaýlar ýasamaň, çünki olar boş zat, olarda ruh ýok, çünki olar (adamlaryň) el işidir, olara bil baglaýanlaryň hemmesi hiç zada bil baglamaz.
9 Olara gulluk etmeň we sežde etmeň, tersine, Beýik Hudaýa gulluk ediň we Oňa hemişe sežde ediň. Onuň ýüzüne hemişe umyt baglaň, Onuň öňünde dogruçyl we dogruçyl boluň, şonda Ol size lezzet berer we rehimdarlyk eder. Irden we agşam size ýagyş ýagdyrar, ýer ýüzünde eden ähli işleriňize bereket bersin, çöregiňize we suwuňyza bereket bersin, göwreliligiňize we ýeriňiziň miwesine, mallaryňyza we goýunlaryňyza bereket bersin.
10 Siz ýer ýüzünde bereket bolarsyňyz, ýer ýüzündäki ähli milletler sizi arzuw ederler, ogullaryňyzy Meniň adym bilen bereketlesinler, şonda olar hem meniň ýaly bereketlenerler.
11 Ol Ysmaýyla, onuň ogullaryna we Keturanyň ogullaryna sowgatlar berip, olary ogly Yshagyň ýanyndan iberdi we ähli zady ogly Yshaga berdi.
12 Ysmaýyl we onuň ogullary, şeýle hem Keturanyň ogullary we olaryň ogullary bilelikde Parandan Babylyň girelgesine çenli, çölüň gündogaryndaky ähli ýerde ýaşadylar.
13 Bular biri-biri bilen garyşyp, olaryň adyna araplar we ysmaýyllar diýildi.

21-nji BAP

1 Bu ýubileýiň ýedinji hepdesiniň altynjy ýylynda Ybraýym ogly Yshagy çagyryp, oňa şeýle tabşyryk berdi: «Men garrap, ölüm günümi bilmeýärin, günlerim doldy».
2 Ine, men ýüz ýetmiş bäş ýaşymda we ömrümiň ähli günlerinde Rebbi ýatlap, Onuň islegini ýerine ýetirmäge we Onuň ähli ýollarynda dogruçyl ýöremäge bütin ýüregim bilen çalyşdym.
3 Meniň janym butlardan ýigrenýär, olara gulluk edýänleri ýigrenýärin, meni ýaradan Hudaýyň islegini ýerine ýetirmek üçin ýüregimi we ruhumy berdim.
4 Çünki Ol diri Hudaýdyr, Ol mukaddes we wepalydyr, Ol hemmelerden has dogrudyr, Onuň ýanynda adamlaryň şahsyýetini kabul etmek we sowgatlary kabul etmek ýok, çünki Hudaý dogruçyldyr we Onuň tabşyryklaryny bozýanlaryň we ähtini ret edýänleriň hemmesine höküm çykarýar.
5 Oglum, sen Onuň tabşyryklaryny, hökümlerini we hökümlerini berjaý et, ýigrenji zatlaryň, oýma we guýma butlaryň yzyna düşme.
6 Haýwanlaryň, mallaryň ýa-da gökde uçýan guşlaryň hiç biriniň ganyny iýmäň.
7 Eger siz gurbanlyk hökmünde gurbanlyk kesýän bolsaňyz, ony soýup, ganyny gurbanlyk sypasyna döküň. Sadakanyň ähli ýagyny, ýag bilen garylan et sadakasyny

we içgi sadakasyny gurbanlyk sypasynda bilelikde hödürläň. Bu Rebbiň huzurynda ýakymly yslydyr.
8 Şeýdip, şükür gurbanlyklarynyň ýagyny gurbanlyk sypasynyň üstündäki otda, garyn ýagyny, içegelerdäki ähli ýagy, iki böwregi, olaryň üstündäki, bildäki we bagryndaky ähli ýagy böwrekler bilen birlikde aýyrmaly.
9 Bularyň hemmesini Rebbe hoşboý ys hökmünde, galla we içgi sadakalary bilen birlikde, Rebbe berilýän sadaka çöregi bilen bilelikde hödürläň.
10 Onuň etini şol gün we ikinji gün iýiň, iýilýänçä, ikinji gün onuň üstüne gün düşmesin we üçünji gün üçin hiç zat galmasyn, sebäbi ol kabul edilmeýär [sebäbi ol kabul edilmeýär] we ony indi iýmäň, şonda ony iýenleriň hemmesi günäkär bolar, çünki men onuň ata-babalarymyň kitaplarynda, Hanokyň we Nuhuň sözlerinde şeýle ýazylandygyny gördüm.
11 Ähli sadakalaryňyzyň üstüne duz sepmeli we Rebbiň huzurynda ähtiň duzy kemelmeli däldir.
12 Gurbanlyklaryň agaçlaryna gelende bolsa, gurbanlyk sypasy üçin şu agaçlardan başga agaçlary getirmäň: kiparis, lawr, badam, arça, sosna, kedr, sawin, injir, zeýtun, mirra, lawr, aspalatus.
13 Gurbanlyk gurbanlyk sypasynyň aşagyndaky agaçlaryň görnüşi barlanan we olaryň üstüne döwülen ýa-da gara agaç däl-de, berk we arassa, kemçiliksiz, sagdyn we täze ösüm agaç goýulýar; we köne agaçlary goýmaň, sebäbi onda öňki ýaly hoşboý ys galmady.
14 Bu agaçlardan başga hiç zat goýmaly däl, sebäbi onuň hoşboý ysy ýaýrap, ysynyň ysy asmana galmaýar.
15 Oglum, ähli işleriňde dogruçyl bolmak üçin şu tabşyryga eýer we ony ýerine ýetir.
16 Hemişe bedeniň arassa bolsun, gurbanlyk sypasyna golaýlaşmazdan öň suw bilen ýuwun, gurbanlyk sypasyna golaýlaşmazdan öň elleriňi we aýaklaryňy ýuw. Gurbanlyk kesip bolanyňdan soň, elleriňi we aýaklaryňy ýene-de ýuw.
17 Üstüňde-de, eşigiňde-de gan görünmesin; oglum, gandan seresap bol, örän seresap bol; ony toprak bilen ört.
18 Gan iýmäň, sebäbi ol jandyr; hiç hili gan iýmäň.
19 Adam gany üçin sowgat almaň, ýogsam ol jezasyz, hökümsiz döküler, çünki dökülen gan ýer ýüzüni günä edýär we ýer ýüzüni adam ganyndan arassalap bolmaz, ony dökýäniň gany bilen.
20 Ynsan gany üçin sowgat ýa-da sowgat almaň, gan üçin gan al, şonda sen Beýik Hudaýyň huzurynda kabul edilersiň, çünki Ol ýagşylygyň goragçysydyr, seni ähli ýamanlykdan gorap, Ol seni her dürli ölümden halas eder.
21 Oglum, men görýärin, ynsan ogullarynyň ähli işleri günä we ýamanlykdyr, olaryň ähli işleri hapaçylyk, ýigrenç we hapaçylykdyr, we olarda dogrulyk ýok.
22 Seret, olaryň ýollaryndan ýöräp, olaryň ýolundan ýöräp, Beýik Hudaýyň öňünde ölüme sebäp bolýan günä etme. Ýogsam, Ol senden ýüzüni gizleýär we seni günäleriňiň eline gaýtaryp berer, seni ýerden we nesliňi gökleriň aşagyndan kökünden ýok eder, adyň we nesliň bütin ýer ýüzünden ýok bolar.
23 Olaryň ähli işlerinden we ähli hapaçylyklaryndan ýüz öwüriň, Beýik Hudaýyň düzgünlerini berjaý ediň, Onuň islegini ýerine ýetiriň we ähli zatda dogruçyl boluň.
24 Ol seniň ähli işleriňde saňa bereket berer, we senden bütin ýer ýüzünde, ýer ýüzüniň ähli nesillerinde dogrulyk ösümligini ösdürer, Meniň we seniň adyň asmanyň astynda ebedi ýatdan çykmaz.
25 Oglum, parahatçylyk bilen git. Beýik Hudaý, meniň Hudaýym we seniň Hudaýyň, Öz islegini ýerine ýetirmek üçin saňa güýç bersin, we Ol seniň ähli nesliňe we nesliňiň galanlaryna nesillerboýy ähli dogruçyl bereketler bilen bereket bersin, şonda sen bütin ýer ýüzünde bereket bolarsyň».
26 Ol şatlyk bilen onuň ýanyndan çykyp gitdi.

22-NJI BAP

1 Ybraýymyň ölen ýylynyň ikinji ýylynda, kyrk dördünji ýubileýiň birinji hepdesinde Yshak bilen Ysmaýyl Kasam guýusyndan hepdeler baýramyny, ýagny hasylyň ilkinji miweleriniň baýramyny bellemek üçin kakalary Ybraýyma geldiler we Ybraýym iki oglunyň gelendigine begendi.
2 Yshagyň Beýerşebada köp emlägi bardy, şonuň üçin Yshak öz emlägini görüp, kakasynyň ýanyna gaýdyp giderdi.
3 Şol günlerde Ysmaýyl kakasyny görmäge geldi we ikisi bile geldiler. Yshak ýakma gurbanlygy hökmünde gurbanlyk berip, ony kakasynyň Hebronda guran gurbanlyk sypasynda hödürledi.
4 Ol dogany Ysmaýylyň öňünde şükür gurbanlygyny berip, şatlykly zyýapat berdi. Rebekka täze bugdaýdan täze çörekler bişirip, ogly Ýakuba berdi, ol bolsa olary kakasy Ybraýyma, Ybraýyma, iýip, ölmezinden öň ähli zadyň Ýaradyjysyna alkyş aýtmagy üçin alyp gitdi.
5 Yshak hem Ýakubyň üsti bilen Ybraýyma iýip-içsin diýip, oňa iň gowy şükür gurbanlygyny iberdi.
6 Ol iýip-içdi we gökleri we ýeri ýaradan, ýer ýüzündäki ähli gowulary ýaradan Beýik Hudaýa şükür etdi. Ol olary ynsan ogullaryna berdi, olar iýip-içip, Ýaradyjylaryny alkyşlasynlar.
7 Indi, eý Hudaýym, maňa şu güni görkezeniň üçin Saňa şükür edýärin. Ine, men ýüz otuz bäş ýaşymda, garry we köp günlerim bar, ähli günlerim maňa parahatçylyk boldy.
8 Ömrümiň dowamynda şu güne çenli maňa we çagalaryma beren ähli zatlaryňda duşmanyň gylyjy meni ýeňmedi.
9 Hudaýym, Seniň rehimiň we parahatçylygyň guluňa we onuň ogullarynyň nesline bolsun, şonda olar Seniň saýlanan milletiň we ýer ýüzüniň ähli halklarynyň arasyndan mirasyň bolsunlar, şondan soň ýer ýüzüniň ähli nesilleriniň günlerine, ähli asyrlara çenli."
10 Ol Ýakuby çagyryp, şeýle diýdi: «Oglum Ýakup, ähli zadyň Hudaýy seni bereketlesin we dogruçyllygy we Öz islegini ýerine ýetirmek üçin seni berkitsin, seni we seniň nesliňi saýlasyn, şonda sen hemişe Öz islegine görä miras üçin halk bolarsyň».
11 Sen, oglum Ýakup, ýakynlaş we meni öp. Ýakup ýakynlaşyp, ony öpdi we şeýle diýdi: «Oglum Ýakup we Beýik Hudaýyň ähli ogullary ebedi bereketli bolsun! Hudaý saňa dogrulyk tohumyny bersin; ogullaryňyň käbirini bütin ýer ýüzünde mukaddes etsin; milletler saňa gulluk etsin, ähli milletler seniň nesliňiň öňünde tagzym etsin».
12 Adamlaryň öňünde berk bol, Setiň ähli nesline höküm sür. Şonda seniň we ogullaryňyň ýollary aklanar, şonda olar mukaddes millet bolar.

13 Beýik Hudaý maňa we Nuha hem-de Adama beren ähli bereketlerini saňa bersin; olar nesilden-nesle ebedi seniň nesliňiň mukaddes başynda bolsun.
14 Ol seni ähli adalatsyzlykdan we hapaçylykdan arassalasyn, bilmän eden ähli günäleriň bagyşlansyn, seni berkitsin we bereket bersin, bütin ýer ýüzüni miras alsyn.
15 Ol seniň bilen baglaşan ähtini täzelesin, sen ebedi miras hökmünde Onuň üçin millet bol, ýer ýüzüniň ähli günlerinde seniň we seniň nesliň üçin hakykatda we dogrulykda Hudaý bolsun.
16 Oglum Ýakup, meniň sözlerimi ýadyňa sal, ataň Ybraýymyň tabşyryklaryny ýerine ýetir: Özüňi başga milletlerden aýyr, olar bilen naharlanma, olaryň işlerine eýerme, olaryň ýoldaşy bolma, çünki olaryň işleri hapa, ähli ýollary bolsa hapaçylyk, ýigrenç we murdarlykdyr.
17 Olar ölülere gurbanlyk berýärler, ýaman ruhlara sežde edýärler, gabyrlaryň üstünde iýmitlenýärler, ähli işleri boş we hiç zatdyr.
18 Olaryň düşünmäge ýüregi ýok, gözleri işleriniň nämedigini görmeýär, agaç bölegine: «Sen meniň Hudaýymsyň», daşa: «Sen meniň Rebbimsiň we meniň halasgärimsiň» diýmekde nähili ýalňyşýarlar. [Olaryň ýürekleri ýok.]
19 Eý oglum Ýakup, saňa Beýik Hudaý kömek etsin, gökleriň Hudaýy saňa bereket bersin, seni olaryň hapaçylygyndan we ähli ýalňyşlyklaryndan dyndyrsyn.
20 Eý, oglum Ýakup, Kengan gyzlarynyň islendik neslinden aýal almakdan seresap bol, sebäbi onuň ähli nesli ýerden kökünden ýok ediler.
21 Hamyň günäsi sebäpli Kengan azaşdy, onuň ähli nesilleri we galanlary ýer ýüzünden ýok ediler, ondan çykanlaryň hiç biri höküm gününde halas bolmaz.
22 Butlara sežde edýänleriň we haramzadalaryň hemmesi barada
(a) Dirileriň ýurdunda olar üçin hiç hili umyt bolmaz;
(b) Ýer ýüzünde olaryň ýatlanylmazlygy;
(c) Sebäbi olar ölüler dünýäsine düşerler,
(d) Olar höküm ýerine giderler,
Sodomyň çagalary ýer ýüzünden aýrylyşy ýaly, butlara sežde edýänleriň hemmesi hem aýrylyp gider.
23 Gorkma, oglum Ýakup, Ybraýymyň ogly, ruhdan düşme. Beýik Hudaý seni heläkçilikden gorasyn, ähli ýalňyş ýollardan halas etsin.
24 Men bu öýi Özüm üçin gurdum, şonda adymy ýer ýüzünde goýdum. Ol saňa we seniň nesliňe ebedi berildi. Ol Ybraýymyň öýi diýlip atlandyrylar. Ol saňa we seniň nesliňe ebedi berildi. Sebäbi sen meniň öýümi gurup, adymy Hudaýyň öňünde ebedi bellärsiň. Seniň nesliň we adyň ýer ýüzüniň ähli nesillerinde galar.
25 Ol oňa buýruk bermegini we alkyş bermegini bes etdi.
26 Olar bir düşekde ýatdylar. Ýakup kakasynyň kakasy Ybraýymyň gujagynda ýatdy we ony ýedi gezek öpdi. Ýakup Ybraýymyň söýgüsi we ýüregi oňa şatlandy.
27 Ol ony bütin ýüregi bilen alkyşlap, şeýle diýdi: «Meni Haldeýleriň Ur şäherinden çykaran Beýik Hudaý, ähli zadyň Hudaýy we ähli zadyň ýaradyjysy, maňa bu ýurdy ebedi miras bermek we mukaddes nesli döretmek üçin Beýik Hudaý ebedi bereketli bolsun».
28 Ol Ýakuba ak pata berip, şeýle diýdi: «Meniň oglum, bütin ýüregim we söýgim bilen şatlanýaryn, Seniň rehimiň we rehimiň hemişe onuň we onuň nesliniň üstünde bolsun».
29 Ony terk etme, ebedi günlere çenli ony kemsitme. Sen ony gorap, bereket berip, mirasyň üçin millet hökmünde mukaddeslemegiň üçin, oňa we onuň nesline gözleriňi aç.
30 Şeýle hem, ony şu günden başlap, ebedi günlere çenli ähli bereketleriň bilen bereketle we ýer ýüzüniň ähli nesillerine Öz islegiňe görä, onuň we onuň nesli bilen ähtiňi we rehimiňi täzele».

23-NJI BAP

1 Ol Ýakubyň iki barmagyny onuň gözlerine goýdy we hudaýlaryň Hudaýyna alkyş aýtdy, ýüzüni örtdi, aýaklaryny uzadyp, ebedi ukuda ýatdy we ata-babalarynyň ýanyna ýygnandy.
2 Emma Ýakup bularyň hemmesine garamazdan, onuň bagrynda ýatyrdy we kakasynyň kakasy Ybraýymyň ölendigini bilmeýärdi.
3 Ýakup ukudan oýandy we Ybraýymyň buz ýaly sowukdygyny görüp: «Ata, ata!» diýdi, ýöne hiç kim geplemedi, şonuň üçin ol özüniň ölendigini bildi.
4 Ol ýerinden turup, ylgap, ejesi Rebekka gürrüň berdi. Rebekka gije Yshagyň ýanyna baryp, oňa gürrüň berdi. Olar Ýakup bilen bile gitdiler, elinde çyra bardy. Içe girende, Ybraýymyň öli ýatanyny gördüler.
5 Yshak kakasynyň ýüzüne ýykylyp, aglady we ony öpdi.
6 Ybraýymyň öýünde sesler eşidildi. Ogly Ysmaýyl turup, kakasy Ybraýymyň ýanyna bardy. Ol we onuň ähli öýi kakasy Ybraýym üçin agladylar.
7 Ogullary Yshak bilen Ysmaýyl ony aýaly Saranyň golaýyndaky goşa mağarada jaýladylar we öýündäki ähli erkekler, Yshak, Ysmaýyl we olaryň ähli ogullary, şeýle hem Keturanyň ähli ogullary kyrk günläp onuň üçin agladylar; şeýlelik bilen Ybraýymyň üçin aglamak günleri gutardy.
8 Ol üç ýubileý we dört hepde ýaşady, ýüz ýetmiş bäş ýyl. Ömrüniň günlerini tamamlady, garrap, köp günler geçirdi.
9 Ata-babalarynyň ömrüniň günleri on dokuz ýubileý ýylydy; Tufandan soň, Ybraýymdan başga, olar on dokuz ýubileýden az ýaşap, ýubileý ýyllary azalyp, çalt garrap, köp muşakgatlar we erbet ýollary sebäpli günlerini dolduryp başladylar.
10 Ybraýym Rebbiň öňünde ähli işlerinde kämildi we ömrüniň ähli günlerinde dogruçylykda razy boldy; we ol ýamanlyk sebäpli garrap, ömrüniň dört ýylyny tamamlamady.
11 Şu wagtdan beýik höküm gününe çenli döräp geljek ähli nesiller iki ýubileý ýaşyny doldurmanka, çalt garrarlar we olaryň bilimleri garrylyk sebäpli olary terk eder, ýurt bolsa ähli bilimleri ýitip gider.
12 Şol günlerde, eger bir adam ýubileý ýyly ýarym ýyl ýaşasa, olar oňa şeýle diýerler: «Ol uzak ýaşady, onuň ömrüniň köpüsi agyry, gam-gussa we kynçylyklar bilen geçdi, parahatçylyk ýok.
13 Sebäbi betbagtçylyk betbagtçylygyň üstüne, ýaranyň üstüne ýara, betbagtçylyk betbagtçylyk, erbet habaryň üstüne ýaman habar, keselligiň üstüne kesel, şeýle hem şuňa meňzeş ähli ýaman hökümler, biri-biri bilen, keselçilik we agdarylma, gar, aýaz we buz, gyzgynlyk, üşütme, yssylyk, açlyk, ölüm, gylyç, ýesirlik we dürli betbagtçylyklar we dertler gelýär.

14 Bularyň hemmesi ýer ýüzünde azgynçylyk edýän erbet nesliň üstüne geler. Olaryň işleri hapaçylyk, zynahorluk, hapaçylyk we ýigrenji işlerdir.
15 Şonda olar: «Ata-babalarymyzyň günleri köp, müň ýyla çenli dowam etdi we gowy boldy; ýöne ine, eger adam köp ýaşan bolsa, biziň ömrümiziň günleri alty ýüz on ýyl, eger ol güýçli bolsa, dört ýüz ýyl, şol günler ýamanlykdyr we bu ýaman nesliň günlerinde parahatçylyk ýok» diýerler.
16 Şol nesilde ogullary atalaryny we ýaşulularyny günäde we adalatsyzlykda, agzyndan çykýan sözlerde we edýän uly ýamanlyklarynda, şeýle hem Rebbiň özleri bilen Özi arasynda baglaşan ähtinden ýüz öwürmeklerinde, Onuň ähli tabşyryklaryny, hökümlerini we ähli kanunlaryny sag ýa-da çepe çykman, berjaý etmeklerinde günäkärlärler.
17 Sebäbi hemmeler ýamanlyk etdiler, her bir agyz ýamanlyk aýdýar, olaryň ähli işleri hapaçylyk we ýigrençdir, olaryň ähli ýollary bolsa hapaçylyk, hapaçylyk we weýrançylykdyr.
18 Ine, ýer ýüzü olaryň ähli işleri sebäpli weýran bolar, üzüm agajynyň tohumy we ýag galmaz, çünki olaryň işleri düýbünden imansyzlykdyr, haýwanlar, mallar, guşlar we deňizdäki ähli balyklar adam ogullary sebäpli ýok bolar.
19 Kanun we äht sebäpli olar biri-biri bilen, ýaş garrylar bilen, garrylar ýaşlar bilen, garyplar baýlar bilen, pespäller ulylar bilen, dilänçiler şazada bilen dawalaşarlar, çünki olar buýruklary, ähtleri, baýramçylyklary, aýlary, şenbe günlerini, ýubileýleri we ähli hökümleri ýatdan çykardylar.
20 Olar ýaýlar we gylyçlar bilen olary yzyna gaýtaryp, ýola gaýtararlar, ýöne ýer ýüzünde biri-birinden köp gan dökülýänçä, olar yzyna gaýdyp gelmezler.
21 Gaçyp gutulanlar ýamanlyklaryndan dogrulyk ýoluna gaýdyp gelmezler, gaýtam, olar özlerini hilegärlige we baýlyga öwrüp, goňşusynyň ähli zadyny alarlar we beýik ady agzarlar, ýöne hakykatda we dogruçylykda däl, olar mukaddesleriň mukaddesini hapaçylyklary we hapaçylyklary bilen hapalarlar.
22 Bu nesliň işleri üçin Reb tarapyndan uly jeza berler we Ol olary gylyja, höküme we ýesirlige, talaňa we ýok edilmäge tabşyrar.
23 Ol rehimsiz we rehimsiz, hiç kimiň, garrylaryň, ýaşlaryň ýa-da hiç kimiň ýüzüne hormat goýmaýan milletleriň günäkärlerini olara garşy oýarar, sebäbi olar ähli ynsan ogullaryndan has erbet we ýamanlyk etmäge güýçlidirler. Olar Ysraýyla garşy zorluk, Ýakuba garşy hyýanat ederler, ýer ýüzünde köp gan döküler, ýygnajak we jaýlajak hiç kim bolmaz.
24 Şol günlerde olar günäkärleriň, başga milletleriň elinden halas bolmaklary üçin bagyryp, dileg ederler, ýöne hiç biri halas bolmaz.
25 Çagalaryň başlary agaryp, saçlary çal bolar, üç hepdelik çaga ýüz ýaşly adam ýaly garrar, olaryň boýy kynçylyklar we zulum bilen ýok ediler.
26 Şol günlerde çagalar kanunlary öwrenmäge, tabşyryklary gözlemäge we dogrulyk ýoluna gaýdyp gelmäge başlarlar.
27 Şol adamzadyň arasynda günler köpelip, olaryň günleri müň ýyla golaýlaýança dowam eder. Günleriň sany öňküden hem köp bolar.
28 Ýaşuly adam ýa-da ömründen razy bolmadyk adam bolmaz, çünki hemmeler çaga we ýaş ýaly bolar.
29 Olar ähli günlerini parahatçylykda we şatlykda tamamlap, ýaşarlar, Şeýtan ýa-da hiç hili ýaman ýok ediji bolmaz; Çünki olaryň ähli günleri bereket we sagalma günleri bolar.
30 Şol wagt Reb Öz gullaryny sagaldar, olar turup, uly parahatçylygy görerler, duşmanlaryny kowup çykararlar. Dogruçyl adamlar muny görüp, şükür ederler, ebedi şatlyk bilen begenerler, duşmanlaryna garşy ähli hökümlerini we ähli näletlerini görerler.
31 Olaryň süňkleri topraga siňer, ruhlary şatlykdan dolar, olar höküm çykarýan Rebbiňdigini, ýüzlerçe, müňlerçe we Ony söýýänleriň hemmesine rehim edýändigini bilerler.
32 Musa, sen bu sözleri ýazyp al, çünki olar şeýle ýazylan we nesiller üçin ebedi şaýatlyk hökmünde gökdäki tagtalara ýazylypdyr.

24-NJI BAP

1 Ybraýym ölenden soň, Reb onuň ogly Yshaga bereket berdi. Ol Hebrondan gaýdyp, ýedi ýyllap, şu ýubileý aýynyň üçünji hepdesiniň birinji ýylynda (2073-nji ýyl) Görünýän guýuda ýaşady.
2 Dördünji hepdeň birinji ýylynda, Ybraýymyň döwründe bolan ilkinji açlykdan başga-da, ýurtda açlyk başlady.
3 Ýakup ýasmyk şorbasyny bişirdi, Esaw bolsa açlykdan meýdandan geldi. Ol dogany Ýakuba: «Maňa şu gyzyl şorbadan ber» diýdi. Ýakup oňa: «Maňa ilkinji doglanlygyňy sat, men saňa çörek we şu ýasmyk şorbasyndan hem bererin» diýdi.
4 Esaw öz içinden: «Men ölerin, bu ilkinji doglanlyk hukugynyň maňa näme peýdasy bar?» diýdi.
5 Ol Ýakuba: «Men ony saňa berýärin» diýdi. Ýakup: «Şu gün maňa ant iç» diýdi we oňa ant içdi.
6 Ýakup dogany Esawa çörek we şorba berdi, ol doýança iýdi, ýöne Esaw öz ilkinji doglan hukugyny äsgermezlik etdi, şonuň üçin Ýakup oňa ilkinji doglan gyzyl şorba berenligi üçin onuň ady Edom diýlip atlandyryldy.
7 Ýakup uly boldy, Esaw bolsa mertebesinden düşürildi.
8 Açlyk ýurt boýunça ýaýrady. Yshak şu hepdäniň ikinji ýylynda Müsüre gitmek üçin gitdi we Gerara, Abymeleke pitiştlileriň patyşasynyň ýanyna gitdi.
9 Reb oňa göründi we şeýle diýdi: «Müsüre gitme, saňa aýtjak ýurdumda ýaşa, bu ýerde ýaşa, Men seniň bilen bolaryn we saňa bereket bererin».
10 Çünki Men şu ýerleriň ählisini saňa we seniň nesliňe bererin, kakaň Ybraýyma beren kasamymy ýerine ýetirerin, seniň nesliňi gökdäki ýyldyzlar ýaly köpelderin we şu ýerleriň ählisini seniň nesliňe bererin.
11 Seniň nesliň arkaly ýer ýüzündäki ähli milletler bereketlener, sebäbi kakaň Meniň sözüme gulak asdy, Meniň tabşyryklarymy, kanunlarymy, hökümlerimi we ähtimi berjaý etdi; indi bolsa Meniň sözüme gulak as we bu ýurtda ýaşa».
12 Ol Gelarda üç hepde ýaşady.
13 Abymelek oňa we onuň ähli zatlaryna garşy buýruk berip: «Oňa ýa-da onuň bir zadyna degýän her bir adam hökman öldüriler» diýdi.
14 Yshak filistimlileriň arasynda güýçlendi we köp mal-mülküne, goýunlaryna, düýelerine, eşeklerine we köp hojalygyna eýe boldy.

15 Ol filistinlileriň ýurdunda ekin ekip, ýüz esse hasyl berdi, Yshak bolsa örän baý boldy we filistinliler oňa göriplik etdiler.
16 Ybraýymyň hyzmatkärleriniň onuň diri wagtynda gazan ähli guýularyny Ybraýym ölenden soň, piliştliler olaryň agzyny toprak bilen dolduryp, bekläpdiler.
17 Abymelek Yshaga: «Bizden git, çünki sen bizden has güýçlisiň» diýdi. Yshak ýedinji hepdeligiň birinji ýylynda ol ýerden gitdi we Gerar jülgelerinde ýaşady.
18 Olar kakasy Ybraýymyň hyzmatkärleriniň gazyp, kakasy Ybraýymyň ölüminden soň filistlileriň ýapan suw guýularyny gaýtadan gazdylar. Ybraýym olaryň atlaryny kakasy Ybraýymyň goýan atlary bilen dakdy.
19 Yshagyň hyzmatkärleri jülgede guýy gazyp, diri suw tapdylar. Geraryň çopanlary Yshagyň çopanlary bilen dawalaşyp: «Suw biziňkidir» diýdiler. Yshak guýynyň adyny «Erbetlik» diýip goýdy, sebäbi olar bize erbetlik etdiler.
20 Olar ikinji guýy gazdylar we şonuň üçin hem göreşdiler, ol onuň adyny «Duşmançylyk» diýip atlandyrdy. Ol şol ýerden turdy we olar başga bir guýy gazdylar, ýöne munuň üçin göreşmediler, ol onuň adyny «Giňişlik» diýip atlandyrdy. Yshak: «Reb bize giňişlik berdi we biz ýurtda köpeldik» diýdi.
21 Ol şol ýerden Kasam guýusyna çykdy, birinji hepde, 44-nji ýubileýiň birinji ýylynda.
22 Şol gije, birinji aýyň täze aýynda Reb oňa göründi we şeýle diýdi: «Men seniň ataň Ybraýymyň Hudaýydyryn. Gorkma, çünki Men seniň bilendirin, gulum Ybraýymyň hatyrasyna saňa bereket bererin we seniň nesliňi ýeriň çägesi ýaly köpelderin».
23 Ol şol ýerde kakasy Ybraýymyň ilki guran gurbanlyk sypasyny gurdy we Rebbiň adyny tutup, kakasy Ybraýymyň Hudaýyna gurbanlyk berdi.
24 Olar guýy gazdylar we diri suw tapdylar.
25 Yshagyň hyzmatkärleri başga bir guýy gazdylar, ýöne suw tapmadylar. Olar baryp, Yshaga suw tapmandygyny aýtdylar. Yshak: «Men şu gün filistlilere ant içdim we bu zat bize yglan edildi» diýdi.
26 Ol şol ýeriň adyny Kasam guýusy diýip atlandyrdy, sebäbi ol ýerde Abymelege, onuň dosty Ahuzata we onuň goşunynyň häkimi Pikola kasam edipdi.
27 Yshak şol gün olara özleri bilen ýaraşyk baglaşmaga ant içendigini bildi.
28 Şol gün Yshak piliştlilere nälet edip, şeýle diýdi: «Piliştlilere ähli milletleriň arasyndan gazap we gahar-gazap gününe çenli nälet bolsun! Hudaý olary günäkär milletleriň we kitimleriň elinde gülkünç, nälet we gazap obýektine öwürsin».
29 Kim duşmanyň we kitimleriň gylyjyndan gaçsa, dogry millet hökümde gök astyndan kök urup taşlasyn, çünki olar nesilleriniň dowamynda ýer ýüzünde çagalarymyň duşmanlary we duşmanlary bolarlar.
30 Olardan hiç kim galmaz, hököm gününde hiç kim halas bolmaz; çünki filistimlileriň ähli tohumy ýok edilmek, kökünden ýok etmek we ýerden kowmak üçin saklanýar, Kaftoriler üçin ýer ýüzünde hiç hili at ýa-da tohum galmaz.
31 Ol göge çyksa-da, şol ýerden aşak düşüriler, ýerde güýçlense-de, şol ýerden süýräp çykarlar, milletleriň arasynda gizlense-de, şol ýerden kökünden aýrylar, ölüler dünýäsine düşse-de, şol ýerde onuň jezasy uly bolar, şol ýerde-de oňa parahatçylyk bolmaz.
32 Eger ol ýesir düşse, onuň janyny gözleýänleriň elinde ýolda öldüriler, bütin ýer ýüzünde onuň ady-da, nesli-de galmaz, çünki ol ebedi nälete uçrar».
33 Şeýle ýazylyp, ol hakda gökdäki tagtalara oýulyp ýazylan, şeýlelikde, ol kyýamat güni onuň üçin şeýle edilýär, şonda ol ýerden kökünden aýrylýar.

25-nji BAP

1 Bu hepde ikinji ýylynda, şu ýubileý baýramynda Rebekka ogly Ýakuby çagyryp, oňa şeýle diýdi: «Oglum, Kengan gyzlaryndan iki aýal alan doganyň Ysaw ýaly, Kengan gyzlaryndan aýal alma. Olar ähli hapa işleri bilen meniň janymy gaharlandyrdylar. Sebäbi olaryň ähli işleri zynahorluk we höwes, olarda dogrulyk ýok, sebäbi (olaryň işleri) ýaman.
2 Men, oglum, seni örän söýýärin, ýüregim we söýgim günüň her sagadynda we gijäniň her sagadynda seni bereketleýär.
3 Indi, oglum, meniň sözüme gulak as we ejeňiň islegini ýerine ýetir, bu ýurduň gyzlaryndan däl-de, diňe kakamyň maşgalasyndan we kakamyň garyndaşlaryndan aýal al. Sen kakamyň maşgalasyndan aýal al, şonda Beýik Hudaý saňa bereket berer, seniň çagalaryň dogruçyl nesil we mukaddes nesil bolar».
4 Soňra Ýakup ejesi Rebekka bilen gepleşip, oňa şeýle diýdi: «Eje, men dokuz hepdelik ýaşymda, hiç bir aýala degmedim, hiç kim bilen nişanlanmadym, hatda Kengan gyzlaryndan aýal almagy hem pikir etmedim.
5 Eje, atamyz Ybraýymyň sözlerini ýadymda saklaýaryn, ol maňa Kengan gyzlaryndan däl-de, kakamyň neslinden we garyndaşlarymdan bir aýal almagy tabşyrdy.
6 Men öň hem seniň doganyň Labanyň gyzlarynyň dünýä inendigini eşitdim we olaryň arasyndan bir aýal almagy ýüregime düwdüm.
7 Şonuň üçin men ömrümiň ähli günlerinde günä etmekden ýa-da ähli ýollarymda bulaşmakdan ruhumda özümi goradym, sebäbi kakam Ybraýym maňa şehwet we zynahorluk barada köp tabşyryklary berdi.
8 Ol maňa tabşyran zatlaryň hemmesine garamazdan, şu ýigrimi iki ýyl bäri agam meniň bilen dawalaşyp, maňa yzygiderli: "Agam, meniň iki aýalymyň gyz doganyny al" diýýärdi; ýöne men onuň edenini etmekden boýun gaçyrýaryn.
9 Eý eje, seniň öňüňde kasam edýärin, men ömrümiň ahyryna çenli Kengan nesliniň gyzlaryndan aýal almaryn we doganym ýaly erbet iş etmerin.
10 Gorkma, eje, ynan, men seniň islegiňi ýerine ýetirerin, dogruçyllykda ýörerin we ýollarymy ebedi bozmazyn».
11 Şonda ol ýüzüni göge galdyryp, elleriniň barmaklaryny uzadyp, agzyny açyp, gökleri we ýeri ýaradan Beýik Hudaýa alkyş aýtdy we Oňa şükür we öwgüler aýtdy.
12 Ol şeýle diýdi: «Maňa Ýakuby arassa ogul we mukaddes nesil hökmünde beren Reb Hudaýa alkyş bolsun we Onuň mukaddes ady ebedi we baky alkyşlansyn, çünki ol Seniňkidir we onuň nesli hemişe we ähli nesiller boýy Seniňki bolar».
13 Eý Reb, oňa bereket ber, dogrulyk bereketini agzyma goý, şonda men ony bereketleýärin».

14 Şol wagt, dogrulyk ruhy onuň agzyna girende, ol iki
elini Ýakubyň kellesine goýup:
15 Eý, dogruçyllygyň Rebbi we asyrlaryň Hudaýy, Sen
bereketlisiň, Ol seni ähli nesillerden has köp bereketlesin.
Eý, oglum, Ol saňa dogruçyllyk ýoluny bersin we seniň
nesliňe dogruçyllygy açsyn.
16 Ol seniň ömrüňde ogullaryňy köpeltsin, olar ýylyň
aýlarynyň sanyna görä dogsun. Olaryň ogullary gökdäki
ýyldyzlardan hem köp we beýik bolsun, olaryň sany deňiz
çägesinden hem köp bolsun.
17 Ol bu ajaýyp ýeri olara bersin — Ol ony Ybraýyma we
onuň nesillerine hemişe berjekdigini aýdan ýaly — we olar
ony ebedi mülk hökmünde saklasynlar.
18 Oglum, ömrümde seniň üçin bereketli çagalar dünýä
insin, ähli nesilleriň bereketli we mukaddes nesil bolsun.
19 Ejeňiň ömrüniň dowamynda onuň ruhuny täzelediň,
Seni doglan aýalyň garny saňa şeýle ak pata berýär, Meniň
söýgüm we göwüslerim saňa ak pata berýär, agzym we
dilim saňa köp öwgü berýär.
20 Ýer ýüzüne ýaýraň we köpeliň, nesliňiz gökleriň we
ýeriň şatlygynda ebedi kämil bolsun; nesliňiz şatlansyn,
beýik parahatçylyk gününde parahatçylyk bolsun.
21 Seniň adyň we nesliň ebedi ýaşasyn, Beýik Hudaý
olaryň Hudaýy bolsun, dogruçyl Hudaý olaryň ýanynda
ýaşasyn, Onuň mukaddes jaýy ebedi gurulsyn.
22 Seni alkyşlaýan bereketli bolsun, saňa ýalan sözleýän
ähli jandarlar näletlensin».
23 Ol gyzy öpüp, şeýle diýdi: «Ejeňiň ýüregi we mähiri
seniň üçin şatlanyp, saňa bereket berşi ýaly, dünýäniň
Rebbi seni söýsün we saňa bereket bersin».

26-NJY BAP

1 Şu hepdäniň ýedinji ýylynda Yshak uly ogly Esawy
çagyryp, oňa şeýle diýdi: «Men garrap galdym, oglum,
gözlerim görmän galdy, ölüm günümi bilmeýärin».
2 Indi aw ýaraglaryňy, sagdagyňy we ýaýyňy al-da,
meýdana çyk, oglum, meniň aw awlap, tut, maňa janymyň
isleýän tagamly iýmitini bişirip ber, iýip, ölmezden öň
janym saňa ak pata bererin».
3 Emma Rebekka Yshagyň Ysawa gepleşýändigini eşitdi.
4 Esaw irden aw awlamak we balyk tutmak üçin meýdana
gitdi we kakasyna getirdi.
5 Rebeka ogly Ýakuby çagyryp, oňa şeýle diýdi: «Men
seniň kakaň Yshagyň doganyň Ysawa şeýle diýýändigini
eşitdim: „Meni awla, maňa tagamly nahar bişirip ber we
maňa şol nahary getir“».
6 Ölmezden öň Rebbiň huzurynda iýip, saňa ak pata
bererin». Indi oglum, saňa tabşyrýan zadyma gulak as:
sürüňe git-de, maňa iki sany gowy geçi getir, men kakaňyň
halaýan tagamly iýmitini bişirip bererin. Sen ony kakaňa
getir, ol iýip, ölmezden öň Rebbiň huzurynda saňa ak pata
berer we sen ak pata alarsyň».
7 Ýakup ejesi Rebekka şeýle diýdi: «Eje, kakamyň iýjek
we oňa ýarajak zatlaryndan hiç zatdan çekinmerin. Diňe
ejem, ol meniň sesimi tanap, maňa degmek isleýär diýip
gorkýaryn.
8 Sen meniň ýumşak ýüňlüdigimi, doganym Esawyň bolsa
tüýlüdigini bilýärsiň, men onuň gözüniň öňünde erbet
adam bolup görünerin we onuň maňa tabşyrmadyk işini
ederin, ol maňa gaharlanar we men özüme bereket däl-de,
nälet getirerin».
9 Emma ejesi Rebekka oňa: «Oglum, seniň näletiň maňa
bolsun, diňe meniň sözüme gulak as» diýdi.
10 Ýakup ejesi Rebekanyň sözüne gulak asdy we iki sany
gowy we semiz geçi alyp, ejesine getirdi. Ejesi bolsa olary
öz halaýan tagamly etinden bişirdi.
11 Rebeka uly ogly Esawyň öýde ýanynda bolan ýagşy
ýagyşyny alyp, kiçi ogly Ýakuba geýim berdi, owlaklaryň
derisini bolsa onuň ellerine we boýnunyň açyk ýerlerine
dakdy.
12 Ol taýýarlan etini we çöregini ogly Ýakubyň eline berdi.
13 Ýakup kakasynyň ýanyna baryp: «Men seniň ogluň.
Maňa aýdanyň ýaly etdim. Tur, otur-da, tutan zatlarymdan
iý, kaka, janyň maňa ak pata berer» diýdi.
14 Yshak ogluna: «Oglum, nädip şeýle çalt tapdyň?» diýdi.
15 Ýakup: «Sebäbi seniň Hudaýyň Reb meni tapdy» diýdi.
16 Yshak oňa: «Ýakyn gel, oglum, sen meniň oglum
Esawmy ýa-da dälmi, el bilen tutaýyn» diýdi.
17 Ýakup kakasy Yshagyň ýanyna bardy. Yshagy elini
syçap: «Ses Ýakubyňky, ýöne eller Ysawyňky» diýdi.
18 Emma ol ony görmedi, sebäbi bu onuň aň-düşünje
güýjüni aýyrmak üçin gökden berlen bir buýrukdy. Yshak
bolsa ony görmedi, sebäbi onuň elleri dogany Ysawyňky
ýaly tüýlidi, şonuň üçin ol oňa ak pata berdi.
19 Ol: «Sen meniň oglum Esawmy?» diýip sorady. Ol:
«Men seniň ogluň» diýdi. Iblis: «Maňa ýakynlaş, oglum,
tutan zadyňdan iýeýin, janym saňa bereket bersin» diýdi.
20 Ol onuň ýanyna getirdi, ol iýdi, ol oňa şerap getirdi we
ol içdi.
21 Kakasy Yshak oňa: «Oglum, ýakynlaş-da meni öp»
diýdi.
22 Ol ýakynlaşyp, ony öpdi. Ol onuň geýiminiň ysyny
duýup, oňa ak pata berdi we şeýle diýdi: «Ine, oglumyň ysy
Rebbiň bereket beren meýdanynyň ysy ýalydyr».
23 Reb saňa gökleriň çygyny, ýeriň çygyny, bol däne we
ýag bersin; milletler saňa gulluk etsin, halklar saňa tagzym
etsin.
24 Doganlaryňyň hökümdary bol, ejeňiň ogullary saňa
tagzym etsinler. Rebbiň maňa we kakam Ybraýyma beren
ähli bereketleri saňa we seniň nesliňe ebedilik berilsin.
Seni näletlän näletlensin, seni ýalkanýan bereketlensin».
25 Yshak ogly Ýakuba ak pata berip gutarandan soň,
Ýakup kakasy Yshagyň ýanyndan çykandan soň gizlendi,
onuň dogany Ysaw bolsa awdan geldi.
26 Ol tagamly nahar bişirip, kakasyna getirdi we oňa:
«Kakam, tur, meniň maral etimden iý, şonda sen maňa ak
pata berersiň» diýdi.
27 Kakasy Yshak oňa: «Sen kim?» diýip sorady. Ol oňa:
«Men seniň ilkinji ogluň, ogluň Ysawdyryn. Maňa
tabşyran zadyňy etdim» diýdi.
28 Yshak örän haýran galyp: «Awlap, tutup, maňa getirip
beren kim? Sen gelmezden öň men olaryň hemmesini iýip,
oňa bereket berdim. Ol we onuň ähli nesilleri ebedi
bereketlenerler» diýdi.
29 Esaw kakasy Yshagyň sözlerini eşidende, gaty güýçli
we ajy gygyryp: «Maňa-da ak pata ber, kaka!» diýdi.
30 Ol oňa: «Doganyň hile bilen gelip, seniň bereketiňi
aldy» diýdi. Ol: «Indi men onuň adynyň näme üçin Ýakup
diýlip atlandyrylandygyny bilýärin. Ine, ol meniň ornumy

iki gezek bozdy: ol meniň ilkinji doglanlygymy aldy, indi bolsa meniň bereketimi aldy» diýdi.
31 Ol: «Ata, maňa bir bereket galdyrmadyňmy?» diýip sorady. Yshak Ysawa şeýle jogap berdi: «Ine, Men ony seniň hökümdaryň etdim, ähli doganlaryny oňa hyzmatkär etdim, ony köp bugdaý, şerap we ýag bilen güýçlendirdim. Indi seniň üçin näme etmeli, oglum?»
32 Esaw kakasy Yshaga: «Eý kaka, seniň ýekeje ak pataň barmy? Maňa-da ak pata ber, kaka!» diýdi.
33 Esaw sesini galdyryp aglady. Yshak oňa şeýle jogap berdi: «Seniň ýaşaýan ýeriň şeginden, gökleriň şeginden uzakda bolar.
34 Gylyjyň bilen ýaşarsyň, doganyňa gulluk edersiň. Sen beýik bolanyňda, onuň boýunturgyny boýnuňdan aýyranyňda, ölüme çenli doly günä edersiň, nesliň gökleriň astyndan kökünden aýrylar».
35 Esaw kakasynyň oňa beren ak patasy üçin Ýakuba haýbat atyp, öz içinden: «Kakamyň ýas günleri gelsin, doganym Ýakuby öldürerin» diýdi.

27-NJI BAP

1 Uly ogly Esawyň sözleri Rebekanyň düýşünde eşidildi we Rebeka kiçi ogly Ýakuby çagyryp,
2 oňa: «Ine, doganyň Esaw seni öldürmek üçin seniň üçin öç alar» diýdi.
3 Indi, oglum, meniň sözüme gulak as we tur-da, Harandaky doganym Labanyň ýanyna gaç we doganyňyň gahary sowulýança, gaharyny senden aýyrýança we seniň eden işleriňiň hemmesini ýatdan çykarýança, birnäçe gün onuň ýanynda gal. Şonda men adam iberip, seni ol ýerden alyp gelerin».
4 Ýakup: «Men gorkmaýaryn; eger ol meni öldürmek islese, men ony öldürerin» diýdi.
5 Emma ol oňa: «Bir günde iki oglumdan hem mahrum bolmaýyn» diýdi.
6 Ýakup ejesi Rebekka şeýle diýdi: «Sen kakamyň garrap, gözleri ýumşak bolany üçin görmeýändigini bilýärsiň. Eger men ony terk etsem, bu onuň üçin ýaramaz bolar. Men ony terk edip, seniň ýanyňdan giderin, kakam gaharlanyp, maňa nälet okaýar. Men gitmerin, ol meni iberende, men giderin».
7 Rebeka Ýakuba: «Men içeri girip, onuň bilen gürleşerin, ol seni ugradar» diýdi.
8 Rebekka içeri girip, Yshaga şeýle diýdi: «Esawyň özüne aýal edinen iki het gyzy sebäpli men janymdan ýigrenýärin. Eger Ýakup şeýle ýurduň gyzlaryndan birine aýal alsa, men näme üçin ýaşap bilerin, sebäbi Kengan gyzlary erbet».
9 Yshak Ýakuby çagyryp, oňa ak pata berdi we oňa şeýle öwüt berdi: «Kangan gyzlaryndan hiç birine aýal alma.
10 Tur-da, Mesopotamiýa, ejeňiň kakasy Betueliň öýüne git we şol ýerden ejeňiň dogany Labanyň gyzlaryndan bir aýal al.
11 Gudratygüýçli Hudaý saňa bereket bersin, köpeltsin we köpeltsin, şonda sen köp milletlere öwrülersiň. Atam Ybraýymyň bereketini saňa we seniň nesilleriňe bersin, şonda sen öz ýaşan ýeriňi we Hudaýyň Ybraýyma beren ähli ýerini miras alarsyňyz. Oglum, parahatçylyk bilen git».
12 Yshak Ýakuby iberdi. Ol Mesopotamiýa, Ýakubyň ejesi Rebekanyň dogany, aramly Betueliň ogly Labanyň ýanyna gitdi.
13 Ýakup Mesopotamiýa gitmek üçin turandan soň, Rebekanyň ruhy oglunyň üçin gynanyp, aglady.
14 Yshak Rebeka şeýle diýdi: «Uýam, oglum Ýakup üçin aglama, ol sag-aman gidýär we sag-aman gaýdyp geler».
15 Beýik Hudaý ony ähli ýamanlyklardan gorar we onuň bilen bolar, çünki Ol ony ömrüniň ahyryna çenli terk etmez.
16 Sebäbi men onuň nirä gitse-de, ähli zatda üstünlik gazanjakdygyny bilýärin, ol bize parahatçylyk bilen gaýdyp gelýänçä we biz ony parahatçylykda görýänçä.
17 Onuň üçin gorkma, uýam, çünki ol dogry ýolda we kämil adam, ol wepaly we heläk bolmaz. Aglama».
18 Yshak ogly Ýakup üçin Rebekany teselli etdi we oňa ak pata berdi.
19 Ýakup kyrk dördünji ýubileý ýylynyň ikinji hepdesiniň birinji ýylynda Harana gitmek üçin Kasam guýusyndan gitdi we şu hepdäniň birinji aýynyň täze aýynda, [irden sagat 21:15] daglardaky Luza, ýagny Betele geldi. Ol agşam şol ýere gelip, şol gije ýoluň günbataryndaky ýoldan öwrüldi we şol ýerde ýatdy, sebäbi gün batypdy.
20 Ol şol ýerdäki daşlaryň birini alyp, agajyň aşagyna goýdy we ýeke özi syýahat edip, uklap galdy.
21 Şol gije ol düýş gördi. Görse, ýerde bir basgançak durdy, onuň depesi asmana ýetip durdy. Görse, Rebbiň perişdeleri onuň üstüne çykyp-düşýärdiler. Görse, Reb onuň üstünde durdy.
22 Ol Ýakuba şeýle diýdi: «Men seniň ataň Ybraýymyň we Yshagyň Hudaýy Rebdirin; seniň ýatan ýeriňi saňa we seniň nesilleriňe bererin».
23 Seniň nesliň ýeriň tozany ýaly bolar, sen günbatara, gündogara, demirgazyga we günorta ýaýrarsyň, ähli milletleriň uruglary sende we seniň nesliňde bereketlener.
24 Ine, Men seniň bilen bolaryn, nirä gitseň-de seni goraryn we seni bu ýurda parahatçylyk bilen gaýtaryp getirerin, çünki saňa aýdanlarymyň hemmesini ýerine ýetirýänçäm seni terk etmerin».
25 Ýakup ukudan oýanyp: «Bu ýer, hakykatdanam, Rebbiň öýi, men ony bilmeýärdim» diýdi. Ol gorkup: «Bu ýer nähili gorkunç, ol Hudaýyň öýünden başga zat däl, bu bolsa gökleriň derwezesi» diýdi.
26 Ýakup irden turup, kellesiniň aşagyna goýan daşyny alyp, ony nyşan hökmünde sütün hökmünde dikdi we üstüne ýag guýdy. Ol ýere Beýtel diýip at berdi, ýöne bu ýeriň ilki Luz adydy.
27 Ýakup Rebbe kasam edip, şeýle diýdi: «Eger Reb meniň bilen bolsa, meni şu gidýän ýolumda gorap saklasa, maňa iýjek çörek we geýjek geýim berse, şonda men atamyň öýüne parahatçylyk bilen gaýdyp gelsem, Reb meniň Hudaýym bolar, bu ýerde nyşan hökmünde goýan bu daşym Rebbiň öýi bolar we maňa beren ähli zadyň ondan birini Saňa bererin, Hudaýym».

28-nji BAP

1 Soňra ol ýola düşüp, gündogara, Rebekanyň dogany Labanyň ýanyna geldi. Laban onuň bilen boldy we gyzy Rahel üçin bir hepde hyzmat etdi.
2 Üçünji hepdeligiň birinji ýylynda [irden sagat 21:22] ol oňa: «Saňa ýedi ýyl hyzmat eden aýalymy maňa ber» diýdi. Laban Ýakuba: «Saňa aýalyňy bererin» diýdi.

3 Laban uly gyzy Leýany Ýakuba aýallyga berdi, hyzmatkäri Zilpany bolsa oňa hyzmatkär edip berdi; Ýakup onuň Raheldigini pikir edip, muny bilmedi.
4 Ýakup onuň ýanyna girdi we gördi, ol Leýa eken. Ýakup Labana gaharlanyp, oňa şeýle diýdi: «Näme üçin maňa şeýle etdiň? Men saňa Leýa üçin däl-de, Rahel üçin hyzmat etmedimmi? Näme üçin maňa erbetlik etdiň?»
5 Gyzyňy al, men gideýin, sebäbi sen maňa ýamanlyk etdiň». Ýakup Raheli Leýadan has gowy görýärdi, sebäbi Leýanyň gözleri gowşakdy, ýöne keşbi örän owadandy; ýöne Raheliň gözleri owadan, owadan we örän owadandy.
6 Laban Ýakuba: «Biziň ýurtda kiçi gyzy ulysyndan öň bermek beýle edilmeýär» diýdi. Munuň dogry däldigini aýtmak gerek, sebäbi gökdäki tagtalarda şeýle ýazylypdyr we şeýle bellendi: hiç kim kiçi gyzyny ulysyndan öň bermeli däl. Emma uly gyz ilki, ondan soň kiçi gyzyny berýär. Şeýle eden adam gökde oňa günäkärlik edýär we muny edýän hiç kim dogry däl, sebäbi bu iş Rebbiň öňünde erbetdir.
7 Ysraýyl ogullaryna şeýle etmegi tabşyr, kiçisini ulysyna bermezden öň almasynlar we bermesinler, sebäbi bu örän erbet zat.
8 Laban Ýakuba şeýle diýdi: «Bu baýramçylyklaryň ýedi gününi geçir, men saňa Raheli bererin, sen maňa ýene ýedi ýyl hyzmat edersiň, öňki hepdede eden ýaly goýunlarymy otladarsyň».
9 Leýanyň baýramynyň ýedi güni geçen güni, Laban Raheli Ýakuba ýene ýedi ýyl hyzmat etmek üçin berdi, ol bolsa Zilpanyň gyz dogany Bilhany Rahele gyrnak edip berdi.
10 Ol Rahel üçin ýene ýedi ýyl gulluk etdi, sebäbi Leýa oňa mugt berlipdi.
11 Reb Leýanyň göwresini açdy we ol göwreli bolup, Ýakuba ogul dogurdy. Ýakuba üçünji hepdeligiň birinji ýylynda, dokuzynjy aýyň on dördünji güni Ruben adyny dakdy. [21:22 AM]
12 Emma Raheliň göwresi ýapylypdy, sebäbi Reb Leýanyň ýigrenilýändigini we Raheliň söýýändigini gördü.
13 Ýakup ýene-de Leýanyň ýanyna girdi. Leýa göwreli bolup, Ýakuba ikinji ogul dogurdy. Ýakup onuň adyny Şimgon goýdy. Bu onuň onunjy aýyň ýigrimi birinji güni, şu hepde üçünji ýylynda boldy. [21:24 AM]
14 Ýakup ýene-de Leýanyň ýanyna girdi. Leýa göwreli bolup, oňa üçünji ogul dogurdy. Ýakup onuň adyny şu hepde altynjy ýylyň birinji aýynyň täze aýynda Lewi goýdy. [21:27 AM]
15 Ýakup ýene-de onuň ýanyna girdi. Ol göwreli bolup, dördünji ogul dogurdy. Ýakup onuň adyny dördünji hepdeligiň birinji ýylynyň üçünji aýynyň on bäşinde Ýahuda goýdy. [21:29 AM]
16 Bularyň hemmesi sebäpli Rahel Leýa göwreli bolmansoň, oňa göriplik etdi we Ýakuba: «Maňa çagalar ber» diýdi. Ýakup bolsa: «Men seniň göwreliligiňiň miwelerini senden aldymmy? Men seni terk etdimmi?» diýdi.
17 Rahel Leýanyň Ýakuba dört ogul, ýagny Ruben, Şimgon, Lewi we Ýahudany dogurandygyny görüp, oňa: «Gyrnagym Bilhanyň ýanyna bar, ol göwreli bolup, maňa ogul dogurar» diýdi. (Ol öz gyrnagy Bilhany Ýakuba aýallyga berdi).
18 Ol aýalyň ýanyna girdi we aýal göwreli bolup, oňa bir ogul dogurdy. Ol onuň adyny üçünji hepdeligiň altynjy ýylynda, altynjy aýyň dokuzynjy güni Dan goýdy.
19 Ýakup Bilhanyň ýanyna ikinji gezek geldi we ol göwreli bolup, Ýakuba başga bir ogul dogurdy. Rahel dördünji hepdeligiň ikinji ýylynda, ýedinji aýyň bäşinji güni onuň adyny Naftaly goýdy. [21:30]
20 Leýa öz çagasyny dölläp bilmeýändigini görüp, Rahele göriplik etdi. Şeýle hem, ol öz hyzmatkäri Zilpany Ýakuba aýallyk berdi. Ol göwreli bolup, ogul dogurdy. Leýa dördünji hepdeligiň üçünji ýylynda, sekizinji aýyň on ikinji güni onuň adyny Gad goýdy. [21:31 AM]
21 Ol ýene-de onuň ýanyna girdi. Leýa göwreli bolup, oňa ikinji ogul dogurdy. Leýa dördünji hepde bäşinji ýylynda, on birinji aýyň ikinji gününde onuň adyny Aşer goýdy. [21:33 AM]
22 Ýakup Leýanyň ýanyna girdi. Leýa göwreli bolup, bir ogul dogurdy. Ol onuň adyny Ysakar goýdy. Bu, dördünji hepdeligiň dördünji ýylynda, bäşinji aýyň dördünji güni boldy. Leýa ony emzirýän aýala berdi.
23 Ýakup ýene-de onuň ýanyna girdi. Ol göwreli bolup, iki çaga, bir ogul we bir gyz dogurdy. Ol oglunyň adyny Zebulun, gyzynyň adyny bolsa Dina goýdy. Bu, dördünji hepde, altynjy ýylynda boldy.
24 Reb Rahele rehim edip, onuň göwresini açdy. Rahele göwreli bolup, ogul dogurdy. Ol Raheleniň adyny Ýusup goýdy. Bu dördünji hepdede, altynjy ýylyň dördünji aýynyň täze aýynda boldy. [21:34 AM]
25 Ýusup doglan günlerinde Ýakup Labana: «Aýallarymy we ogullarymy ber, meni kakam Yshagyň ýanyna iber, özüm üçin öý gurup ber, çünki men seniň iki gyzyň üçin saňa hyzmat eden ýyllarymy tamamladym we kakamyň öýüne giderin» diýdi.
26 Laban Ýakuba: «Aýlyk hakyňy almak üçin meniň ýanymda gal, sürülerimi ýene-de meniň üçin otlat we aýlyk hakyňy al» diýdi.
27 Olar biri-biri bilen ylalaşyp, oňa haky hökmünde gara, tegmilli we ak dogran guzularyň we owlaklaryň berilmegini ylalaşdylar. (Bularyň onuň haky bolmagy gerek)
28 Ähli goýunlar dürli görnüşli tegmilli, ala we gara guzulary dogurdylar. Olar ýene-de özlerine meňzeş guzulary dogurdylar. Tegmillileriň hemmesi Ýakubyňkydy, tegmilsizleri bolsa Labanyňkydy.
29 Ýakubyň emlägi örän köpeldi, onuň öküzleri, goýunlary, eşekleri we düýeleri, şeýle hem gullary we gyrnaklary bardy.
30 Laban we onuň ogullary Ýakuba göriplik etdiler, Laban bolsa onuň goýunlaryny yzyna aldy we Ýakuba ýaman niýet bilen gözegçilik etdi.

29-NJY BAP

1 Rahel Ýusuby dograndan soň, Laban goýunlaryny gyrkmaga gitdi, sebäbi olar ondan üç günlük ýol uzaklykdadylar.
2 Ýakup Labanyň goýunlaryny gyrkmaga barýandygyny görüp, Leýa bilen Rahely çagyryp, olara Kengan ýurduna özi bilen gitmegi maslahat berdi.
3 Ol olara düýşünde ähli zady görendigini, atasynyň öýüne gaýdyp barmalydygyny aýdanlarynyň hemmesini gürrüň

berdi. Olar bolsa: «Sen nirä gitseň, biz hem seniň bilen gideris» diýdiler.
4 Ýakup kakasy Yshagyň we kakasynyň kakasy Ybraýymyň Hudaýyna alkyş aýtdy. Ol turup, aýallary we çagalary bilen mündi, ähli emlägini alyp, derýadan geçip, Gilgada geldi. Ýakup niýetini Labandan gizläp, oňa aýtmady.
5 Dördünji hepdeniň ýedinji ýylynda Ýakup (ýüzüni) Gileada tarap öwürdi. [21:35 AM] Laban onuň yzyndan kowalady we üçünji aýda, on üçünji aýda Gileada Ýakuba ýetdi.
6 Emma Reb onuň Ýakuba zyýan ýetirmegine ýol bermedi, sebäbi ol gije düýşünde oňa göründi. Laban Ýakuba gepleşdi.
7 Şol günleriň on bäşinji güni Ýakup Laban we onuň bilen gelenleriň hemmesi üçin toý etdi. Şol gün Ýakup Labana, Laban hem Ýakuba Gilgad dagyndan beýlekisine ýaman niýet bilen geçmejekdigi barada ant içdi.
8 Ol şol ýerde şaýat üçin bir üýşük gurdy, şonuň üçin şol ýeriň ady şu üýşükden soň «Şaýat üýşügi» diýlip atlandyryldy.
9 Emma öňler Gilgadyň ýurduny refaimleriň ýurdy diýip atlandyrýardylar, sebäbi ol refaimleriň ýurdydy we refaimler (ol ýerde) boýlary on, dokuz, sekiz we ýedi tirsek bolan ägirtler dünýä indi.
10 Olaryň ýaşaýan ýerleri Ammon halkynyň ýurdundan Hermon dagyna çenlidi we patyşalyklarynyň merkezleri Karnaýym, Aştarot, Edreý, Misur we Beondy.
11 Reb olary ýaman işleri üçin ýok etdi, sebäbi olar örän erbetdi we olaryň ýerinde amorlar ýaşady, zalym we günäkärdi, we şu güne çenli ähli günälerini doly eden halk ýok, olaryň ýer ýüzünde ömrüniň dowamy galmady.
12 Ýakup Labany iberdi we ol Mesopotamiýa, Gündogar ýurduna gitdi, Ýakup bolsa Gilgada gaýdyp geldi.
13 Ol dokuzynjy aýyň on birinji gününde Ýabbok derýasyndan geçdi. Şol gün onuň dogany Esaw onuň ýanyna geldi we onuň bilen ýaraşdy. Ýakup bolsa Seir ýurduna gitdi, Ýakup bolsa çadyrlarda ýaşady.
14 Bäşinji hepdeniň birinji ýylynda, şu ýubileý ýylynda [21:36] ol Iordan derýasyndan geçip, Iordan derýasynyň aňyrsynda ýaşady we goýunlaryny üýşüp duran kölden Beýtşan, Dotana we Akrabbim tokaýyna çenli otlatdy.
15 Ol kakasy Yshaga ähli mal-mülküni, geýim-gejimini, iýmitini, etini, içgisini, süýdini, ýagyny, peýnirini we jülgeden birnäçe hurma iberdi.
16 Şeýle hem ejesi Rebekka ýylda dört gezek, aýlaryň aralygynda, ýer sürmek bilen orak aralygynda, güýz bilen ýagyşyň (möwsüminiň) we gyş bilen ýazyň arasynda Ybraýymyň diňine çenli baryp ýetdi.
17 Yshak Kasam guýusyndan gaýdyp, kakasy Ybraýymyň diňine çykyp, ogly Ysawdan aýry ýaşady.
18 Ýakup Mesopotamiýa giden döwründe, Esaw Ysmaýylyň gyzy Mahalaty özüne aýal edinip, kakasynyň we aýallarynyň ähli sürülerini ýygnady we Seir dagyna çykyp, kakasy Yshagy Kasam guýusynyň ýanynda ýeke goýup gitdi.
19 Yshak Kasam guýusyndan çykyp, Hebron daglarynda kakasy Ybraýymyň diňinde ýaşady.
20 Ýakup iberen zatlarynyň hemmesini, olaryň gerek bolan zatlarynyň hemmesini wagtal-wagtal şol ýere iberýärdi we olar Ýakuby bütin ýürekden we jan-tenden alkyşlaýardylar.

30-NJY BAP

1 Altynjy hepdeligiň birinji ýylynda [irden sagat 21:43] ol dördünji aýda parahatçylyk bilen Şekemiň gündogaryndaky Saleme gitdi.
2 Olar Ýakubyň gyzy Dinany ýurduň hökümdary, hiwili Hamoryň ogly Şekemiň öýüne alyp gitdiler. Şekem onuň bilen ýatyp, ony zorlady. Şekem on iki ýaşly kiçijik gyzjagazdy.
3 Ol kakasyndan we doganlaryndan gyzyň özüne gelin hökmünde berilmegini haýyş etdi. Ýakup we onuň ogullary Şekemiň adamlaryna gaharlandylar, sebäbi olar gyz doganlary Dinany zorlap, olara ýaman niýet bilen söz aýdyp, hilegärlik edip, olary aldapdylar.
4 Şimgon bilen Lewi garaşylmadyk ýagdaýda Şekeme gelip, Şekemiň ähli adamlaryna höküm çykardylar. Ol ýerde tapan ähli erkekleri öldürdiler, hiç kimi galdyrmadylar. Olar gyz doganlary Dinanyň abraýyny gaçyrandyklary üçin olaryň hemmesini azap bilen öldürdiler.
5 Şeýlelik bilen, mundan beýläk ysraýyl gyzynyň murdarlanmagy gaýtalanmasyn, sebäbi gökde olaryň garşysyna höküm çykaryldy, olar Ysraýylda utanç iş eden Şekemlileriň hemmesini gylyç bilen ýok etmeli.
6 Reb olary Ýakubyň ogullarynyň eline berdi, olar gylyç bilen ýok edip, olara höküm çykarsynlar we Ysraýylda bir gezek hem Ysraýyl gyzynyň haram edilmeginiň öňüni alsynlar.
7 Ysraýylda gyzyny ýa-da uýasyny başga milletlerden bolan birine bermek isleýän erkek bar bolsa, ol hökman öldürilsin we ony daşlap öldürerler, sebäbi ol Ysraýylda utanç döretdi; we aýaly otda ýakarlar, sebäbi ol atasynyň maşgalasynyň adyny abraýdan düşürdi we ol Ysraýyldan kökünden aýrylyp taşlanar.
8 Ysraýylda zynahor aýal ýa-da hapa zat ýer ýüzüniň nesilleriniň dowamynda tapylmasyn, çünki Ysraýyl Rebbe mukaddesdir we ony haram eden her bir adam hökman öler. Ony daşlar bilen urarlar.
9 Çünki Ysraýylyň ähli nesli barada gökdäki tagtalarda şeýle ýazylypdyr: ony haram eden adam hökman öler we daşlanar.
10 Bu kanunyň günleriň çägi ýok, günäniň geçilmesi ýa-da günäniň ödälmegi ýok. Emma gyzyny zorlan erkek bütin Ysraýylyň arasynda kökünden ýok ediler, sebäbi ol öz neslinden birini Moloka berip, ony haram etmek üçin haramlyk etdi.
11 Musa, ysraýyl halkyna gyzlaryny başga milletlere bermezligi we başga milletleriň gyzlaryny ogullaryna almazlygy tabşyr, sebäbi bu Rebbiň öňünde ýigrenjidir.
12 Şonuň üçin men size Şekemlileriň Dina garşy eden ähli işlerini we Ýakubyň ogullarynyň: «Biz gyzymyzy sünnetsiz adama bermeris, sebäbi bu biziň üçin utanç boldy» diýen sözlerini Kanunyň sözleri bilen ýazdym.
13 Bu Ysraýyl üçin, ýaşaýanlar üçin we başga milletleriň gyzlaryny alýanlar üçin utançdyr, çünki bu Ysraýyl üçin hapa we ýigrenjidir.
14 Eger Ysraýyl öz gyzyny başga milletlerden birine beren bolsa ýa-da öz gyzyny başga milletlerden birine beren bolsa, ol bu haramlykdan halas bolmaz.
15 Sebäbi betbagtlyk üstüne betbagtlyk, läle üstüne läle, her bir höküm, betbagtlyk we läle onuň üstüne geler. Eger

ol şeýle etse ýa-da gözlerini hapaçylyk edýänlerden, Rebbiň mukaddes öýüni hapa edýänlerden ýa-da Onuň mukaddes adyny ysnat edýänlerden gizlese, onda tutuş millet bu adamyň ähli hapaçylyklary we ysnatlary üçin höküm ediler.
16 Adamlara hormat goýulmaz [we olara hormat goýulmaz], miweleri, sadakalary, ýakma gurbanlyklaryny we ýaglary, şeýle hem hoşboý ysly yslary kabul edilmez. Ysraýylda mukaddes ýeri hapa eden her bir erkek ýa-da aýal şeýle bolar.
17 Şonuň üçin saňa şeýle tabşyryk berýärin: Ysraýyla şu şaýatlyk barada şaýatlyk et: Şekemlileriň we olaryň ogullarynyň nähili bolandygyny gör. Olar Ýakubyň iki oglunyň eline berlip, olary gynap öldürdiler. Bu olara dogrulyk hökmünde hasaplandy we olara dogrulyk hökmünde ýazylypdyr.
18 Lewiniň nesli ruhanylyk we lewi bolmak üçin saýlandy, olar biziň ýaly Rebbiň öňünde hemişe hyzmat edip, Lewi we onuň ogullary ebedi bereketlensinler, sebäbi ol Ysraýyla garşy çykanlaryň hemmesinden dogrulygy, hökümi we öç almagy ýerine ýetirmäge yhlaslydy.
19 Şeýdip, olar gökdäki tagtalara Onuň peýdasyna şaýatlyk hökmünde ähli Hudaýyň öňünde bereket we dogrulyk ýazyp goýýarlar:
20 Biz adamyň ömrüniň dowamynda, ýylyň ähli döwürlerinde ýerine ýetiren dogrulygyny ýatlaýarys; müň nesil ýazyp alýança, bu oňa we ondan soňky nesillerine ýetýänçä, ol gökdäki tagtalarda dost we dogruçyl adam hökmünde ýazylypdyr.
21 Men bu wakalaryň hemmesini seniň üçin ýazyp, saňa ysraýyl halkyna: günä etme, kanunlary bozma we özleri üçin bellenen ähti bozma, diňe ony ýerine ýetir we dost hökmünde ýazyl.
22 Emma olar günä edip, her hili hapaçylyk etseler, gökdäki tagtalarda duşman hökmünde ýazylar we ýaşaýyş kitabyndan ýok ediler, şeýle hem ýok ediljekleriň kitabyna we ýerden köküňden aýryljaklaryň kitabyna ýazylar.
23 Ýakubyň ogullary Şekemi öldüren güni, olaryň peýdasyna gökde olaryň adalatlylygy, dogrulygy we günäkärlerden öç alandygy barada ýazgy ýazyldy we ol bereket hökmünde ýazyldy.
24 Olar aýal doganlary Dinany Şekemiň öýünden alyp çykdylar we Şekemdäki ähli zady, goýunlaryny, öküzlerini, eşeklerini, ähli baýlyklaryny we sürülerini ele geçirip, olaryň hemmesini kakalary Ýakuba getirdiler.
25 Ol şäheri gylyçdan geçirendikleri üçin olary käýedi, sebäbi ol ýerde ýaşaýanlardan, kenganlylardan we perizlilerden gorkýardy.
26 Şekemiň töweregindäki ähli şäherleriň ilaty Rebbiň gorkusyna duçar boldular, şonuň üçin olar Ýakubyň ogullarynyň yzyndan kowalamadylar, sebäbi olaryň üstüne gorky düşüpdi.

31-nji BAP

1 Täze Aýda Ýakup öýündäki ähli adamlara şeýle diýdi: «Özüňizi arassalap, geýimleriňizi geýiniň, turup, Beýtele gideliň. Men doganym Ysawyň öňünde gaçyp giden günümde, oňa kasam içipdim, sebäbi ol meniň bilen boldy we meni bu ýurda parahatçylyk bilen getirdi, şeýle hem araňyzda ýaşaýan başga hudaýlary kowuň».
2 Olar başga hudaýlary, gulaklaryndaky we boýunlaryndaky zatlary, şeýle hem Raheliň kakasy Labandan ogurlap, Ýakuba doly beren butlaryny taşladylar. Rahel bolsa olary ýakyp, bölek-bölek edip ýok etdi we Şekem topragyndaky dub agajynyň aşagynda gizledi.
3 Ol ýedinji aýyň täze aýynda Beýtele gitdi. Ol ýatan ýerinde gurbanlyk sypasyny gurup, şol ýerde sütün dikdi we kakasy Yshaga we ejesi Rebekka gurbanlyk üçin gelmegini habar berdi.
4 Yshak: «Oglum Ýakuby getir, ölmezden öň ony göreýin» diýdi.
5 Ýakup kakasy Yshagyň we ejesi Rebekanyň ýanyna, kakasy Ybraýymyň öýüne gitdi. Ol Lewi bilen Ýahuda atly iki ogluny alyp, kakasy Yshagyň we ejesi Rebekanyň ýanyna geldi.
6 Rebekka Ýakuby öpmek we gujaklamak üçin diňden çykyp, onuň öňüne geldi, sebäbi ol: «Ine, ogluň Ýakup geldi» diýen sözleri eşidende, onuň ruhy dikeldildi we ony öpdi.
7 Ol onuň iki ogluny görüp, olary tanap: «Bular seniň ogullaryňmy, oglum?» diýip sorady. Ol olary gujaklap, öpdi we olara ak pata berip: «Ybraýymyň nesli seniň araňda meşhur bolar we ýer ýüzünde bereket bolar» diýdi.
8 Ýakup iki ogly bilen kakasy Yshagyň ýanyna, onuň ýatan otagyna girdi. Ýakup kakasynyň elinden tutup, egilip, ony öpdi. Yshak ogly Ýakubyň boýnundan gujaklap aglady.
9 Yshagyň gözleri garaňkylykdan aýryldy we ol Ýakubyň iki ogluny, Lewini we Ýahudany görüp: «Oglum, bular seniň ogullaryňmy?» diýdi.
10 Ol oňa olaryň hakykatdanam öz ogullarydygyny aýtdy: «Sen olaryň hakykatdanam meniň ogullarymdygyny gördüň».
11 Olar onuň ýanyna geldiler, ol öwrülip, olary öpdi we ikisini hem gujaklady.
12 Pygamberlik ruhy onuň agzyna düşdi we ol Lewini sag elinden, Ýahudany bolsa çep elinden tutdy.
13 Ol ilki Lewi tarap öwrüldi we ilki oňa ak pata berip başlady we oňa şeýle diýdi: «Ähli zatlaryň Hudaýy, ähli asyrlaryň Rebbi seni we seniň çagalaryňy ähli asyrlaryň dowamynda ak pata bersin».
14 Reb saňa we seniň nesliňe beýiklik we şöhrat bersin, seni we seniň nesliňi ähli ynsanlaryň arasyndan Özüne ýakynlaşdyrsyn, Öz mukaddes ýerinde huzur perişdeleri we mukaddesler hökmünde hyzmat etsin. (Olar ýaly) ogullaryňyň nesli şöhrat, beýiklik we mukaddeslik üçin bolar we olary ähli asyrlar üçin beýik etsin.
15 Olar Ýakubyň ogullarynyň ähli nesilleriniň kazylary, hökümdarlary we ýolbaşçylary bolarlar; Rebbiň sözüni dogrulyk bilen aýdarlar, Onuň ähli hökümlerini dogrulyk bilen höküm ederler. Olar Meniň ýollarymy Ýakuba, Meniň ýollarymy Ysraýyla yglan ederler. Olaryň agzynda Rebbiň bereketi berler, söýgülileriň ähli nesillerine bereket berler.
16 Ejeň seniň adyňy Lewi diýip atlandyrdy, we ol seniň adyňy dogry atlandyrdy; Sen Rebbe goşularsyň we Ýakubyň ähli ogullarynyň ýoldaşy bolarsyň; Onuň saçagy seniňki bolsun, sen we seniň ogullaryň ondan iýsinler; Saçagyň nesiller boýy doýar, iýmitiň bolsa nesiller boýy ýetmezçilik etmesin.
17 Seni ýigrenýänleriň hemmesi seniň öňüňde ýykylsyn, ähli duşmanlaryň köküňden aýrylyp, ýok bolsun; Seni

alkyşlaýan bereketli bolsun, seni näletleýän her bir millet näletlensin».
18 Ol Ýahuda şeýle diýdi: «Reb saňa güýç we güýç bersin, seni ýigrenýänleriň hemmesini basmak üçin; sen we ogullaryňyň biri Ýakubyň ogullarynyň üstünden hökümdar bolarsyň; seniň we ogullaryňyň ady ýaýrasyn we ähli ýurda we sebitlere ýaýrasyn. Şonda milletler seniň öňüňde gorkarlar, ähli milletler titreerler».
19 Ýakup nesliniň kömegi Sende bolar, Ysraýylyň halasgäri Sende bolar.
20 Sen öz adalatlylygyň hormat tagtynda oturanyňda, söýgülileriň ogullarynyň ähli nesli üçin uly parahatçylyk bolar; Seni aklaýan bereketli bolsun, seni ýigrenýänleriň, saňa azar berýänleriň we näletleýänleriň hemmesi kökünden aýrylyp, ýer ýüzünden ýok edilip, näletlenerler».
21 Soňra ol yzyna öwrülip, ony ýene-de öpdi we gujaklady we örän şatlandy, sebäbi ol ogly Ýakubyň ogullaryny hakykatdanam görüpdi.
22 Ol onuň aýagynyň arasyndan çykyp, ýere ýykylyp, oňa tagzym etdi. Ol olara ak pata berdi we şol gije kakasy Yshagyň ýanynda ýatdy. Olar şatlyk bilen iýip-içdiler.
23 Ol Ýakubyň iki ogluny, birini sag tarapynda, beýlekisini bolsa çep tarapynda uklatdy we bu oňa dogruçyllyk hökmünde hasaplandy.
24 Ýakup gijesi kakasyna Rebbiň oňa nähili uly rehim edendigini, onuň ähli ýollarynda nähili üstünlik gazanandygyny we ony ähli ýamanlyklardan nähili gorandygyny gürrüň berdi.
25 Yshak öz gulu Yshagyň ogullaryndan rehimini we dogrulygyny aýyrmadyk kakasy Ybraýymyň Hudaýyna alkyş aýtdy.
26 Irden Ýakup kakasy Yshaga Rebbe beren kasamyny, gören görnüşini, gurbanlyk sypasyny gurandygyny, wada berşi ýaly, Rebbiň öňünde gurbanlyk bermek üçin ähli zadyň taýýardygyny we ony eşege mündürmäge gelendigini gürrüň berdi.
27 Yshak ogly Ýakuba şeýle diýdi: «Men seniň bilen gidip bilmerin, sebäbi men garradym we ýolumy göterip bilmeýärin. Oglum, parahatlyk bilen git, çünki men şu gün ýüz altmyş bäş ýaşynda; indi ýola çykyp bilmeýärin; ejeňi eşege mündür we ony seniň bilen goýber».
28 Oglum, seniň meniň üçin gelendigiňi bilýärin, meni diri gören günüň üçin, oglum, men hem seni gördüm, şu gün bereketli bolsun.
29 Sen üstünlik gazanyp, kasamyňy ýerine ýetir; kasamyňy yza çekme, sebäbi kasamyň üçin jogap bermeli bolarsyň; indi ony ýerine ýetirmäge howluk, kasamyňy bereniň üçin ähli zady ýaradan Hudaý razy bolsun».
30 Ol Rebeka: «Ogluň Ýakup bilen git» diýdi. Rebeka ogly Ýakup bilen, Debora bolsa onuň bilen gitdi we olar Beýtele geldiler.
31 Ýakup kakasynyň oňa we iki ogly Lewi bilen Ýahuda beren dogasyny ýadyna saldy we şatlanyp, ata-babalarynyň Ybraýym bilen Yshagyň Hudaýyna alkyş aýtdy.
32 Ol şeýle diýdi: «Indi men özümiň we ogullarymyň hem ähli zadyň Hudaýynyň öňünde ebedi umydymyň bardygyny bilýärin»; we bu ikisi barada şeýle bellendi; we olar muny Yshagyň olary nähili ak pata berendigi barada gökdäki tagtalarda ebedi şaýatlyk hökmünde ýazýarlar.

32-NJI BAP

1 Ol şol gijäni Beýtelde geçirdi we Lewi düýşünde onuň we onuň ogullarynyň ebedilik Beýik Hudaýyň ruhanysy edilip bellenendigini gördü; ol ukudan oýanyp, Rebbe alkyş aýtdy.
2 Ýakup şu aýyň on dördünji güni irden turup, özi bilen gelenleriň hemmesiniň, adamlaryň we mallaryň, altynyň, ähli gap-gaçlaryň we geýimleriň ondan birini berdi.
3 Şol günlerde Rahel ogly Benýamin bilen göwreli boldy. Ýakup ogullaryny ondan başlap sanap çykdy we Lewi Rebbiň paýyna düşdi, kakasy bolsa oňa ruhanylyk lybaslaryny geýdirip, ellerini doldurdy.
4 Şu aýyň on bäşinji güni ol gurbanlyk sypasynda Hudaýyň huzurynda ýakymly ysly bolmak üçin ýakma gurbanlygy hökmünde mallardan on dört öküz, ýigrimi sekiz goç, kyrk dokuz goýun, ýedi guzy we ýigrimi bir geçi getirdi.
5 Bu onuň miwe sadakalary we içgi sadakalary bilen birlikde ondan birini berjekdigi barada beren kasamynyň netijesinde berlen sadakady.
6 Ot ony ýakyp gutarandan soň, ol ot üstünde ýakymly ysly tütetgi ýakdy, şükür gurbanlygy hökmünde iki öküz, dört goç, dört goýun, dört geçi, iki birýaşar goýun we iki geçi ýakdy; ol ýedi günläp her gün şeýle etdi.
7 Ol, onuň ähli ogullary we adamlary ýedi günüň dowamynda şatlyk bilen nahar iýip, ony ähli kynçylyklaryndan halas edip, wada beren Rebbe alkyş we şükür etdiler.
8 Ol ähli halal haýwanlaryň ondan birini berdi we ýakma gurbanlyk berdi, emma haram haýwanlary ogly Lewige bermedi we ähli adamlaryň janyny oňa berdi.
9 Lewi on doganynyň ýerine kakasy Ýakubyň öňünde Beýtelde ruhanylyk wezipesini ýerine ýetirdi we ol ýerde ruhany bolup işledi. Ýakup kasamyny etdi. Şeýdip, ol ondan bir bölegini Rebbe gaýtaryp berdi we ony mukaddes etdi, şonuň üçin ol Oňa mukaddes boldy.
10 Şonuň üçin hem gökdäki tagtalarda ondan bir bölegi her ýyl Rebbiň huzurynda, Onuň adynyň saklanjak ýerinde iýmek üçin kanun hökmünde bellendi we bu kanunyň günleriniň çägi ýok.
11 Bu perman, saýlanan ýerinde Rebbiň huzurynda ikinji ondan bir bölegini iýmek bilen ýylba-ýyl ýerine ýetirilmegi we şu ýyldan indiki ýyla çenli ondan hiç zat artyk galmazlygy üçin ýazylypdyr.
12 Sebäbi tohum ýylyň tohumy ýygnalýan günlerine çenli, şerap bolsa şerap bolýan günlerine çenli, ýagy bolsa möwsüminiň günlerine çenli iýiler.
13 Ondan galan we könelen zatlaryň hemmesi hapa hasaplansyn, otda ýakylsyn, sebäbi ol hapadyr.
14 Şeýdip, olar ony mukaddes ýerde bilelikde iýsinler we onuň könelmegine ýol bermesinler.
15 Öküzleriň we goýunlaryň ähli ondan bir bölegi Rebbe mukaddes bolar we Onuň ruhanylaryna degişli bolar, olar ony her ýyl Onuň huzurynda iýerler, çünki gökdäki tagtalara ondan bir bölegi barada şeýle buýruk berildi we oýuldy.
16 Ertesi gije, şu aýyň ýigrimi ikinji güni, Ýakup şol ýeri gurup, howlynyň daşyny diwar bilen gurşap almagy, ony özi we ondan soňky çagalary üçin ebedi mukaddes etmegi we mukaddes etmegi ýüregine düwdi.

17 Reb gijesine oňa göründi we ony ak pata berdi we şeýle diýdi: «Seniň adyň Ýakup däl-de, Ysraýyl seniň adyňy dakarlar».
18 Ol ýene-de oňa şeýle diýdi: «Men gökleri we ýeri ýaradan Rebdirin, seni köpelderin we seni örän köpelderin, patyşalar senden çykar we olar ynsan ogullarynyň aýagy basan her ýere höküm çykararlar».
19 Men seniň nesliňe gökleriň aşagyndaky ähli ýer ýüzüni bererin, olar ähli milletleri öz isleglerine görä höküm ederler, şondan soň olar bütin ýer ýüzüni eýeläp, ony ebedi miras alarlar».
20 Şeýdip, Hudaý onuň bilen gepleşip gutardy we onuň ýanyndan çykdy. Ýakup bolsa göge çykýança seretdi.
21 Ol gijäniň bir görnüşini gördi we şu ýerde bir perişdäniň elinde ýedi tagta bilen gökden aşak düşendigini gördü. Ol olary Ýakuba berdi. Ýakuba bolsa olary okap, onda ýazylanlaryň hemmesini bildi. Ol özüniň we ogullarynyň başyna ähli döwürlerde nämeleriň düşjekdigini bildi.
22 Ol tagtalarda ýazylanlaryň hemmesini oňa görkezip, şeýle diýdi: «Bu ýeri gurma, ony ebedi mukaddes ýer et we bu ýerde ýaşama, çünki bu ýer ol ýer däl. Atañ Ybraýymyň öýüne git we atañ ölýänçä atañ Yshagyň ýanynda ýaşa».
23 Sen Müsürde parahatçylykda ölersiň we bu ýurtda Ybraýym we Yshagyň ýanynda ata-babalaryňyň guburynda hormat bilen jaýlanarsyň.
24 Gorkma, çünki sen ony nähili görüp, nähili okasañ, hemmesi şeýle bolar; we sen ähli zady nähili görüp, nähili okasañ, şony ýaz».
25 Ýakup: «Ýa Reb, men okaýan we gören zatlarymyň hemmesini nädip ýatda saklap bilerin?» diýdi. Ol oňa: «Men ähli zady Seniň ýadyňa salaryn» diýdi.
26 Ol onuň ýanyndan turdy we ukusyndan oýandy, okan we gören zatlarynyň hemmesini ýadyna saldy we okan we gören ähli sözlerini ýazyp aldy.
27 Ol şol ýerde ýene bir gün baýram etdi we öňki günlerde eden gurbanlyklarynyň hemmesini şol ýerde gurbanlyk etdi we şol güne «Goşmaça» diýip at berdi, sebäbi bu gün goşuldy we öňki günleri «Baýram» diýip atlandyrdy.
28 Şeýdip, onuň bolmalydygy aýdyňlaşdy we ol gökdäki tagtalarda ýazylypdyr. Şonuň üçin oňa ony baýram etmegiň we ony ýedi günlük baýramçylyga goşmagyň gerekdigi aýan edildi.
29 Onuň adyna «Goşmaça» diýildi, sebäbi ol baýramçylyk günleriniň arasynda ýylyň günleriniň sanyna görä hasaba alynýardy.
30 Şu aýyň ýigrimi üçünji güni, gijesi, Rebekanyň enekesi Debora aradan çykdy we ony şäheriň aşagynda, derýanyň boýundaky dub agajynyň aşagynda jaýladylar. Ol bu ýeriň adyny Debora derýasy, dub agajyny bolsa Deboranyň ýas tutýan duby diýip atlandyrdy.
31 Rebeka kakasy Yshagyň ýanyna gitdi. Ýakup onuň kakasynyň isleýän naharyny taýýarlasyn diýip, gyzynyň elinden goçlary, goýunlary we geçileri iberdi.
32 Ol ejesiniň yzyna düşüp, Kabratan ýurduna geldi we şol ýerde ýaşady.
33 Rahel gije ogul dogurdy we onuň adyny: «Gamgynlygymyň ogly» diýip goýdy, sebäbi ol ony dogurmakda ejir çekdi. Emma kakasy onuň adyny Benýamin goýdy, bu ýubileýiň altynjy hepdesiniň birinji güni, sekizinji aýyň on birinji güni. [21:43 AM]
34 Rahel şol ýerde aradan çykdy we Efrata, ýagny Beýtullaham ýurdunda jaýlandy. Ýakup Raheliň guburynyň üstündäki ýoluň ugrunda, onuň guburynyň üstünde bir sütün dikdi.

33-NJI BAP

1 Ýakup Magdaladrefiň günortasynda ýaşady we onuň onunjy aýynyň täze aýynda aýaly Lea bilen kakasy Yshagyň ýanyna gitdi.
2 Ruben Raheliň hyzmatkäri, kakasynyň gyrnagy Bilhanyň gizlin ýerde suwa düşýändigini görüp, oňa aşyk boldy.
3 Ol gije gizlenip, Bilhanyň öýüne girdi we ony öýünde düşekde ýalňyz ýatyp ýatanyny gördü.
4 Ol aýalyň ýanynda ýatdy, aýal oýanyp, Rubeniň düşekde onuň bilen ýatandygyny gördi. Ruben örtüginiň gyrasyny açyp, ony tutup gygyrdy we bildi ki, ol Ruben eken.
5 Ol ondan utandy, elini ondan goýberdi, ol bolsa gaçyp gitdi.
6 Ol bu waka üçin gaty gynandy we muny hiç kime aýtmady.
7 Ýakup gaýdyp gelip, ony gözledi, ol bolsa oňa: «Men seniň üçin arassa däl, sebäbi men seniň üçin haram boldum. Ruben meni haram etdi we gijelerine meniň bilen ýatdy, men bolsa uklap ýatyrdym we ol meniň etegimi açyp, meniň bilen ýatýança hiç zat bilmedim» diýdi.
8 Ýakup Rubene gaty gaharlandy, sebäbi ol Bilha bilen ýatypdy we kakasynyň etegini açypdy.
9 Ýakup Ruben ony haram edendigi üçin oňa ýene-de ýakynlaşmady. Kakasynyň etegini açýan her bir erkek Rebbiň nazarynda ýigrenji bolansoň, ol örän erbet iş edýär.
10 Şonuň üçin gökdäki tagtalarda erkek adamyň atasynyň aýaly bilen ýatmaly däldigi we kakasynyň ýubkasyny açmaly däldigi ýazylyp, tabşyrylypdyr, sebäbi bu haramdyr. Atasynyň aýaly bilen ýatýan erkek we aýal hökman bile ölerler, sebäbi olar ýer ýüzünde haram işleri etdiler.
11 Hudaýymyzyň öňünde Özüne miras hökmünde saýlan milletinde hiç hili haram zat bolmaz.
12 Ikinji gezek ýazylypdyr: «Atasynyň aýaly bilen ýatana nälet bolsun, sebäbi ol atasynyň utanç ýerini açdy» we Rebbiň ähli mukaddesleri: «Goý, şeýle bolsun» diýdiler.
13 Musa, ysraýyl halkyna bu sözi berjaý etmegi tabşyr, sebäbi bu ölüm jezasyny getirýär; bu hapadyr we muny eden adamyň günäsini örtmek üçin hemişelik töleg ýok, ýöne ol öldürilmeli, daşlanmaly we Hudaýymyzyň halkynyň arasyndan kökünden aýrylmaly.
14 Ysraýylda şeýle edýän hiç bir adamyň ýer ýüzünde bir gün hem diri galmagyna rugsat berilmeýär, sebäbi ol ýigrenji we hapadyr.
15 Olar: «Ruben kakasynyň gyrnagy bilen ýatyp, oňa ýaşaýyş berildi we günäleri bagyşlandy» diýmesinler. Ruben hem ärli bolsa-da, kakasy Ýakup dirikä.
16 Şol wagta çenli hemmeler üçin düzgün, höküm we kanun doly derejede açylmady, ýöne seniň günleriň we möwsümleriň kanuny, ebedi nesiller üçin ebedi kanun hökmünde seniň günleriň dowamynda açyldy.
17 Bu kanunyň günleriň tamamlanmagy we günäniň ödüni almak üçin töleg tölemek ýok, emma olaryň ikisi hem milletiň arasynda kökünden ýok edilmelidir; olar günä eden güni olary öldürmelidirler.

18 Musa, sen muny Ysraýyl üçin ýazyp goý, olar muny berjaý edip, şu sözlere laýyklykda hereket etsinler we ölüme sebäp bolýan günä etmesinler, çünki Hudaýymyz Reb Kazydyr, Ol adamlara hormat goýmaýar we sowgatlary kabul etmeýär.
19 Olara ähtiň şu sözlerini aýt, şonda olar eşidip, berjaý edip, seresap bolup, ýok bolup, ýurtdan aýrylmazlar, çünki Hudaýymyzyň öňünde ýer ýüzünde muny edýänleriň hemmesi hapaçylyk, ýigrençlik, hapaçylyk we murdarlykdyr.
20 Olaryň ýer ýüzünde edýän zynasyndan uly günä ýok, çünki Ysraýyl Hudaýy Rebbiň mukaddes milleti, miras galan milleti, ruhany we şa milleti we Onuň öz mülküdir; şeýle hapaçylyk mukaddes milletiň arasynda peýda bolmaz.
21 Bu altynjy hepdeligiň üçünji ýylynda [irden sagat 21:45] Ýakup we onuň ähli ogullary Ybraýymyň öýüne baryp, onuň kakasy Yshagyň we ejesi Rebekanyň golaýynda ýaşadylar.
22 Ýakubyň ogullarynyň atlary şeýledi: ilkinji ogly Ruben, Şimgon, Lewi, Ýahuda, Ysakar, Zebulun, Leýanyň ogullary; Raheliň ogullary Ýusup we Benýamin; Bilhanyň ogullary Dan we Naftaly; Zilpanyň ogullary Gat we Aşer; şeýle hem Ýakubyň ýekeje gyzy Leýanyň gyzy Dina.
23 Olar gelip, Yshaga we Rebekka tagzym etdiler. Olary görenlerinde, Ýakuba we onuň ähli ogullaryna ak pata berdiler. Yshak kiçi ogly Ýakubyň ogullaryny görüp, örän şatlandy we olara ak pata berdi.

34-NJI BAP

1 Kyrk dördünji ýubileýiň şu hepdesiniň altynjy ýylynda [21:48] Ýakup ogullaryny goýunlaryny otlatmaga, hyzmatkärlerini bolsa Şekemiň öri meýdanlaryna iberdi.
2 Amorlaryň ýedi patyşasy olary öldürmek we mallaryny ele geçirmek üçin agaçlaryň aşagynda gizlenmek üçin olara garşy ýygnandylar.
3 Ýakup, Lewi, Ýahuda we Ýusup öýde kakasy Yshagyň ýanyndadylar, sebäbi onuň ruhy gamgyndy we olar ony terk edip bilmediler; Benýamin iň kiçisidi, şonuň üçin hem kakasynyň ýanynda galdy.
4 Taphu patyşasy, Aresanyň patyşasy, Seraganyň patyşasy, Selonyň patyşasy, Gaasyň patyşasy, Beýtoronyň patyşasy, Maanisakiriň patyşasy we şu daglarda ýaşaýanlaryň hemmesi Kengan ýurdundaky tokaýlarda ýaşaýardylar.
5 Olar muny Ýakuba habar berip: «Ine, amor patyşalary seniň ogullaryňy gurşap aldylar we olaryň mallaryny taladylar» diýdiler.
6 Şeýdip, ol üç ogly, kakasynyň ähli hyzmatkärleri we öz hyzmatkärleri bilen öýünden turdy we gylyçly alty müň adam bilen olaryň garşysyna çykdy.
7 Ol Şekemiň öri meýdanlarynda olary öldürdi, gaçyp gidenleriň yzyndan kowdy we olary gylyçdan geçirdi, Aresany, Tafuny, Saregany, Selony, Amanisakir we Gagaany öldürdi we onuň sürülerini yzyna aldy.
8 Ol olary ýeňip, olara salgyt tölemek üçin salgyt saldy, ýagny ýerleriniň bäş miwesini, şeýle hem Robel we Tamnataresi gurdy.
9 Şeýdip, ol parahatçylyk bilen gaýdyp geldi we olar bilen parahatçylyk baglaşdy. Olar onuň gullary boldular, tä ol we onuň ogullary Müsüre giden güne çenli.
10 Şu hepdäniň ýedinji ýylynda [irden sagat 21:49] ol Ýusuby doganlarynyň hal-ýagdaýyny bilmek üçin öýünden Şekem topragyna iberdi we olary Dotan ýurdunda tapdy.
11 Olar oňa hyýanat edip, ony öldürmek üçin dildüwşük gurdular, ýöne pikirlerini üýtgedip, ony Ysmaýyl söwdagärlerine satdylar we Müsüre getirdiler. Ony fyrownyň agzy, aşpezleriň başlygy, Elew şäheriniň ruhany Potifara satdylar.
12 Ýakubyň ogullary bir ojagy soýup, Ýusubyň köýnegini ganyna batyrdylar we ýedinji aýyň onunjy güni ony kakalary Ýakuba iberdiler.
13 Ýusup agşam ony getirip, bütin gije ýas tutdy. Öluminiň ýasyny tutup, gyzdyryp: «Ýusuby bir ýaman haýwan iýdi» diýdi. Öýüniň ähli agzalary hem şol gün onuň bilen ýas tutdular we onuň bilen birlikde bütin gün ýas tutdular.
14 Ogullary we gyzy oňa teselli bermäge turdular, ýöne ol ogluna teselli bermek islemedi.
15 Şol gün Bilha Ýusubyň ölendigini eşidip, onuň ýasyny tutup öldi. Ol Kafratefde ýaşaýardy, onuň gyzy Dina hem Ýusubyň ölenden soň öldi.
16 Bir aýyň içinde Ysraýyla üç gezek ýas geldi. Olar Bilhany we gyzy Dinany Raheliň guburynyň garşysynda jaýladylar.
17 Ol Ýusubyň üçin bir ýyllap ýas tutdy we hiç wagt ýas tutmady, sebäbi ol: «Meni oglum üçin ýas tutup, gabra gitmäge rugsat beriň» diýdi.
18 Şonuň üçin ysraýyl ogullaryna ýedinji aýyň onunjy gününde, ýagny Ýusuby agladan habaryň kakasy Ýakuba ýeten gününde özlerini ejir çekdirmek tabşyryldy, sebäbi olar kakasynyň ogly Ýusuba bolan söýgüsini gynandyrypdylar, olar ýylda bir gezek ýedinji aýyň onunjy gününde günäleri üçin özlerini günäkärlemelidi.
19 Bu gün olaryň günäleri, ähli jenaýatlary we ähli ýalňyşlyklary üçin gynanmaklary we ýylda bir gezek şol gün özlerini arassalamaklary üçin bellendi.
20 Ýusup aradan çykandan soň, Ýakubyň ogullary özlerine aýal aldylar. Rubeniň aýalynyň ady Ada, Şimgonyň aýalynyň ady kananly Adlbaa, Lewiniň aýalynyň ady bolsa Aram gyzlaryndan Melka, Terahyň ogullaryndan bolan Ýahudanyň aýalynyň ady kananly Betasuel, Ysakaryň aýalynyň ady Hezaga, Zabulunyň aýalynyň ady Niýman, Danyň aýalynyň ady Egla, Naftalynyň aýalynyň ady Mesopotamiýaly Rasu, Gatyň aýalynyň ady Maka, Aşeriň aýalynyň ady Iýona, Ýusubyň aýalynyň ady müsürli Asenat we Benýaminiň aýalynyň ady Iýasaka.
21 Şimgon toba edip, öz doganlary hökmünde Mesopotamiýadan ikinji bir aýal aldy.

35-nji BAP

1 Kyrk bäşinji ýubileýiň birinji hepdesiniň birinji ýylynda [21:57] Rebekka ogly Ýakuby çagyryp, oňa kakasy we dogany hakda ömrüniň ahyryna çenli olara hormat goýmagy tabşyrdy.
2 Ýakup şeýle diýdi: «Seniň maňa tabşyranlaryňyň hemmesini ederin, çünki bu meniň üçin hormat, beýiklik we Rebbiň öňünde dogrulyk bolar, men olary hormatlaýaryn».
3 Eje, sen hem meniň doglanymdan şu güne çenli ähli işlerimi we ýüregimdäki ähli zady bilýärsiň, men hemişe hemmeler barada ýagşy pikir edýärin.

4 Kakamy we doganymy hormatlamak üçin maňa tabşyran zadyňy nädip ýerine ýetirmejek?!
5 Eje, maňa aýt, sen mende nähili azgynlyk gördüň, men ondan ýüz öwürerin we maňa rehim eder».
6 Ol oňa: «Oglum, men sende ömrümiň dowamynda hiç hili erbet zady görmän, diňe dogruçyl işleri gördüm. Ýöne saňa dogrusyny aýtjak, oglum: men şu ýyl ölerin, bu ýyl bolsa ömrümde ýaşamaryn; çünki düýşümde ölüm günümi gördüm, ýüz elli bäş ýyldan köp ýaşamaryn. Ine, men ömrümiň ähli günlerini tamamladym» diýdi.
7 Ýakup ejesiniň sözlerine güldi, sebäbi ejesi oňa ölmelidigini aýdan eken; ejesi ejesiniň garşysynda oturyp, güýjüniň bardygyna garamazdan, güýjünden ejiz däldi, sebäbi ol içine girip-çykyp, görüp durdy, dişleri berkdi we ömrüniň ahyryna çenli hiç hili kesele duçar bolmandy.
8 Ýakup oňa: «Eje, eger meniň günlerim seniň ömrüňe golaýlaşsa we güýjüm seniň güýjüň ýaly meniň bilen galsa, men bagtlydyryn. Sen ölmersiň, sebäbi sen ölümiň barada meniň bilen boş-boş gepleşýärsiň» diýdi.
9 Ol Yshagyň ýanyna baryp, oňa şeýle diýdi: «Saňa bir dileg edýärin: Ysawa Ýakuba zyýan ýetirmejekdigine we onuň yzyndan düşmanlyk etmejekdigine kasam etdir, sebäbi sen Ysawyň pikirleriniň ýaşlygyndan bäri ýaramazdygyny we onda hiç hili ýagşylyk ýokdugyny bilýärsiň, sebäbi ol seniň ölümiňden soň ony öldürmek isleýär».
10 Sen onuň dogany Ýakupyň Harana göçüp gelen gününden şu güne çenli eden ähli işlerini bilýärsiň: ol bizi bütin ýüregi bilen terk edip, bize nähili ýamanlyk etdi; ol seniň sürüleriňi özüne aldy we seniň ähli emlägiňi seniň öňüňden alyp gitdi.
11 Biz özümize degişli zatlary sorap, Ondan ýalbaranymyzda, ol bize rehim edýän adam ýaly etdi.
12 Ol saňa garşy gaharlanýar, sebäbi sen öz kämil we dogruçyl ogluň Ýakuba bereket berdiň; onda hiç hili ýamanlyk ýok, diňe ýagşylyk bar. Harandan geleninden bäri, şu güne çenli, ol bizden hiç zat almady, sebäbi ol bize hemişe ähli zady öz wagtynda berýär we biz onuň elinden tutanda, ol bize bereket berende, bütin ýüregi bilen şatlanýar. Harandan geleninden bäri, şu güne çenli, ol biziň bilen aýrylmady we hemişe öýümizde biziň bilen galyp, bize hormat goýýar».
13 Yshak oňa şeýle diýdi: «Men hem biziň bilen bolan Ýakubyň işlerini bilýärin we görýärin, ol bizi bütin ýüregi bilen nähili hormatlaýar; ýöne men Esawy öň Ýakubdan has köp söýýärdim, sebäbi ol ilkinji ogludy; ýöne indi men Ýakuby Esawdan has köp söýýärin, sebäbi ol köp ýaman işler etdi we onda dogrulyk ýok, sebäbi onuň ähli işleri adalatsyzlyk we zorlukdyr [we onuň töwereginde dogrulyk ýok].
14 Indi onuň ähli işleri sebäpli ýüregim ynjalyk çekýär, ne ol, ne-de onuň nesli halas bolup bilmez, çünki olar ýerden ýok edilip, gökleriň astyndan kökünden aýrylarlar, sebäbi ol Ybraýymyň Hudaýyny terk edip, onuň aýallarynyň, olaryň hapa işleriniň we ýalňyşlyklarynyň yzyna düşdi, özi we çagalary.
15 Sen maňa onuň dogany Ýakuby öldürmejekdigine ant içdirmegi tabşyrýarsyň, hatda ol ant içse-de, antynda durmaz we ýagşylyk däl, diňe ýamanlyk eder.
16 Emma eger ol öz dogany Ýakuby Ýakuba öldürmek islese, oňa berler we ol Ýakubanyň elinden gaçyp gutulmaz, [sebäbi ol Ýakuba düşer].
17 Ýakupdan gorkma, çünki Ýakubyň goragçysy uly, güýçli we hormatlanýandyr we Ysawyň goragçysyndan has köp öwgä mynasypdyr».
18 Rebekka adam iberip, Esawy çagyrdy, ol onuň ýanyna geldi we Rebekka oňa: «Oglum, saňa bir dilegim bar, oglum, sen ony ýerine ýetirmäge söz ber» diýdi.
19 Ol: «Maňa aýdanlaryňyň hemmesini ederin we dilegiňizi ret etmerin» diýdi.
20 Ol oňa şeýle diýdi: «Men ölen günüm meni alyp, kakaňyň ejesi Saranyň ýanynda jaýlamagyňyzy, sen we Ýakup biri-biriňizi söýmegiňizi we biri-biriňizden ýamanlyk islemezligiňizi, diňe özara söýgi bilen ýaşamagyňyzy haýyş edýärin, şonda siz, ogullarym, gülläp ösersiňiz we ýurduň ortasynda hormatlanarsyňyz, hiç bir duşman size begenmez, siz sizi söýýänleriň hemmesiniň gözünde bereket we rehim bolarsyňyz».
21 Ol şeýle diýdi: «Maňa aýdanlaryňyň hemmesini ederin we ölen günüňde seni kakamyň ejesi Saranyň ýanynda jaýlaaryn, sebäbi sen onuň süňkleriniň seniň süňkleriňe golaý bolmagyny islediň».
22 Şeýle hem, meniň doganym Ýakuby ähli ynsanlardan has köp söýerin, sebäbi meniň bütin dünýäde diňe ondan başga doganym ýok. Eger men ony söýsem, bu meniň üçin uly üstünlik däl, sebäbi ol meniň doganym, biz seniň bedeniňde bile ekildik we seniň garnyňdan bilelikde çykdyk, eger men doganymy söýmesem, kimi söýerin?
23 Men hem senden Ýakuba meniň we ogullarym barada maslahat bermegiňi haýyş edýärin, sebäbi onuň meniň we ogullarymyň üstünden hökman patyşa boljakdygyny bilýärin, sebäbi kakam ony ak pata beren güni ony has ýokary, meni bolsa pes etdi.
24 Saňa kasam edýärin, men ony söýerin we ömrümiň ahyryna çenli oňa ýamanlyk islemerin, diňe ýagşylyk arzuw ederin».
25 Ýakup bularyň hemmesi barada oňa ant içdi. Ýakup bolsa Ysawyň gözüniň alnynda ony çagyryp, oňa aýdan sözlerini tabşyrdy.
26 Ol şeýle diýdi: «Men seniň islegiňi ýerine ýetirerin; ynan, menden we ogullarymdan Esawyň garşysyna hiç hili ýamanlyk çykmaz we men diňe söýgide birinji bolaryn».
27 Şol gije ol we onuň ogullary iýip-içdiler. Ol üç ýaş toýuny, bir hepde we bir ýaşyny dolduryp, şol gije aradan çykdy. Onuň iki ogly Esaw bilen Ýakup ony kakalarynyň ejesi Saranyň golaýyndaky goşa mağarada jaýladylar.

36-NJY BAP

1 Şu hepdäniň altynjy ýylynda [21:62] Yshak iki ogly Esaw bilen Ýakuby çagyrdy. Olar onuň ýanyna geldiler. Ol olara şeýle diýdi: «Ogullarym, men ata-babalarymyň ýoluna, ata-babalarymyň ýaşaýan ebedi öýüne gidýärin».
2 Şonuň üçin meni kakam Ybraýymyň ýanynda, hetli Efranyň meýdanyndaky goşa gowakda jaýlaň. Ybraýym şol ýerde jaýlamak üçin bir gubur satyn aldy; özüm üçin gazan guburymda meni şol ýerde jaýlaň».
3 Eý ogullarym, size şuny tabşyrýaryn: ýer ýüzünde dogruçyllyk we dogruçyllyk ediň, şonda Reb Ybraýyma we onuň nesline etjek diýen ähli zady siziň başyňyza getirer.

4 Ogullarym, doganlaryňyzy öz janyny söýýän adam ýaly söýüň, her kim öz doganyna peýda getirjek zady gözlesin we ýer ýüzünde bilelikde hereket etsin; olar biri-birini öz jany ýaly söýsünler.
5 Butlar meselesine gelende bolsa, men size olary ret etmegiňizi we ýigrenmegiňizi, şeýle hem olary söýmezligiňizi tabşyrýaryn we ündeýärin, sebäbi olar olara sežde edýänler we olara tagzym edýänler üçin aldaw bilen doludur.
6 Eý ogullarym, atańyz Ybraýymyň Hudaýy Reb, meniň hem Oňa sežde edip, dogrulyk we şatlyk bilen gulluk edendigimi ýadyňyzdan çykarmaň. Ol sizi köpeltsin we nesliňizi gökdäki ýyldyzlar ýaly köpeltsin, sizi ýer ýüzünde ebedi nesillerboýy kökünden aýrylmajak dogrulyk ösümligi hökmünde berkarar etsin.
7 Indi men size uly kasam içdirerin — sebäbi gökleri, ýeri we ähli zady ýaradan şöhratly, hormatly, beýik, ajaýyp, gudratly we gudratly at bilen ondan uly kasam ýok — siz Ondan gorkarsyňyz we Oňa sežde edersiňiz diýip.
8 Her kim öz doganyny söýgi we dogruçyllyk bilen söýsün, şeýle hem ömrüňiziň ahyryna çenli doganyna ýamanlyk islemesin, şonda ähli işleriňizde üstünlik gazanyp, heläk bolmazsyňyz.
9 Eger siziň biriňiz öz doganyna garşy ýaman niýet etse, biliň, mundan beýläk öz doganyna garşy ýaman niýet edýän her bir adam onuň eline düşer we dirileriň ýurdundan kökünden aýrylar, onuň nesli bolsa gökleriň astyndan ýok ediler.
10 Emma Sodomy ýakyp, ýanýan ot bilen tolgundyryjy, länetli, gaharly we gaharly günde, onuň ýerini, şäherini we ähli zadyny ýakyp, ynsan ogullarynyň terbiýe kitabyndan öçüriler we ýaşaýyş kitabynda däl-de, ýok edilmeli kitapda ýazylar we ebedi länetlenmäge giderler, şeýdip olaryň hökümi hemişe ýigrençde, länetde, gazapda, jebirde, gazapda, betbagçylyklarda we kesellerde täzelener.
11 Eý ogullarym, doganyna zyýan ýetirmek isleýän adamyň üstüne geljek höküme görä, size şeýle diýýärin we şaýatlyk edýärin.
12 Şol gün ol ähli emlägini ikisiniň arasynda paýlaşdy we uly bölegini ilkinji ogluna, diňi we onuň töweregindäki ähli zady, şeýle hem Ybraýymyň Kasam guýusyndaky ähli zadyny berdi.
13 Ol: «Bu köp bölegi ilkinji ogluna bererin» diýdi.
14 Esaw: «Men Ýakuba satdym we ilkinji doglan günümiň hukugyny Ýakuba berdim. Goý, ol oňa berilsin, bu barada aýtjak bir sözüm ýok, sebäbi bu onuňky» diýdi.
15 Yshak şeýle diýdi: «Eý, ogullarym, şu gün size we nesilleriňize bereket bolsun, çünki siz maňa rahatlyk berdiňiz, ýöne meniň ýüregim ilkinji doglanlyk hukugy üçin gynanmaýar, şonuň üçin siz ýamanlyk edersiňiz».
16 Beýik Hudaý dogry iş edýän adamy we onuň neslini ebedi bereketlesin».
17 Soňra ol olara buýruk berip, ak pata berdi. Olar onuň öňünde bile iýip-içdiler. Olaryň arasynda bir pikir bolandygy üçin ol begendi. Olar onuň ýanyndan çykyp, şol gün dynç aldylar we ukladylar.
18 Yshak şol gün düşeginde şatlyk bilen ýatdy; ol ebedi ukuda ýatdy we ýüz segsen ýaşynda aradan çykdy. Ol ýigrimi bäş hepde we bäş ýyly tamamlady; onuň iki ogly Esaw bilen Ýakup ony jaýladylar.
19 Esaw Edom ýurduna, Seir daglaryna gitdi we şol ýerde ýaşady.
20 Ýakup Hebron daglarynda, kakasy Ybraýymyň göçüp gelen ýurdunyň diňinde ýaşaýardy we Rebbe bütin ýüregi bilen, görünýän buýruklaryna laýyklykda ybadat edýärdi, çünki ol nesilleriniň günlerini bölýärdi.
21 Onuň aýaly Lea kyrk bäşinji ýubileýiň ikinji hepdesiniň dördünji ýylynda, [21:67] aradan çykdy. Ol ony ejesi Rebekanyň golaýyndaky goşa mağarada, kakasynyň ejesi Saranyň mazarynyň çep tarapynda jaýlady.
22 Onuň ogullary we ogullary aýaly Lea üçin ýas tutup, ony teselli etmäge geldiler. Rahel ölenden soň, Lea onuň üçin ýas tutdy, sebäbi ol Leany örän söýýärdi.
23 Sebäbi ol ähli işlerinde kämil we dogruçyldy, Ýakuba hormat goýdy, onuň bilen ýaşan günleriniň dowamynda Ýakuba onuň agzyndan agyr söz eşitmedi, sebäbi ol ýumşak, parahatçylyk söýüji, dogruçyl we hormatlydy.
24 Ol onuň ömrüniň dowamynda eden ähli işlerini ýadyna salyp, oňa örän gynandy, sebäbi ol ony bütin ýüregi we jany bilen söýýärdi.

37-NJI BAP

1 Ýakup bilen Esawyň atasy Yshak ölen güni, [2162 AM] Ysagyň ogullary Yshagyň uly paýyny kiçi ogly Ýakuba berendigini eşidip, gaty gaharlandylar.
2 Olar kakalary bilen jedelleşip: «Sen uly, Ýakup bolsaň-da, näme üçin kakaň Ýakuba uly paýyny berip, seni gözden gaçyrdy?» diýdiler.
3 Ol olara şeýle diýdi: «Men doglan günümdäki hukugymy Ýakuba kiçijik ýasmyk üçin satdym. Kakam meni awlamaga, tutmaga, iýip-içmäge we maňa ak pata bermäge iberen güni, ol hilegärlik bilen gelip, kakama iýmit-içgi getirdi. Kakam oňa ak pata berip, meni eliniň astyna aldy.
4 Indi kakamyz bizi we ony ant içmäge mejbur etdi, biz onuň doganyna garşy ýaman niýet etmeris, her birimiz öz doganymyz bilen söýgi we parahatçylykda ýaşaýarys we ýollarymyzy bozmaýarys.
5 Olar oňa: «Biz seniň onuň bilen ýaraşyk baglaşmagyňy diňlemeris, sebäbi biziň güýjümiz onuň güýjünden uly we biz ondan güýçli; biz oňa garşy çykyp, ony öldüreris, ony we ogullaryny ýok ederis. Eger sen biziň bilen gitmeseň, saňa hem zyýan ýetireris» diýdiler.
6 Indi bize gulak asyň: geliň, Arama, Pilişt, Mowab we Ammon halklaryna ibereliň, söweşe taýýar saýlanan adamlary özümiz üçin saýlap alyň, oňa garşy çykyp, söweşeliň, ol güýçlenmezden öň, ony ýer ýüzünden ýok edeliň».
7 Kakalary olara: «Onuň öňünde ýykylmaz ýaly, gitmäň we onuň bilen uruşmaň» diýdi.
8 Olar oňa: «Ýaşlygyňdan şu güne çenli seniň hereketleriň hut şeýle, sen bolsa boýnuňy onuň boýunturugynyň astyna salýarsyň» diýdiler.
9 Biz bu sözlere gulak asmarys'. Olar Aram we Aduram şäherlerine kakalarynyň dostuna adam iberdiler we olar özleri bilen müň sany saýlama söweşiji esgeri işe aldylar.
10 Mowapdan we Ammon halkyndan işe alnanlar, müň sany saýlama esger, Piliştden müň sany saýlama söweşiji, Edomdan we Horitlerden müň sany saýlama söweşiji we Kitimden güýçli söweşijiler olara geldi.

11 Olar kakalaryna: «Olar bilen git-de, olaryň ýany bilen git, ýogsam seni öldüreris» diýdiler.
12 Ogullarynyň ony öz dogany Ýakuba garşy alyp gitmek üçin öňünden gitmäge mejbur edýändiklerini görüp, ol gahar-gazaba we gahar-gazaba doldy.
13 Emma soň ol dogany Ýakuba garşy ýüreginde gizlenen ähli ýamanlyklary ýadyna saldy we kakasyna we ejesine dogany Ýakuba garşy ömrüniň ahyryna çenli ýaman niýet etmejekdigi barada beren kasamyny ýadyna salmady.
14 Bularyň hemmesine garamazdan, Ýakup olaryň özüne garşy söweşe gelýändigini bilmeýärdi we aýaly Leýa üçin ýas tutup, dört müň esger we saýlanan esger bilen diňe golaýlaşýança ýas tutdy.
15 Hebronlylar oňa: «Ine, doganyň seniň bilen söweşmäge geldi, dört müň adam gylyçly, galkanly we ýaragly» diýip habar berdiler. Sebäbi olar Ýakuby Esawdan has gowy görýärdiler. Olar muny oňa aýtdylar, sebäbi Ýakup Esawdan has joşgunly we rehimli adamdy.
16 Emma Ýakup olar diňe golaýlaşýança ynanmady.
17 Ol diňiň derwezelerini ýapdy we diwarlaryň üstünde durup, dogany Esaw bilen gürleşdi: «Aýalymyň aradan çykmagy üçin maňa teselli bermek üçin gelen tesselliň nähili ajaýyp! Kakaňa we ejeňe ölmezden öň beren kasamyň şumy? Kasamyňy bozduň we kakaňa beren kasamyňy şol pursatda ýazgaryldyň».
18 Soňra Esaw oňa şeýle jogap berdi: «Ynsanlaryň we haýwanlaryň hiç biriniň ant içip, ebedi güýje girjek ant içenlerinde, olar her gün biri-birine garşy ýaman niýet edýärler we her biri öz duşmanyny we duşmanyny öldürmegi maksat edinýärler».
19 Sen meni we meniň çagalarymy ebedi ýigrenýärsiň, seniň bilen doganlyk baglanyşygyny saklamaýarsyň.
20 Saňa aýdýan şu sözlerimi diňläň: Eger doňuz derisini üýtgedip, tüýlerini ýüň ýaly ýumşak edip bilse ýa-da kellesinde maralyň ýa-da goýnuň şahlary ýaly şahlar çykaryp bilse, onda Men seniň bilen doganlyk baglanyşygyny saklaaryn, eger döşler özlerini enesinden aýyrsa, sen maňa dogan bolmadyň.
21 Eger möjekler guzylary iýmezlik ýa-da olara zorluk etmek üçin olar bilen ýaraşyk baglaşsalar we ýürekleri olara ýagşylyk üçin bolsa, onda meniň ýüregimde size parahatçylyk bolar.
22 Eger arslan öküz bilen dost bolup, onuň bilen ýaraşyk baglaşsa, Eger ol onuň bilen bir boýunturukda bagly bolsa we onuň bilen ýer sürse, Men seniň bilen ýaraşyk baglaşaryn.
23 Garga raza ýaly ak bolanda, Men seni söýýändigimi we seniň bilen parahatçylyk baglaşjakdygymy bil. Sen köküňden aýrylyp, ogullaryň kökünden aýrylyp, saňa parahatçylyk bolmaz».
24 Ýakup öz ýüregi we bütin jany bilen oňa garşy şeýle bir erbet niýetdedigini, naýzany deşip öldürýän we ondan çekilmeýän ýabany doňuz ýaly böküp gelýändigini görende,
25 Soňra ol öz adamlaryna we hyzmatkärlerine oňa we ähli ýoldaşlaryna hüjüm etmegi tabşyrdy.

38-nji BAP

1 Şondan soň Ýahuda kakasy Ýakuba şeýle diýdi: «Kaka, ýaýyňy eg, oklaryňy zyň, duşmany ýere taşla we duşmany öldür. Güýjüň bolsun, sebäbi biz seniň doganyňy öldürmeris, sebäbi ol seniň ýaly we seniň ýaly, oňa hormat goýalyň».
2 Soňra Ýakup ýaýyny egip, okuny atyp, dogany Ysawyň sag döşüne urdy we ony öldürdi.
3 Ol ýene-de ok atyp, arameýli Adoranyň çep döşüne degdi we ony yza zyňyp öldürdi.
4 Soňra Ýakubyň ogullary we hyzmatkärleri diňiň dört tarapynda toparlara bölünip, öňe çykdylar.
5 Ýahuda öňe çykdy, Naftaly we Gat tireleri hem-de elli hyzmatkäri diňiň günorta tarapynda durdy. Olar öňlerinde tapanlarynyň hemmesini öldürdiler, ýöne olaryň hiç biri gaçyp bilmedi.
6 Lewi, Dan we Aşer elli adam bilen diňiň gündogar tarapyndan öňe çykdylar we Mowabyň we Ammonyň söweşijilerini öldürdiler.
7 Ruben, Ysakar we Zebulun elli adam bilen diňiň demirgazyk tarapyna çykdylar we piliştlileriň söweşiji esgerlerini öldürdiler.
8 Şimgon, Benýamin we Rubeniň ogly Hanok elli adam bilen diňiň günbatar tarapyndan öňe çykdylar we edomlylardan we horilerden dört ýüz batyr esgeri öldürdiler; alty ýüz adam gaçdy, Ysawyň ogullaryndan dört adam hem olar bilen gaçdy we kakalaryny Aduramdaky dagda ýykylan ýaly öldürip goýdular.
9 Ýakubyň ogullary olaryň yzyndan Seir daglaryna çenli gitdiler. Ýakup doganyny Aduramdaky depede jaýlady, ol bolsa öýüne gaýdyp geldi.
10 Ýakubyň ogullary Seir daglarynda Ysawyň ogullaryna basyş edip, boýunlaryny egip, Ýakubyň ogullarynyň gullaryna öwrüldiler.
11 Olar kakalaryna adam iberip, olaryň bilen ýaraşyk baglaşmalymy ýa-da öldürmelimi diýip soradylar.
12 Ýakup ogullaryna ýaraşyk baglaşmagy teklip etdi, olar bolsa ýaraşyk baglaşyp, gulçulyk boýundurgyny olara ýüklediler, şonuň üçin olar Ýakuba we onuň ogullaryna hemişe salgyt tölediler.
13 Olar Ýakup Müsüre giden gününe çenli oňa salgyt töllediler.
14 Edom ogullary Ýakubyň on iki oglunyň özlerine salan gulçulyk boýunturugyndan şu güne çenli dynmadylar.
15 Ysraýyl ogullaryna patyşa bolmazdan öň, Edomda höküm süren patyşalar şu güne çenli şulardyr.
16 Beoryň ogly Balak Edomda patyşalyk etdi we onuň şäheriniň ady Danabady.
17 Balak aradan çykdy we onuň ýerine Boserli Zaranyň ogly Ýobap patyşa boldy.
18 Ýobap öldi we onuň ýerine Teman ýurdundan Asam patyşa boldy.
19 Asam öldi we onuň ýerine Mowab meýdanynda midýanlary ýeňen Baradyň ogly Adat patyşa boldy. Onuň şäheriniň ady Awitdi.
20 Adat öldi we onuň ýerine Amasagadan Salman patyşa boldy.
21 Salman aradan çykdy we onuň ýerine derýanyň boýundaky Raabotdan bolan Şaul patyşa boldy.
22 Şawul öldi we onuň ýerine Akboryň ogly Baelunan patyşa boldy.
23 Akboryň ogly Baelunan öldi we onuň ýerine Adat patyşa boldy. Onuň aýalynyň ady Maýtabytdy, ol Mataratyň gyzy, Metabedzaabyň gyzydy.
24 Edom ýurdunda höküm süren patyşalar şulardyr.

39-NJY BAP

1 Ýakup atasynyň göçüp gelen ýerinde, Kengan ýurdunda ýaşady. Ýakubyň nesilleri şeýle.
2 Ýusuby Müsür ýurduna alyp gidenlerinde, on ýedi ýaşyndady. Fyrownyň baş aşpezi Potifar ony satyn aldy.
3 Ol Ýusuby öz öýüniň ähli başlygy edip belledi we Rebbiň Ýusup sebäpli müsürliniň öýüne berekedini iberdi we Reb onuň ähli işlerinde üstünlik gazandy.
4 Müsürli ähli zady Ýusubyň eline berdi, sebäbi ol Rebbiň onuň bilendigini we Rebbiň onuň ähli işlerinde üstünlik berýändigini gördü.
5 Ýusubyň keşbi örän owadandy. Hojaýynyň aýaly başyny galdyryp, Ýusuby görüp, oňa aşyk boldy we özi bilen ýatmagyny ýalbardy.
6 Emma ol öz janyny bermedi we Rebbi we kakasy Ýakubyň Ybraýymyň sözlerinden okaýan sözlerini ýadyna saldy: hiç bir erkek ärli aýal bilen zyna etmesin; onuň üçin ölüm jezasy göklerde Beýik Hudaýyň öňünde bellendi we günäsi ebedi kitaplarda Rebbiň huzurynda hemişe ýazylyp durar.
7 Ýusup bu sözleri ýadyna salyp, onuň bilen ýatmakdan boýun gaçyrdy.
8 Ol bir ýyllap ondan ýalbardy, ýöne ol boýun almady we diňlemedi.
9 Emma aýal ony gujaklap, özi bilen ýatmaga mejbur etmek üçin öýde berk gujaklady we öýüň gapylaryny ýapyp, ony berk gujaklady; ýöne Ýigidiň eşigi onuň elinde galdy we gapydan girip, onuň ýanyndan gaçyp gitdi.
10 Aýal onuň özi bilen ýatmaga razy däldigini görüp, onuň hojaýynynyň öňünde oňa töhmet atyp: «Seniň söýýän ýewreý guluň meniň bilen ýatmaga mejbur etmek isledi. Men sesimi çykaranymda, ol gaçyp gitdi we men ony tutanymda eşigini elimde galdyrdy, ol bolsa gapydan girip gitdi» diýdi.
11 Müsürli Ýusubyň köýnegini we döwülen gapysyny görüp, aýalynyň sözlerini eşidip, Ýusuby patyşanyň tussag eden tussaglarynyň saklanýan zyndana taşlady.
12 Ol zyndanda otyrdy we Reb Ýusuba zyndan gözegçileriniň başlygynyň nazarynda merhemet we rehim berdi, sebäbi ol Rebbiň onuň bilen biledigini we Rebbiň onuň edýän ähli işlerinde üstünlik berýändigini gördü.
13 Ol ähli zady öz eline berdi, türme gözegçileriniň başlygy bolsa onuň bilen nämeleriň bardygyny bilmeýärdi, sebäbi Ýusup ähli zady edýärdi we Reb ony kämil etdi.
14 Ol ýerde iki ýyl galdy. Şol günlerde Müsür patyşasy fyrown iki emeldara, baş saky we baş çörekçilere gaharlandy we olary baş aşpeziň öýünde, Ýusubyň saklanýan zyndanynda saklady.
15 Türme gözegçileriniň başlygy Ýusuby olara hyzmat etmäge belledi we ol olaryň öňünde hyzmat etdi.
16 Baş eşikçi bilen baş çörekçi ikisi hem bir düýş gördüler we ony Ýusuba gürrüň berdiler.
17 Ýusup olara nähili düşündirse, şony hem başlaryna getirdi. Fyrown baş sakyny we öldüren (baş çörekçini) Ýusubyň olara nähili düşündiren bolsa, şony hem öz wezipesine gaýtardy.
18 Emma baş saky Ýusuby türmede ýatdan çykardy, emma başyna näme geljekdigini oňa aýdypdy we Ýusubyň nähili aýdandygyny fyrowna aýtmagy ýadyndan çykardy, sebäbi ol ýatdan çykardy.

40-NJY BAP

1 Şol günler fyrown bir gijede tutuş ýurtda açlyk boljakdygy barada iki düýş gördü. Ol ukudan oýanyp, Müsürdäki ähli düýş ýorujylaryny we jadygöýleri çagyrdy we olara iki düýşüni gürrüň berdi, ýöne olar ony düşündirip bilmediler.
2 Soňra baş saky Ýusuby ýadyna salyp, patyşa onuň barada gürrüň berdi. Patyşa ony zyndandan çykardy we patyşa iki düýşüni gördi.
3 Ol fyrowna iki düýşiniň birdigini aýtdy we fyrowna şeýle diýdi: «Ýedi ýyl Müsür topragynda bolçulyk bolar, şondan soň ýedi ýyl açlyk bolar, bütin ýurtda bolmadyk açlyk.
4 Indi bolsa, fyrown tutuş Müsür ýurdunda gözegçileri bellesin we olar bolçulyk ýyllarynda her şäherde azyk toplasynlar. Ýedi ýyl açlyk üçin azyk bolar, ýer bolsa açlykdan heläk bolmaz, sebäbi ol örän agyr bolar».
5 Reb Ýusuba fyrownyň gözünde merhemet we rehim etdi. Fyrown öz hyzmatkärlerine: «Bu adam ýaly akylly we paýhasly adamy tapyp bilmeris, çünki Rebbiň ruhy onuň bilendir» diýdi.
6 Ol ony tutuş patyşalygynda ikinji hökümdar edip, tutuş Müsüriň üstünden ygtyýar berdi we fyrownyň ikinji arabasyna mündürdi.
7 Oňa keten geýimlerini geýdirdi, boýnuna altyn zynjyr dakdy we (jarçy) onuň öňünde: «El 'El wa 'Abirer» diýip jar etdi, eline ýüzük dakdy we ony tutuş öýüniň hökümdary edip belledi, ony beýgeldip: «Diňe tagtda men senden beýik bolaryn» diýdi.
8 Ýusup tutuş Müsür ýurduna höküm sürýärdi. Fyrownyň ähli hökümdarlary, onuň ähli hyzmatkärleri we patyşanyň işlerini edýänleriň hemmesi ony söýýärdiler, sebäbi ol tekepbirlik we tekepbirlik etmeýärdi, adamlara hormat goýmaýardy we sowgatlary kabul etmeýärdi, ýöne ýurduň ähli halkyna dogruçyl höküm çykarýardy.
9 Müsür ýurdy Ýusup sebäpli fyrownyň öňünde parahatçylykda ýaşady, sebäbi Reb onuň bilendi we ony tanaýanlaryň we onuň barada eşidenleriň öňünde onuň ähli nesillerine merhemet we rehim etdi. Fyrownyň patyşalygy tertiplidi, onda Şeýtan we ýaman adam ýokdy.
10 Patyşa Ýusuba Sefantifan adyny dakdy we oňa Heliopolis ruhanysynyň, baş aşpeziň gyzy Potifaryň gyzyny berdi.
11 Ýusup fyrownyň öňünde duran güni otuz ýaşyndady.
12 Şol ýyl Yshak aradan çykdy. Ýusubyň iki düýşüni ýorgudy ýaly, onuň aýdyşy ýaly, tutuş Müsür topragynda ýedi ýyl bolçulyk bardy we Müsür topragy bir ölçegde, bir ölçegde, on sekiz ýüz ölçegde bol hasyl berdi.
13 Ýusup her şäherde azyk ýygnady, şonda olar bugdaýyň köplügini hasaplap we ölçäp bilmeýärdiler.

41-nji BAP

1 Kyrk bäşinji ýubileý dabarasynda, ikinji hepdede (we) ikinji ýylda, [21:65] Ýahuda ilkinji ogly Er üçin Aram gyzlaryndan Tamar atly bir aýal aldy.
2 Emma Ýakup ejesi Kengan gyzlaryndan bolany üçin, oňa ýigrenýärdi we onuň bilen ýatmady. Ýakup ejesiniň garyndaşlaryndan aýal almak isleýärdi, ýöne kakasy Ýakup oňa rugsat bermedi.
3 Ýahudanyň ilkinji ogly Er erbetdi we Reb ony öldürdi.

4 Ýahuda öz dogany Onana: «Doganyňyň aýaly bilen ýakynlaş, onuň öňünde äriňiň dogany wezipesini ýerine ýetir we doganyň üçin nesil galdyr» diýdi.
5 Onan tohumyň özüniňki däl-de, diňe doganynyňky boljakdygyny bildi we doganynyň aýalynyň öýüne girip, tohumy ýere dökdi. Ol Rebbiň nazarynda ýamanlyk etdi we Reb ony öldürdi.
6 Ýahuda gelni Tamara: «Oglum Şela ulalýança, ataňyň öýünde dul aýal hökmünde gal we men seni oňa aýal edip bererin» diýdi.
7 Ol ulalyp, Ýahudanyň aýaly Bedsuel ogly Şelanyň durmuşa çykmagyna rugsat bermedi. Ýahudanyň aýaly Bedsuel şu hepde bäşinji ýylda aradan çykdy [21:68].
8 Altynjy ýylda Ýahuda Timnada goýunlaryny gyrkmaga gitdi. [2169 AM] Olar Tamara: «Gaýynataň goýunlaryny gyrkmaga Timnada barýar» diýdiler.
9 Ol dul aýalyň geýimlerini çykaryp, örtük geýip, bezenip, Timna ýolunyň gapdalyndaky derwezäniň ýanynda oturdy.
10 Ýahuda gidip barýarka, ony tapdy we ony bir jyns aýal hasaplap: «Meniň seniň ýanyňa girmegime rugsat ber» diýdi. Aýal oňa: «Gir» diýdi we ol içeri girdi.
11 Ol aýala: «Maňa hakymy ber» diýdi. Ol aýala: «Elimde barmagymdaky ýüzügimden, boýunbagymdan we elimdäki hasamdan başga hiç zat ýok» diýdi.
12 Ol aýala: «Maňa hakymy iberýänçäň, olary maňa ber» diýdi. Ol aýala: «Men saňa bir owlak ibererin» diýdi. Ol gyza olary berdi we gyzyň ýanyna girdi. Ol gyzyň göwreli bolmagyna sebäp boldy.
13 Ýahuda öz goýunlarynyň ýanyna gitdi, aýal bolsa kakasynyň öýüne gitdi.
14 Ýahuda çopany adullamlynyň elinden bir geçi iberdi, ýöne ol ony tapmady we ol ýerdäki adamlardan: «Bu ýerde bolan jelep nirede?» diýip sorady. Olar oňa: «Bu ýerde biziň bilen hiç hili jelep ýok» diýdiler.
15 Ol yzyna gaýdyp gelip, oňa habar berdi we ony tapmandygyny aýtdy: «Men ol ýeriň adamlaryndan soradym, olar maňa: «Bu ýerde hiç hili kemçin ýok» diýdiler».
16 Ol: «Goý, ol (olary) saklasyn, ýogsam biz gülkünç bolarys» diýdi. Üç aý geçenden soň, onuň göwrelidigi mälim boldy. Olar Ýahuda: «Gelniň Tamar zynahorlukdan göwreli» diýip habar berdiler.
17 Ýahuda gyzyň kakasynyň öýüne baryp, gyzyň kakasyna we doganlaryna: «Ony daşary çykaryň, goý, olar ony ýaksynlar, sebäbi ol Ysraýylda haram işler etdi» diýdi.
18 Ony ýakmak üçin daşaryk çykaranlarynda, ol gaýynatasyna ýüzügi, boýun monjugyny we taýagy iberip: «Bularyň kimdigini bil, sebäbi men ondan göwreli boldum» diýdi.
19 Ýahuda muny ykrar edip: «Tamar menden has dogruçyl» diýdi.
20 Şonuň üçin ony ýakmasynlar. Şonuň üçin ol Şela berilmedi we ol oňa gaýtadan ýakynlaşmady.
21 Şondan soň, bu ikinji hepdeligiň ýedinji ýylynda Peres [2170 AM] we Zera atly iki ogul dogurdy.
22 Şeýdip, Ýusup fyrowna gürrüň beren ýedi ýyllyk hasyllylyk tamamlandy.
23 Ýahuda öz eden işiniň erbetdigini boýun aldy, sebäbi ol gelni bilen ýatypdy we muny ýigrenji hasaplady, oglunyň etegini açyp, günä edendigini we ýoldan çykandygyny boýun aldy we günäsi üçin Rebbe ýalbaryp, nalyş etmäge başlady.
24 Biz oňa düýşünde günäsiniň bagyşlanandygyny aýtdyk, sebäbi ol yhlas bilen ýalbaryp, gynanyp, gaýtadan günä etmedi.
25 Ol günäsinden we nadanlygyndan ýüz öwürendigi üçin bagyşlandy, sebäbi ol Hudaýymyzyň öňünde uly günä etdi; şeýle edýän her bir adam, gaýynenesi bilen ýatýan her bir adam, ony otda ýakyp, ol ýerde ýaksyn, sebäbi olaryň üstünde hapaçylyk we hapaçylyk bar, olary otda ýaksyn.
26 Ysraýyl ogullaryna olaryň arasynda hapaçylyk bolmazlygyny tabşyr, sebäbi gelni ýa-da gaýynenesi bilen ýatýan her bir adam hapaçylyk edýär; onuň bilen ýatan erkegi we aýaly otda ýaksynlar, şonda Ol Ysraýyldan gazaby we jezany sowar».
27 Biz Ýahudanyň iki oglunyň onuň bilen ýatmandygyny, şonuň üçin onuň nesliniň ikinji nesil üçin berk durandygyny we kökünden aýrylmajakdygyny aýtdyk.
28 Ol diňe göz bilen jeza gözledi, ýagny Ybraýymyň ogullaryna tabşyran hökümine laýyklykda, Ýahuda ony otda ýakmak isledi.

42-NJI BAP

1 Kyrk bäşinji ýubileýiň üçünji hepdesiniň birinji ýylynda [2171 AM] ýurda açlyk geldi we ýere ýagyş ýagmady, sebäbi hiç zat ýagmady.
2 Ýer ösümlige öwrüldi, emma Müsür ýurdunda azyk bardy, sebäbi Ýusup ýedi ýyllyk bolçulykda ýurduň tohumyny ýygnap, ony gorap saklapdy.
3 Müsürliler Ýusuba azyk bermek üçin geldiler. Ýusup ilkinji ýylky däne saklanýan ammarlary açyp, ony ýurduň halkyna altyna satdy.
4 <Kangan ýurdunda açlyk örän güýçlidi>. Ýakup Müsürde azyk bardygyny eşidip, on ogluny Müsürden azyk satyn almak üçin iberdi; ýöne Benýamini ibermedi we <Ýakubyň on ogly> (ol ýere) gidenleriň arasynda <Müsüre> geldi.
5 Ýusup olary tanady, ýöne olar ony tanamadylar. Şeýdip, ol olardan sorady we: «Siz içaly dälmisiňiz we ýurduň daş-töweregini öwrenmäge gelmediňizmi?» diýip sorady. Şeýdip, Ýusup olary gabawda saklady.
6 Şondan soň ol olary ýene-de boşatdy, Şimgonyň ýeke özi bilen saklady we onuň dokuz doganyny ugratdy.
7 Ol olaryň haltalaryny däne bilen doldurdy, altynlaryny bolsa haltalaryna saldy, ýöne olar bilmediler.
8 Soňra olara kiçi doganlaryny getirmegi tabşyrdy, sebäbi olar oňa kakalarynyň we kiçi doganlarynyň diridigini aýdypdylar.
9 Olar Müsürden çykyp, Kengan ýurduna geldiler we başlaryndan geçenleriň hemmesini, ýurduň hökümdarynyň olara nähili rehimsiz sözler aýdyp, Şimgony Benýaminleri alyp gelýänçä tussag edendigini kakalaryna gürrüň berdiler.
10 Ýakup şeýle diýdi: «Meni çagalarymdan mahrum etdiňiz! Ýusup ýok, Şimgon hem ýok, Benýamini alyp gidýärsiňiz. Siziň ýamanlygyňyz maňa geldi.
11 Ol şeýle diýdi: «Oglum keselläp galmaz ýaly, siziň bilen gitmez; sebäbi olaryň ejesi iki ogul dogurdy, biri öldi, muny hem menden alarlar. Eger ol ýolda gyzzyrma alan bolsa, siz meniň garrylygymy gynanç bilen ölüme getirersiňiz».

12 Sebäbi ol pullarynyň her biriniň haltasyndaky adama gaýtarylyp berlendigini görüp, ony ibermekden gorkdy.
13 Açlyk Kengan ýurdunda we Müsür ýurdundan başga ähli ýerlerde güýçlenip, güýçli boldy, sebäbi müsürlileriň köpüsi Ýusubyň tohum ýygnap, ammarlara goýup, açlyk ýyllary üçin saklap ýörkänini görenlerinden bäri öz tohumlaryny azyk üçin toplapdylar.
14 Müsür halky açlygyň ilkinji ýylynda şol ýerden iýmitlendi.
15 Ysraýyl ýurtda açlygyň örän güýçlidigini we halas bolmajagyny görüp, ogullaryna: «Ýene gidiň-de, ölmezimiz üçin bize azyk tapyp beriň» diýdi.
16 Olar: «Biz gitmeris, eger kiçi doganymyz biziň bilen gitmese, gitmeris» diýdiler.
17 Ysraýyl halky ony özleri bilen ibermese, açlykdan öljekdiklerini gördü.
18 Ruben: «Ony meniň elime beriň, eger men ony size gaýtaryp getirmesem, onuň janynyň ýerine meniň iki oglumy öldüriň» diýdi.
19 Emma ol oňa: «Ol seniň bilen gitmez» diýdi. Ýahuda golaýlaşyp: «Ony meniň bilen iber, eger men ony seniň ýanyňa gaýtaryp getirmesem, ömrümiň ahyryna çenli seniň öňüňde günäkär bolaryn» diýdi.
20 Şeýdip, ol ony şu hepdäniň ikinji ýylynda, aýyň birinji gününde, olaryň bilen iberdi. Olar Müsür ýurduna gidenleriň hemmesi bilen geldiler. Ellerinde sowgatlar, stakta, badam, terebint hozy we arassa bal bardy.
21 Olar Ýusubyň öňünde durdular. Ýusup öz dogany Benýamini görüp, ony tanady we olara: «Bu siziň iň kiçi doganyňyzmy?» diýip sorady. Olar oňa: «Şoldur» diýdiler. Ýusup: «Reb saňa merhemet etsin, oglum!» diýdi.
22 Şeýdip, ol Şimgony öýüne iberdi we olaryň ýanyna getirdi. Olar üçin zyýapat berdi. Olar elleri bilen getiren sowgatlaryny oňa berdiler.
23 Olar onuň öňünde iýdiler, ol hemmäsine bir bölek berdi, ýöne Benýaminiň paýy olaryňkydan ýedi esse köpdi.
24 Olar iýip-içdiler, turup, eşekleriniň ýanynda galdylar.
25 Ýusup olaryň arasynda parahatçylyk pikirleriniň höküm sürýändigini ýa-da etmeýändigini bilmek üçin bir meýilnama düzdi we öýüniň gözegçisine: «Olaryň ähli haltalaryny azyk bilen doldur, pullaryny gaplaryna gaýtaryp ber, meniň içýän kümüş käsem bolsa, ony iň kiçisiniň haltasyna sal-da, olary ugrat» diýdi.

43-NJI BAP

1 Ýusup Ýusubyň aýdyşy ýaly etdi, olaryň ähli çuwallaryny azyk bilen doldurdy, pullaryny bolsa çuwallaryna saldy we käseleri Benýaminiň çuwalyna saldy.
2 Ertesi irden olar ýola düşdüler. Olar ol ýerden gidenlerinde, Ýusup öýüniň hyzmatkärine: «Olaryň yzyndan ylga-da, olary tutup: «Maňa ýagşylyk bilen jogap berdiňiz, meniň agamyň içýän kümüş käsesini ogurladyňyz» diý» diýdi. Iň kiçi doganlaryny maňa gaýtaryp getirip, men höküm çykarýan ýerime gitmezden öň ony derrew alyp geliň».
3 Ol olaryň yzyndan ylgap, şu sözleri aýtdy.
4 Olar oňa: «Hudaý saklasyn, gullaryň şeýle edip, seniň öýüňden islendik gap-gaçlary we ilkinji gezek haltalarymyzdan tapan pullary ogurlamasyn, Kengan ýurdundan alyp gaýtdyk» diýdiler.
5 Eýsem, biz nähili bir gap-gaç ogurlaýarys? Ine, biz we çuwallarymyzy gözläp ýörüs. Aramyzdaky bir adamyň çuwalyndan käse tapsaňyz, ony öldüriň, biz we eşeklerimiz siziň hökümdaryňyza gulluk ederis».
6 Emma ol olara: «Ýok, men kimiň ýanynda tapsam, şony hyzmatkär edip alaryn, siz bolsa öýüňize sag-aman gaýdyp gelersiňiz» diýdi.
7 Ol olaryň gap-gaçlaryny, ulusyndan başlap, kiçisine çenli gözläp ýörkä, gap Benýaminiň çuwalyndan tapyldy.
8 Olar egin-eşiklerini ýyrtyp, eşeklerine ýükläp, şähere gaýdyp, Ýusubyň öýüne geldiler we onuň öňünde ýere ýykylyp tagzym etdiler.
9 Ýusup olara: «Siz ýaman iş etdiňiz» diýdi. Olar: «Näme diýeris we özümizi nädip gorarys?» diýdiler. Hojaýynymyzyň gullarynyň günäsini açdy; ine, biz hojaýynymyzyň gullary we eşeklerimiz.
10 Ýusup olara şeýle diýdi: «Men hem Rebden gorkýaryn; siz bolsa öýleriňize gidiň we doganyňyzy meniň hyzmatkärim ediň, sebäbi siz ýaman iş etdiňiz. Adamyň öz käsesinden şu käseden meniň ýaly lezzet alýandygyny bilmeýärsiňizmi? Siz ony menden ogurladyňyz».
11 Ýahuda şeýle diýdi: «Eý, jenap, guluňyň ejesiniň kakamyza doglan iki dogany jenapyň gulagyna bir söz aýtsyn. Biri gitdi we ýitirildi, tapylmady, ejesinden ýeke özi galdy, guluňyň kakamyz ony söýýär we onuň jany hem şu oglanyň jany bilen baglanyşykly.
12 Eger biz guluň kakamyzyň ýanyna barsak we oglan biziň bilen bolmasa, ol öler we biz kakamyzy gynanç bilen öldüreris.
13 Indi bolsa, meniň guluň, oglanyň ýerine meniň jenabymyň guly bolup galmagyma rugsat ber, oglany doganlary bilen bile gitmäge rugsat ber, sebäbi men guluň atamyzyň elinde onuň üçin kepil boldum, eger ony yzyna gaýtaryp getirmesem, guluň atamyzyň günäsini ebedi eşider».
14 Ýusup olaryň hemmesiniň biri-biri bilen ýagşy gatnaşykdadygyny görüp, özüni saklap bilmedi we özüniň Ýusupdygyny aýtdy.
15 Ol olar bilen ýewreý dilinde gepleşdi we olaryň boýnuna ýykylyp aglady.
16 Emma olar ony tanamadylar we aglap başladylar. Ol olara: «Meniň üçin aglamaň, kakamy meniň ýanyma getirip beriň, şonda meniň dilim bilen gepleýändigimi we doganym Benýaminiň gözleri bilen görýändigiňizi görýärsiňiz» diýdi.
17 Ine, açlygyň ikinji ýyly, ýene-de bäş ýyl bar, hasyl ýok, agaçlaryň miwesi ýok ýa-da sürüm ýok.
18 Açlykdan heläk bolmaň we emlägiňiz üçin gynanmaň, sebäbi Reb meni köp adamyň ýaşamagy üçin zatlary düzetmek üçin sizden öň iberdi. Siz we maşgalaňyz çalt aşak düşüň.
19 Kakama meniň henizem diridigimi we Rebbiň meni fyrowna ata, onuň öýüne we tutuş Müsür ýurduna hökümdar edendigini aýdyň.
20 Atama meniň ähli şöhratym, Rebbiň maňa beren ähli baýlygy we şöhraty barada gürrüň beriň».
21 Fyrownyň tabşyrygy boýunça olara arabalar we ýol üçin azyk-suwuk berdi, şeýle hem olaryň hemmesine reňkli geýimler we kümüş sowgat berdi.
22 Ýoşyýa olaryň kakalaryna geýim-gejim, kümüş we on sany bugdaý ýüklenen eşek iberip, olary yzyna iberdi.

23 Olar baryp, kakalaryna Ýusubyň diridigini, dünýäniň ähli halklaryna däne ölçäp berýändigini we onuň tutuş Müsür ýurdunyň hökümdarydygyny aýtdylar.
24 Kakalary muňa ynanmady, sebäbi ol akyly bilen dälidi; ýöne Ýusubyň iberen arabalaryny görende, ruhy janlandy we: «Ýusup diri galsa, maňa ýeterlikdir, ölmezden öň aşak düşüp, ony görerin» diýdi.

44-NJI BAP

1 Ysraýyl üçünji aýyň täze aýynda öýünden Harandan ýola düşdi we Kasam guýusynyň ýoluna gitdi we şu aýyň ýedinji gününde kakasy Yshagyň Hudaýyna gurbanlyk berdi.
2 Ýakup Beýtelde gören düýşüni ýadyna salyp, Müsüre gitmekden gorkdy.
3 Ol Ýusuba habar iberip, onuň ýanyna gitmejekdigini pikir edip ýörkä, galmalymy ýa-da gitmelimi diýen bir görnüş görüp bilse, ýedi günläp şol ýerde galdy.
4 Ol ilkinji hasylyň hasyl baýramyny köne däne bilen belledi, sebäbi açlyk ähli haýwanlaryň, mallaryň we guşlaryň, şeýle hem adamlaryň üstünden ýaýrapdy, çünki Kenanyň ähli ýerinde bir owuç hem tohum ýokdy.
5 On altynjy güni Reb oňa göründi we: «Ýakup, Ýakup!» diýdi. Ol: «Men şu ýerde» diýdi. Ol oňa: «Men seniň ata-babalaryňyň Hudaýy, Ybraýymyň we Yshagyň Hudaýy; Müsüre gitmekden gorkma, çünki Men senden uly millet dörederin, seniň bilen bile aşak düşerin we seni (ýene-de) çykararyn, şu ýerde jaýlanarsyň, Ýusup bolsa ellerini seniň gözleriňe goýar» diýdi.
6 Gorkma, Müsüre git».
7 Onuň ogullary we ogullary turup, kakalaryny we emläklerini arabalara mündürdiler.
8 Ysraýyl üçünji aýyň on altysynda Kasam guýusyndan turup, Müsür ýurduna gitdi.
9 Ysraýyl Ýahudany ogly Ýusubyň ýanyna Goşen topragyny barlamak üçin iberdi, sebäbi Ýusup doganlaryna onuň golaýynda ýaşamak üçin şol ýere gelip ýaşamagy tabşyrypdy.
10 Bu ýer Müsür ýurdunda iň gowy ýerdi we ähli mal-gara üçin hem oňa ýakyndy.
11 Ine, Ýakubyň atalary Ýakup bilen Müsüre giden ogullarynyň atlary.
12 Ysraýylyň ilkinji ogly Ruben, onuň ogullarynyň atlary Hanok, Pallu, Hesron we Karmibädir.
13 Şimgon we onuň ogullary; ogullarynyň atlary şeýle: Ýemuel, Ýamin, Ohad, Ýakin, Zohar we ýedi sany sefaly aýalyň ogly Şaul.
14 Lewi we onuň ogullary; ogullarynyň atlary şulardyr: Gerşon, Kohat we Merari-for.
15 Ýahuda we onuň ogullary; ogullarynyň atlary şeýle: Şela, Peres we Zera dört.
16 Ysakar we onuň ogullary; ogullarynyň atlary şeýle: Tola, Pua, Ýaşub we Şimron bäş.
17 Zebulun we onuň ogullary; ogullarynyň atlary: Sered, Elon we Ýahleel - dört.
18 Ine, şular Ýakubyň we onuň Leýanyň Mesopotamiýada Ýakuba doglan ogullarydyr: alty, olaryň bir gyzy Dina, şeýle hem Leýanyň ogullarynyň we olaryň atalary Ýakup bilen Müsüre giden ogullarynyň jany ýigrimi dokuz, kakasy Ýakup bolsa olar bilen bolanda, olar otuz jandadylar.
19 Ýakubyň aýaly, Leýanyň gyrnagy Zilpanyň ogullary. Zilpa Ýakuba Gad we Aşury dogrup berdi.
20 Onuň bilen Müsüre giden ogullarynyň atlary şulardyr: Gatyň ogullary: Zipýon, Haggi, Şuni, Ezbon, <we Eri>, Areli we Arodi-sekiz.
21 Aşeriň ogullary: Imna, Işwa, <we Işwi>, Beriýa we Sera, olaryň alty gyzy bardy.
22 Leýanyň jandarlarynyň hemmesi on dört, Leýanyň jandarlarynyň hemmesi kyrk dört adamdy.
23 Ýakubyň aýaly Rahelden bolan ogullary: Ýusup we Benýamin.
24 Ýusup kakasy Müsüre gelmezden öň, Müsürde oňa üç ogul dünýä indi. Heliopolis ruhany Potifaryň gyzy Asenat oňa Manaşe we Efraýym atly üç ogul dünýä indi.
25 Benýaminiň ogullary: Bela, Beker, Aşbel, Gera, Nagaman, Ehi, Roş, Muppim, Huppim we Ard-on bir.
26 Raheliň janynyň jemi on dört jany bardy.
27 Ýakubyň aýaly Raheliň gyrnagy Bilhanyň Ýakuba doglan ogullary Dan we Naftalydy.
28 Olaryň Müsüre giden ogullarynyň atlary şulardyr. Danyň ogullary Huşim, Samon, Asudy, Ijaka we Süleýman - alty.
29 Olar Müsüre giren ýylynda öldüler we diňe Dan Huşym galdy.
30 Naftalynyň ogullarynyň atlary şulardyr: Ýahziýel, Guni, Ýezer, Şallum we Iw.
31 Açlyk ýyllaryndan soň doglan Iw Müsürde aradan çykdy.
32 Raheliň janynyň jemi ýigrimi altysy bardy.
33 Ýakubyň Müsüre giden janlarynyň hemmesi ýetmiş jandy. Bularyň hemmesi onuň we onuň nesilleriniň çagalary, jemi ýetmiş jan, ýöne bäşisi Ýusupdan öň Müsürde ölüp gitdi we olaryň çagasy bolmady.
34 Ýahudanyň iki ogly, Er we Onan Kengan ýurdunda öldi, olaryň çagalary bolmady. Ysraýyl ogullary ölenleri jaýladylar we olar ýetmiş başga milletleriň arasynda hasaba alyndy.

45-nji BAP

1 Ysraýyllar kyrk bäşinji ýubileýiň üçünji hepdesiniň ikinji ýylynyň dördünji aýynyň täze aýynda, irden 2172-nji ýylda Müsür ýurduna, Goşen ýurduna girdiler.
2 Ýusup kakasy Ýakuby garşylamaga Goşen topragyna gitdi we kakasynyň boýnuna gujaklap aglady.
3 Ysraýyl Ýusuba: «Seni görenimden bäri indi öläýin. Indi Ysraýylyň Hudaýy Reb, Ybraýymyň we Yshagyň Hudaýy, Öz rehimini we merhemetini guly Ýakupdan aýramadyk, alkyş bolsun!» diýdi.
4 Men diri wagtym Seniň ýüzüňi görenim ýeterlikdir; Beýtelde gören görnüşim hakykatdyr. Hudaýym Reb ebedi we ebedi alkyş bolsun, Onuň ady alkyş bolsun».
5 Ýusup we onuň doganlary kakalarynyň öňünde çörek iýip, şerap içdiler. Ýakup Ýusubyň doganlary bilen naharlanyp, onuň öňünde içýändigini görüp, örän şatlandy we ony gorap, on iki ogluny saklap galan ähli zadyň ýaradyjysyna alkyş aýtdy.
6 Ýusup kakasyna we doganlaryna Goşen we Ramses ýerlerinde we onuň töweregindäki ähli ýerlerde ýaşamak

hukugyny sowgat hökmünde berdi, bu ýerlerde ol fyrownyň öňünde höküm sürdi. Ysraýyl we onuň ogullary Müsüriň iň gowy ýeri bolan Goşen topragynda ýaşadylar we Ysraýyl Müsüre gelende ýüz otuz ýaşyndady.
7 Ýusup kakasyny, doganlaryny we olaryň emlägini ýedi ýyllyk açlyk üçin ýeterlik derejede iýmit bilen üpjün etdi.
8 Müsür ýurdy açlykdan ejir çekdi. Ýusup fyrown üçin azyk üçin Müsüriň ähli ýerini satyn aldy, şeýle hem adamlary, mal-garalaryny we ähli zatlaryny fyrown üçin satyn aldy.
9 Açlyk ýyllary gutardy we Ýusup sekizinji ýyl topragyň halkyna ekin ekmek üçin tohum we azyk berdi, sebäbi derýa tutuş Müsür topragyny gurşap alypdy.
10 Çünki açlygyň ýedi ýylynda ol daşmandy we derýanyň kenaryndaky diňe birnäçe ýeri suwarypdy, ýöne indi ol daşdy we müsürliler ýeri ekdiler we ol şol ýyl köp hasyl berdi.
11 Bu kyrk bäşinji ýubileýiň dördünji hepdesiniň birinji ýylydy.
12 Ýusup hasylyň bäşden bir bölegini patyşa aldy, dört bölegini bolsa azyk we tohum üçin galdyrdy. Ýusup muny Müsür topragynda şu güne çenli kanun hökmünde saklady.
13 Ysraýyl Müsür ýurdunda on ýedi ýyl ýaşady we onuň ýaşaýan günleriniň jemi üç ýubileý, ýüz kyrk ýedi ýyl boldy we kyrk bäşinji ýubileýiň bäşinji hepdesiniň dördünji [2188] ýylynda aradan çykdy.
14 Ysraýyl ölmezinden öň ogullaryna ak pata berdi we Müsür ýurdunda başlaryna geljek ähli zatlary aýtdy; şeýle hem soňky günlerde başlaryna geljek zatlary olara mälim etdi, olary ak pata berdi we Ýusuba ýurtdan iki paý berdi.
15 Ol ata-babalarynyň ýanynda ýatdy we Kengan ýurdundaky goşa gabada, kakasy Ybraýymyň golaýynda, Hebron ýurdundaky goşa gabada özi üçin gazan mazarda jaýlandy.
16 Ol öz ähli kitaplaryny we ata-babalarynyň kitaplaryny ogly Lewi üçin şu güne çenli gorap saklamak we çagalary üçin täzelemek üçin berdi.

46-NJY BAP

1 Ýakup ölenden soň, ysraýyl ogullary Müsür ýurdunda köpeldiler we uly millet boldular, olaryň ýürekleri bir boldy, şonuň üçin dogan doganyny söýdi we her bir adam doganyna kömek etdi, olar on hepde dowam edip, örän köpeldiler. Ýusubyň ömrüniň ähli günleri on hepde dowam etdi.
2 Ýusubyň ömrüniň dowamynda, atasy Ýakupdan soň ýaşan ähli günlerinde Şeýtan ýa-da hiç hili ýamanlyk bolmady, sebäbi ähli müsürliler Ýusubyň ömrüniň dowamynda Ysraýyl ogullaryna hormat goýdular.
3 Ýusup ýüz on ýaşynda aradan çykdy: on ýedi ýyl Kengan ýurdunda ýaşady, on ýyl gulluk etdi, üç ýyl türmede, segsen ýyl patyşanyň gözegçiliginde bolup, tutuş Müsür ýurduna höküm sürdi.
4 Şeýdip, ol, onuň ähli doganlary we şol nesil öldi.
5 Ol ölmezinden öň ysraýyl halkyna Müsür ýurdundan çykanlarynda onuň süňklerini özleri bilen alyp gitmegi tabşyrdy.
6 Ol öz süňkleri barada ant içdirdi, sebäbi müsürlileriň ony Kengan ýurduna getirip, jaýlamajagyny bilýärdi, sebäbi Kengan patyşasy Makamaron Aşur ýurdunda ýaşaýarka, Müsür patyşasy bilen jülgede söweşip, ony şol ýerde öldürdi we müsürlileriň yzyndan Ermon derwezelerine çenli kowalady.
7 Emma ol içeri girip bilmedi, sebäbi Müsüriň patyşasy bolan täze bir patyşa ondan güýçlidi we Kengan ýurduna gaýdyp geldi. Müsüriň derwezeleri ýapyldy, hiç kim daşary çykmady we Müsüre hiç kim girmedi.
8 Ýusup ikinji ýylyň altynjy hepdesinde, kyrk altynjy ýubileý dabarasynda aradan çykdy we ony Müsür ýurdunda jaýladylar, ondan soň ähli doganlary hem aradan çykdylar.
9 Müsür patyşasy kyrk ýedinji ýubileýde, ikinji ýylyň ikinji hepdesinde Kengan patyşasy bilen söweşe çykdy [2263 AM]. Ysraýyl ogullary Ýusubyň süňklerinden başga Ýakubyň ogullarynyň ähli süňklerini çykaryp, dagdaky goşa gowakdaky meýdanda jaýladylar.
10 Olaryň köpüsi Müsüre gaýdyp geldi, ýöne olaryň birnäçesi Hebron daglarynda galdy, kakaň Amram bolsa olaryň ýanynda galdy.
11 Kengan patyşasy Müsür patyşasyndan üstün çykyp, Müsüriň derwezelerini ýapdy.
12 Ol ysraýyl halkyna garşy erbet bir niýet gurdy we Müsür halkyna şeýle diýdi: «Ysraýyl halkynyň sany bizden has köp we köpeldi.
13 Geliň, olar köpelmezden öň, olara akylly çemeleşeliň we uruş başlamazdan öň, olar bize garşy söweşmezden öň, olary gulçulyk bilen ezeliň. Ýogsam olar duşmanlarymyza goşulyp, olary biziň topragymyzdan çykararlar, sebäbi olaryň ýürekleri we ýüzleri Kengan ýurduna gönükdirilendir».
14 Olary gulçulyk bilen ezmek üçin olaryň üstüne iş gözegçilerini goýdy; olar fyrown, Pitom we Raamses üçin berk şäherler gurdular, şeýle hem Müsür şäherlerinde ýykylan ähli diwarlary we ähli berkitmeleri gurdular.
15 Olara berk gulluk etdiler, olara näçe köp ýamanlyk etseler, şonça-da köpeldiler.
16 Müsür halky ysraýyl ogullaryndan ýigrenýärdi.

47-NJI BAP

1 Ýedinji hepdede, ýedinji ýylda, kyrk ýedinji ýubileýde, kakaň Kengan ýurdundan çykdy, sen bolsa dördünji hepdede, altynjy ýylda, kyrk sekizinji ýubileýde doguldyň; bu Ysraýyl ogullarynyň başyna gelen kynçylyklaryň döwridi.
2 Müsür patyşasy fyrown olara doglan ähli erkek çagalaryny derýa taşlamagy tabşyrdy.
3 Olar seniň doglan günüňe çenli ýedi aýlap olary sakladylar.
4 Ejeň seni üç aýlap gizledi, olar bolsa onuň hakda gürrüň berdiler. Ol seniň üçin gämi ýasady, ony çemçe we asfalt bilen örtdi, derýanyň kenaryndaky baýdaklaryň içine goýdy we seni ýedi günläp şol gäminiň içine saldy. Ejeň gijelerine gelip, seni emdirdi, gündizlerine bolsa uýanyň Merýem seni guşlardan gorady.
5 Şol günlerde fyrownyň gyzy Tarmut derýada suwa düşmäge geldi we seniň gygyrýan sesiňi eşidip, gyzlaryna seni çykarmagy buýurdy, olar seni onuň ýanyna getirdiler.
6 Ol seni gämiden çykardy we saňa rehim etdi.

7 Uýañ oňa: «Bu çagany emdirip, emdirip biljek ýewreý aýallaryndan birini çagyryp getireýinmi?» diýdi.
8 Ol aýala: «Bar!» diýdi. Ol gidip, ejeň Ýokebedi çagyrdy, ol aýlyk hakyny berdi we seni emdirdi.
9 Soňra, sen ulalanda, olar seni fyrownyň gyzynyň ýanyna getirdiler we sen onuň ogly bolduň. Kakaň Amram saňa ýazuw öwretdi we üç hepdeden soň seni şa köşgüne getirdiler.
10 Sen patyşa köşgünden çykyp, ysraýyl ogullaryndan bolan dostuňy urýan müsürlini görüp, ony öldürip, guma gizläp goýýança, sen üç hepde köşkde bolduň.
11 Ikinji gün sen iki ysraýyl ogly bilen dawalaşyp, ýalňyşlyk edýän adama: «Näme üçin doganyňy urýarsyň?» diýdiň.
12 Ol gaharlanyp, gaharlanyp: «Seni biziň üstümize kim hökümdar we kazy goýdy? Düýn müsürlini öldüren ýaly meni hem öldürjek bolýarmyň?» diýdi. Sen bu sözlerden gorkup gaçdyň.

48-NJI BAP

1 Kyrk dokuzynjy ýubileýiň üçünji hepdesiniň altynjy ýylynda sen Midiýan ýurdundan çykyp, bäş hepde we bir ýyl ýaşadyň. Ellinji ýubileýiň ikinji ýylynyň ikinji hepdesinde Müsüre gaýdyp geldiň.
2 Sen özleriň hem Onuň Sinaý dagynda saňa näme diýendigini we şazada Mastemanyň Müsüre gaýdyp barýarkaň, ýolda onuň bilen düşelgede duşuşanyňda seniň bilen näme etmek isleýändigini bilýärsiň.
3 Seniň müsürlilerden höküm çykaryp, öç almaga iberilendigiňi görüp, ol seni öldürmek we müsürlileri seniň eliňden halas etmek üçin ähli güýjüni sarp etmedimi?
4 Men seni onuň elinden halas etdim we sen Müsürde fyrowna, onuň ähli maşgalasyna, onuň hyzmatkärlerine we halkyna garşy görkezmegiň üçin iberilen alamatlary we gudratlary görkezdiň.
5 Reb ysraýyllar üçin olardan uly öç aldy we olary gan, gurbaga, bit, it çybynlary we garynlarynda peýda bolýan howply çişenler bilen urdy; mallaryny ölüme, dolu bilen ýok etdi, şonuň üçin olaryň ähli mallaryny ýok etdi; doludan we garaňkylykdan galan galanlary iýýän çekirtgeler bilen; adamlaryň we haýwanlaryň ilkinji doglanlarynyň ölümi bilen we ähli butlaryndan Reb öç aldy we olary otda ýakdy.
6 Ähli zatlaryň seniň elleriň arkaly iberildi, sen (bulary) amala aşmazdan öň yglan etmelidiň we sen Müsür patyşasynyň ähli hyzmatkärleriniň we halkynyň öňünde onuň bilen gürleşdiň.
7 Ähli zat seniň aýdanlaryň ýaly boldy: Müsür topragyna on sany uly we elhenç jeza geldi, şonda Sen Ysraýyldan öç aldyň.
8 Reb ähli zady Ysraýylyň hatyrasyna we Ybraýym bilen baglaşan ähtine görä, olary zor bilen gulçulyga salanlary üçin, olaryň öjüni aljakdygy üçin etdi.
9 Şazada Mastema saňa garşy çykyp, seni fyrownyň eline bermek isledi, ol bolsa müsürli jadygöýlere kömek etdi.
10 Olar Seniň öňüňde ýaman işleri etdiler, hakykatdanam, Biz olara etmäge rugsat berdik, emma olaryň elleri bilen bejeriş işlerini etmäge rugsat bermedik.
11 Reb olary ýaramaz ýaralar bilen urdy, olar durup bilmediler, şonuň üçin biz olary ýok etdik, şonuň üçin olar hiç bir alamat görkezip bilmediler.
12 Bu alamatlaryň we täsinlikleriň ählisine garamazdan, şazada Mastema utanmady, sebäbi ol batyrgaýlyk bilen müsürlilere gygyryp, müsürlileriň ähli güýçleri, arabalary, atlary we Müsür halklarynyň ähli goşuny bilen siziň yzyňyzdan kowalamagy gygyrdy.
13 Men müsürliler bilen ysraýyllaryň arasynda durdum, biz ysraýyllary onuň we onuň halkynyň elinden halas etdik, Reb bolsa olary deňiziň ortasyndan gury ýer ýaly geçirdi.
14 Ysraýyllaryň yzyndan kowalamak üçin getiren ähli halklary, Müsür halky öz çagalaryny derýa taşlan ýaly, deňziň ortasyna, ysraýyl ogullarynyň aşagyndaky çuňluga taşlady. Ol olaryň 1 000 000-sinden öç aldy we halkyň ogullarynyň bir çagasyny derýa taşlanlygy sebäpli müň sany güýçli we yhlasly adam heläk boldy.
15 On dördünji, on bäşinji, on altynjy, on ýedinji we on sekizinji gün şazada Mastema Ysraýyl ogullaryny günäkärlemezligi üçin olaryň arkasynda tussag edilip, tussag edildi.
16 On dokuzynjy güni biz olary müsürlilere kömek etmek we ysraýyl ogullaryny yzarlamak üçin goýberdik.
17 Ol olaryň ýüreklerini gatylaşdyrdy we olary inadkär etdi. Müsürlileri öldürip, deňze taşlamak üçin Hudaýymyz Reb tarapyndan bu niýet oýlanyp tapyldy.
18 On dördünji güni biz ony Ysraýyl ogullarynyň müsürlilerden gap-gaçlar, geýimler, kümüş, altyn we bürünç gap-gaçlar soran güni, olary gulçulykda zorlap, talaňçylyk etmek üçin günäkärlemezligi üçin bagladyk.
19 Biz ysraýyl ogullaryny Müsürden boş eli bilen çykarmadyk.

49-NJY BAP

1 Rebbiň size Pesah baýramy barada beren tabşyrygyny ýadyňyzdan çykarmaň: ony birinji aýyň on dördünji gününde öz wagtynda bellemeli, agşam bolmazdan öň soýmaly we gün ýaşýan wagty on bäşinji gün agşam ony gije iýmeli.
2 Sebäbi şu gije — baýramyň we şatlygyň başlangyjy — siz Müsürde Pesah naharyny iýýärdiňiz. Şol wagt Mastemanyň ähli güýçleri Müsür ýurdundaky ähli ilkinji çagalary, fyrownyň ilkinji çagasyndan başlap, degirmende ýesir edilen hyzmatkäriň ilkinji çagasyna çenli we mallara çenli öldürmek üçin goýberildi.
3 Rebbiň olara beren alamaty şudur: olar her bir öýe, bir ýaşly guzynyň ganyny görenlerinde, şol öýe girmeli däl-de, onuň ýanyndan geçmelidi. Şeýdip, öýdäkileriň hemmesi halas bolardy, sebäbi ganyň alamaty onuň depelerinde bardy.
4 Rebbiň güýçleri ähli zady Rebbiň buýrugy ýaly etdiler we olar ähli ysraýyl halkynyň ýanyndan geçdiler, emma olaryň arasynda mal-gara, adam ýa-da it ýaly hiç kimi ýok etjek betbagtçylyk ýüze çykmady.
5 Müsürde betbagçylyk örän agyrdy, Müsürde ölen, aglaýan we nala çekýän hiç bir öý ýokdy.
6 Bütin ysraýyl halky Pasha guzynyň etini iýip, şerabyny içip, ata-babalarynyň Hudaýy Rebbe öwgüler aýdyp, alkyş aýdyp, şükür edýärdi. Olar Müsüriň boýunturygyndan we ýaman gulçulykdan çykmaga taýýardylar.

7 Bu güni ömrüňiň ähli günlerinde ýadyňda sakla we ony her ýyl, ýylda bir gezek, onuň gününde, ähli kanunlaryna laýyklykda belle. Ony günden-güne ýa-da aýdan-aýa yza süýşürme.
8 Çünki bu ebedi bir kanundyr we ähli ysraýyl ogullary üçin gökdäki tagtalara oýulyp ýazylandyr, olar ony her ýyl, her nesilden-nesle belläp geçmelidirler; we günleriň çägi ýok, çünki bu ebedilik bellenendir.
9 Eger haramlykdan saplanan we baýramyň gününde Rebbiň huzurynda iýip-içmek üçin, Rebbiň huzurynda kabul ederlikli gurbanlyk getirmek üçin baýramyň gününde ony bellemäge gelmeýän adam arassa we ýakyn adam hökmünde ýok ediler. Sebäbi ol Rebbiň gurbanlyk sadakasyny bellenen wagtynda bermän, günäsini öz üstüne alar.
10 Ysraýyl halky gelip, bellenen wagtynda, birinji aýyň on dördünji gününde, agşamara, günüň üçden üçe çenli Pesah baýramyny bellesin, sebäbi günüň iki bölegi ýagtylyga, üçden bir bölegi bolsa agşama berilýär.
11 Reb saňa agşamaralaryň arasynda ony bellemegi tabşyrdy.
12 Ony günortanlyk wagtynda däl-de, agşama golaý wagtda öldürmek rugsat berilýär. Olar ony agşam wagty, gijäniň üçden bir bölegine çenli iýsinler. Gijäniň üçden bir bölegine çenli onuň ähli etinden galanyny otda ýaksynlar.
13 Ony suwda bişirip iýmezler, çigini iýmezler, diňe otda bişirip iýerler. Ony başy bilen içegelerini, aýaklaryny otda bişirip, hiç bir süňküni döwmezler, çünki ysraýyl halkynyň hiç bir süňküni ezmezler.
14 Şonuň üçin Reb ysraýyl halkyna Pesah baýramyny bellenen wagtynda bellemegi tabşyrdy we onuň süňküni döwmeli däl, sebäbi bu baýramçylyk güni we tabşyrylan gün, günden güne, aýdan aýa geçmek bolmaz, ýöne ony baýramçylyk güni bellemeli.
15 Ysraýyl ogullaryna her ýyl, ýylda bir gezek, bellenen wagtynda Pesah baýramyny bellemegi tabşyr. Bu baýramy Rebbiň huzurynda ýagşy ýatlama hökmünde geçirmeli we olaryň başyna hiç hili betbagtçylyk gelmesin, sebäbi olar Pesah baýramyny öz wagtynda belleýän ýylynda, Onuň buýrugyna laýyklykda, ähli babatda öldürmeli ýa-da gyrmaly däldirler.
16 Olar ony Rebbiň mukaddes öýünden daşarda iýmesinler, diňe Rebbiň mukaddes öýüniň öňünde iýsinler we ähli ysraýyl halky ony bellenen wagtynda baýram etsinler.
17 Onuň gününe gelen her bir erkek ony Hudaýyň huzurynda, Rebbiň huzurynda iýsin, çünki olar ony Rebbiň mukaddes ýerinde iýmeli diýlip ýazylypdyr we şeýle bellenilipdir.
18 Ysraýyl halky öz mülklerine, ýagny Kengan ýurduna gelip, Rebbiň mukaddes jaýy gurulýança, öz tireleriniň birinde Rebbiň çadyryny dikende, gelip, Rebbiň çadyrynyň ortasynda Pesah baýramyny bellesinler we ony her ýyl Rebbiň huzurynda soýsunlar.
19 Olaryň miras alan ýurdunda Rebbiň ady bilen öý gurlan günlerde, olar agşam, gün batanda, günüň üçden bir böleginde şol ýere baryp, Pesah gurbanlygyny keserler.
20 Olar onuň ganyny gurbanlyk sypasynyň bosagasynda hödürlesinler, ýagyny gurbanlyk sypasynyň üstündäki otda goýsunlar we onuň etini Rebbiň ady bilen mukaddes edilen öýüň howlusynda otda bişirip iýsinler.
21 Olar öz şäherlerinde ýa-da Rebbiň mukaddes çadyrynyň öňünde ýa-da Onuň adynyň ornaşan öýüniň öňünde başga ýerde Pesah baýramyny belläp bilmezler we Rebden daşlaşmazlar.
22 Musa, ysraýyl halkyna saňa tabşyrylyşy ýaly Pesah baýramynyň düzgünlerini berjaý etmegi tabşyr. Her ýyl, onuň günlerini we Pesah baýramyny yglan et. Olar ýedi günläp Pesah iýmeli we baýramy bellemeli, şol ýedi günüň dowamynda her gün Hudaýyň gurbanlyk sypasynda Rebbiň huzurynda sadaka bermeli.
23 Siz Müsürden çykyp, Şur çölüne gireniňizde bu baýramy çaltlyk bilen bellediňiz, sebäbi ony deňiz kenarynda tamamladyňyz.

50-nji BAP

1 Şu kanundan soň, Men saňa Elim bilen Sinaýyň arasyndaky Sin çölünde Sabat günlerini bildirdim.
2 Men saňa Sinaý dagyndaky ýurduň Sabat günleri we ýyllaryň Sabat günlerindäki ýubileý ýyllary barada aýtdym, ýöne eýeçilik etjek ýurduňa girýänçäň, onuň ýylyny aýtmadym.
3 Şeýle hem, ýer öz ýerinde ýaşaýan wagty Sabat günlerini saklar we olar Ýubileý ýylyny bilerler.
4 Şonuň üçin men seniň üçin ýyl hepdelerini, ýyllary we ýubileýleri belledim: Adam atanyň döwründen şu güne çenli [24:10] kyrk dokuz ýubileý we bir hepde we iki ýyl bar; we Rebbiň tabşyryklaryny öwrenmek üçin ýene-de kyrk ýyl (sözme-söz "uzak") bar, olar Kengan ýurduna geçip, günbatarda Iordan derýasyndan geçýänçä.
5 Ysraýyl zynahorlugyň, hapaçylygyň, hapaçylygyň, günäniň we ýalňyşlygyň ähli günälerinden saplanyp, bütin ýurtda ynamly ýaşaýança, Şeýtan ýa-da başga bir ýaman zat galmaýança we ýurt şol wagtdan başlap ebedi arassa bolýança, ýubileý ýyllary geçip gider.
6 Sabat günleri baradaky permana we onuň ähli kanunlaryna serediň - Men olary size ýazyp aldym.
7 Alty gün işlemeli, ýöne ýedinji gün Hudaýyňyz Rebbiň Sabat günidir. Şol gün siz, ogullaryňyz, erkekleriňiz we gyzlaryňyz, ähli mal-garaňyz we ýanyňyzdaky gelmişek hiç hili iş etmemeli.
8 Şol gün bir iş eden adam ölýär. Şol gün haram eden, aýaly bilen ýatyp, şol gün bir zat etjek bolan ýa-da şol gün bir zat etjek bolan adam satyn almak ýa-da satmak üçin şol ýere syýahata çykjak; altynjy gün özi üçin taýýarlamadyk suwuny ondan çekýän ýa-da ony çadyryndan ýa-da öýünden çykarmak üçin ýük göterýän adam ölýär.
9 Sabat güni altynjy gün üçin taýýarlanyňyzdan başga hiç hili iş etmeň, iýip-içip, dynç alyň, şol gün Sabat günini ähli işlerden daşlaşdyryň we size baýramçylyk we mukaddes gün beren Hudaýyňyz Rebbe şükür ediň. Bu gün bütin Ysraýyl üçin mukaddes patyşalygyň güni olaryň günleriniň arasynda ebedi bolsun.
10 Çünki Rebbiň Ysraýyla beren hormaty ulydyr, olar bu baýramçylyk gününde iýip-içip, doýgun bolup, ynsan ogullarynyň zähmetinden dynç alyp, ýakymly ysly tütetgi ýakmakdan, Rebbiň huzurynda günler we Sabat günleri üçin sadaka we gurbanlyk getirmekden başga ähli zähmetlerden dynýarlar.
11 Diňe şu iş Hudaýyňyz Rebbiň mukaddes ýerinde Sabat günlerinde edilsin, şonda olar Ysraýyl üçin gurbanlyk

bermek bilen her gün günälerini ýuwsunlar, Rebbiň huzurynda hoşal boljak ýaly we Ol olary her gün size tabşyrylan ýaly kabul eder.
12 Öýünde ýa-da başga bir ýerde işleýän, syýahata çykýan ýa-da ekin meýdanyny işledýän, ot ýakýan, haýwana münýän ýa-da deňizde gämi bilen syýahat edýän, bir zady urýan ýa-da öldürýän, haýwany ýa-da guşy öldürýän, haýwany, guşy ýa-da balyk tutýan ýa-da Sabat günleri agyz bekleýän ýa-da uruş edýän her bir adam:
13 Sabat güni bularyň haýsysyny bolsa eden adam ölýär, şonuň üçin ysraýyl halky ýurduň Sabat günleri baradaky tabşyryklaryna laýyklykda Sabat günlerini berjaý eder. Bu barada size möwsümleriň kanunlaryny we günleriň bölünişine görä möwsümleri ýazyp bermegimi maňa beren tablolarda ýazylypdyr. Günleriň bölünişiniň hasabaty şu ýerde tamamlanýar.